

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

rynki towarowe

23 LIP. 1953

ROK IV

Nr. 27 (110)

1953

Nr. egz.

319

Tylko do użytku służbowego

SPIS RZECZY
(ważniejszych informacji)

Przegląd sytuacji na kapitalistycznych rynkach zbożowych	1
Wiadomości z rynku mięsa	3
Wiadomości z aukcji szczeciny	8
Wiadomości z kapitalistycznego rynku skór surowych	9
Cukier	11
Nasiona oleiste i tłuszcze	18
Wągiel	23
Wiadomości z kapitalistycznego rynku kauczuku	31
Wiadomości z kapitalistycznego rynku drzewnego	38
Bawełna	48
Woolina	53
Wiadomości z kapitalistycznego rynku żelaza i stali	57
Wiadomości z kapitalistycznego rynku metali nieżelaznych	61
Dobra inwestycyjne	67

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża 35, tel. 8-60-41

Racjonalizatorski pomysł Działu
Badań Gospodarczych

" BAROMETR TENDENCJI NA TOWAROWYCH RYNKACH KAPITALISTYCZNYCH "

P.I.H.Z.

Okres: 1.VII. - 15.VII.1953 r.

Artykuł	Znaczne wzmocn. rynku	Wzmoc. rynku	Rynek niereg.	Bez zmian	Oslab. rynku	Znaczne oslab. rynku	Uwagi
Pszenica			X				W połowie okresu tendencje silniejsze
Kukurydza			X				
Cukier		X					Bardzo słabe wzmocnienie rynku.
Oleje roślinne					X		Oprócz rycynowego i kokosowego z Ceylonu.
Kawa			X				Na aukcjach w Londynie. (w 1 dniu)
Bawełna			X				
Wełna					X		W połowie okresu tendencje wzmocnione
Juta					X		
Kauczuk			X				
Skóry surowe				X			
Cyna					X		
Miedź				X			
Cynk			X				
Stal belg.		X					
Węgiel europ.				X			
Frachty					X		

Uwaga: opracowano na podstawie notowań światowych i branżowych informacji z prasy handlowej.

Sytuacja na rynkach w skrócie

RYNEK ZDŻA: Ceny pszenicy ponownie silnie zniżkowały w Chicago i 30.VI. notowania dostaw lipcowych wynosiły 190-190 1/4 zł za buszel. W początkach lipca tendencja uległa pewnemu wzmocnieniu i 7.VII. notowano 195 3/4 - 196 zł za buszel. W Winnipeg Manitoba północna Nr 1 notowana była z końcem czerwca 198 zł za buszel po czym zwyżkowała do 202 5/8 zł w dniu 7.VII.

Kukurydza w Chicago w dostawach lipcowych miała tendencję utrzymaną i notowania w dniu 30.VI. były nieco wyższe niż w poprzednim tygodniu wynosząc 154 1/2 zł. W następnym tygodniu zanotowano dalszą niewielką podwyżkę do 155 1/4 zł. Kukurydza z dalszymi terminami dostawy zniżkowała natomiast w tym czasie o ponad 2 zł.

Jęczmień w Winnipeg z dostawą w lipcu zniżkował pod koniec czerwca o 2 1/2 zł do 115 1/8 zł /30.VI./ po czym nieznacznie podniósł się do 115 3/4 zł w dniu 7.VII.

Podaż pszenicy w Stanach Zjednoczonych wyniesie z początkiem nowego sezonu około 1.700 mln buszli. Po pokryciu zapotrzebowania wewnętrznego pozostanie na eksport i rezerwy prawie 1.000 mln buszli. W bieżącym sezonie eksport z trudem przekroczy 300 mln buszli a perspektywy eksportowe w nadchodzącym sezonie przedstawiają się mało pomyślnie.

RYNEK MIĘSA: W Wielkiej Brytanii ceny mięsa w handlu detalicznym zostały zmienione. Ceny baraniny obniżono o 3d na lb, ceny wieprzowiny o 4d na lb. Natomiast ceny najwyższego gatunku wołowiny produkcji krajowej oraz chłodzonej importowanej wołowiny podwyższono o 1 1/4 d. Równocześnie pozwolono sklepom mięsnym na sprzedaż mięsa niewykupionego w ramach racji. Sprzedawane ono będzie po cenach kontrolowanych. Minister Wyżywienia ogłosił, że projektuje na rok 1954 reprivatyzację handlu mięsem. Eksport wołowiny z Urugwaju szacowany jest nieoficjalnie w pierwszym kwartale b.r. o 16% niżej niż w ubiegłym roku. Dostawy do Wielkiej Brytanii zwiększyły się w tym okresie z 206 do 3.850 ton. Spadły natomiast dostawy na inne rynki europejskie.

RYNEK CUKRU: W pierwszej połowie lipca międzynarodowy rynek cukru charakteryzował się nieregularną tendencją. W tym czasie najpoważniejszym wydarzeniem na rynku cukru był zakup przez Niemcy zachodnie 45.000 ton surowego cukru kubańskiego po 3,55 zł za lb fob Kuba. Donoszono również o poszukiwaniu przez Iran ofert - na 30.000 ton cukru surowego, a przez Urugwaj na 10.000 ton. Jednakże w późniejszym okresie sprzedaż cukru na rynkach innych niż

Kuba wpłynęła na obniżkę cukru kubańskiego. W dniu 14 lipca cukier kubański podniósł się do 3,60 \$ za lb. W dniu 13 b.m. rozpoczęła obrady w Londynie Międzynarodowa Rada Cukrowa. Przypuszcza się, że obrady potrwać około 1 miesiąca.

RYNEK WĘGLA: Według raportu Komitetu Węglowego ECE wydobycie węgla w krajach zach.-europejskich zwiększyć by się miało w r.b. o 12 mln ton co wydaje się szacunkiem zupełnie nierealnym. W pierwszych 5-ciu miesiącach produkcja węgla na obszarze Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali była o 1 mln ton niższa wynosząc 99,7 mln ton. W pierwszej połowie r.b. W. Brytania wydobyla 114,9 mln ton długich węgla kamiennego czyli o 200 tys. ton mniej niż o rok wcześniej. Brytyjskie koła rządowe liczą się obecnie poważnie z trudnościami opałowymi w okresie nadchodzącej zimy. W pierwszych 4-ch miesiącach b.r. Szwecja importowała 1.823 tys. ton paliw stałych wobec 2.815 tys. ton w analogicznym okresie r.ub. Ostatnie tygodnie przyniosły obniżkę cen bunkru w portach zach. europejskich. Spadek importu węgla do Argentyny wyniósł w pierwszych 5-ciu miesiącach b.r. 68% w stosunku do stanu sprzed roku. We Francji zapasy węgla na kopalniach nie wykazały już w II-iej połowie maja dalszego wzrostu.

RYNEK DRZEWNY: Przeprowadzona niedawno dewaluacja szylinga austriackiego wywołuje znaczne zaniepokojenie na rynku zachodnio-niemieckim i holenderskim. Niemiecka Rada Leśna podjęła uchwałę, wzywającą "rząd" w Bonn do ustanowienia podatku wyrównawczego na zbyt tanie drzewo austriackie, celem zapobieżenia dalszym ujemnym konsekwencjom. Zakupy tarcicy iglastej do Anglii w ramach importu na rok bieżący wyniosły dotychczas około 1.250 tys. stds, czyli liczba 1.200 tys. stds, określana jako górny limit tegorocznego przywozu została przekroczona. Mimo to fachowa prasa angielska donosi o wciąż nowych transakcjach. Nie jest wykluczone, iż rząd brytyjski będzie zmuszony w najbliższym czasie zająć w tej sprawie stanowisko. Na odcinku cen nie nastąpiły ostatnio żadne bardziej istotne zmiany.

RYNEK CELULOZOWO-PAPIERNICZY: Na rynku północno-amerykańskiej sytuacja jest obecnie w dużym stopniu ustabilizowana. Ceny na III kw.b.r. podawane są w znacznie wcześniejszych terminach niż to przewidują warunki kontraktów, co świadczy o zaufaniu z obecną stabilizacją. Notowania na poszczególne gatunki ściery i celulozy pozostały na ogół na niezmienionym poziomie. Podobna sytuacja panuje na rynku europejskim, gdzie wzrost zaufania jest jeszcze większy /zawierane są transakcje z dostawą nawet w IV kw.b.r./. Cena celulozy wiskozowej skandy-nawskiej uległa obniżce o £ 5 na £ 61 za tonę długą cif porty Wschodniego Wybrzeża UK. Przemysł fiński ze względów finansowych nadal redukuje wysokość produkcji.

RYNEK KAUCZUKU: W pierwszej dekadzie lipca cena kauczuku naturalnego R.S.S. nr 1 /natychmiast/ wahała się od 19 1/4d za lb do 19 5/8d za lb. Wg ostatnich szacunków światowa produkcja kauczuku naturalnego w I półroczu b.r. wyniesie około 858 tys.l.ton czyli tyleż samo co w I półroczu 1952 r. Konsumcja tego surowca szacowana jest w omawianym okresie na 790 tys.l.ton w porównaniu z 735 tys.l.ton w I półroczu ub.r. W londyńskich kołach handlowych ocenia się, że nadwyżka światowej produkcji nad konsumpcją kauczuku naturalnego wyniesie w 1953 r. około 143 tys.l.ton czyli o 50 tys.l.ton mniej niż pierwotny szacunek dokonany przez I.R.S.G. Wpływy dolarowe za sprzedaży kauczuku szterlingowego oceniane są w I półroczu b.r. na \$ 50 - 55 mln w porównaniu z \$ 125 w I półroczu 1952 r. Produkcja kauczuku syntetycznego w świecie kapitalistycznym wyniosła w I półroczu 1953 r. około 495 tys.l.ton w porównaniu z 472 tys.l.ton w analogicznym okresie roku ub. Konsumcja tego artykułu szacowana jest na 480 tys.l.ton wobec 447,5 tys.l.ton w I półroczu 1952r.

RYNEK BAWELNY: Pierwsza połowa lipca przyniosła nieregularną tendencję cen na giełdzie nowojorskiej. W dniu 1 lipca bawełnę Middling 15/16" w transakcjach natychmiastowych notowano po 34,15 ¢ za lb, w tydzień później po 34,55 ¢ a w połowie lipca po 34,03 ¢ za lb. Natychmiastowy rynek w Sao Paulo wykazywał spadkową tendencję dla bawełny brazylijskiej nr 4/5 i nr 5, które w dniu 14 lipca notowano odpowiednio po 17,20 i 15,73 cruzeiros za kg., wobec 17,33 i 16,00 cruzeiros za kg dwa tygodnie wstecz. W przeciwieństwie do tego notowania z Karachi wykazywały w omawianym czasokresie umiarkowaną tendencję zwyżkową dla wszystkich gatunków. Tak np. bawełna Punjab 4 F notowana w połowie lipca po 62 rupie 8 an za maund wobec 60 rupii, dwa tygodnie wcześniej. Podobnie kształtowały się ceny na natychmiastowym rynku w Aleksandrii. Bawełnę Ashmouni good notowano w dniu 14 lipca po 64,81 talarów za kantar wobec 63,41 kantarów na początku lipca, a Karnak good odpowiednio po 79,66 talarów i 77,93 talary za kantar.

RYNEK WEŁNY: Na aukcjach londyńskich otwartych 10 lipca zaznaczyła się pierwszego dnia słaba tendencja. Mimo udziału wielu kupców krajowych i zagranicznych konkurencja była słaba. Ceny merynosów australijskich były o 2,5% niższe w porównaniu z cenami aukcji majowych w Londynie. Merynosy do czesania były o 5 - 7,5% tańsze. Okres zwolnienia wywozu wełny z Argentyny od 8%-owego podatku eksportowego został przedłużony do 30 września b.r. Australijskie dochody ze sprzedaży wełny w sezonie 1952/53 zostały obliczone na 404.756 tys.£A w porównaniu z 307.787 tys.£A w poprzednim sezonie. Eksport wełny osiągnął w bieżącym sezonie 3888 753 bel. Średnia cena wełny potnej wynosiła 81,80 d. Strzyża wełny w bieżącym sezonie oceniana jest na 2 435 mln lbs

wełny pranej, co stanowi 6%-owy wzrost w stosunku do poprzedniego sezonu. Przy korzystnych warunkach atmosferycznych strzyża następnego sezonu wyniesie przypuszczalnie 2,5 mln lbs.

RYNEK ŻELAZA I STALI: Zdaniem prezesa "Wspólnego Biura Konsumentów Żelaza" bieżąca nadwyżka żelaza na wspólnym rynku jest zjawiskiem przejściowym. Z dniem 1 lipca zostały obniżone w Wielkiej Brytanii o ok. £ 7 ceny eksportowe niektórych wyrobów ze stali ciężkiej. Dzień 13 lipca jest dniem faktycznego wejścia w życie ustawy o uprzywilejowaniu brytyjskiego przemysłu stalowego. Eksportowe ceny belgo-luksemburskiej stali handlowej i kształtowane do Stanów Zjednoczonych i Kanady zostały podwyższone w końcu III dekadę czerwca o \$ 3 na tonie do \$ 87 i 1/2. W pierwszych 6-ciu miesiącach b.r. produkcja stali w Niemczech zachodnich wyniosła 7,980 tys. ton, czyli była niższa niż w II połowie r. 1952, kiedy to wyniosła 8.270 tys. ton. "Iron Age" przewiduje pod koniec b.r. "umiarkowane osłabienie" tempa produkcji stali w U.S.A. Szwedzki eksport rud żelaza osiągnął w r. 1952 poziom szczytowy, wynosząc 15,7 mln ton.

RYNEK METALI NIEŻELAZNYCH: W związku z podjęciem wolnych obrotów aluminium w Wielkiej Brytanii w dniu 1 lipca b.r., została obniżona w tym dniu cena aluminium kanadyjskiego z £ 161 do £ 150 za tonę. Notowania cyny przez londyńską giełdę metalową spadły w dniu 8 lipca do £ 612 1/2 za tonę długą "spot". Dnia 27 czerwca została zakończona w Brukseli konferencja robocza "International Tin Study Group". W I dekadzie lipca londyńska giełda metalowa notowała cynk na poziomie £ 72 - 73 1/2 za tonę długą z dostawą w lipcu. Sytuacja na brytyjskim rynku miedzi pozostaje pod znakiem podjęcia w dniu 5 sierpnia b.r. wolnych obrotów tym metalem. W III dekadzie czerwca popyt na miedź w dostawach lipcowych był w USA słaby. Na początku I dekadę lipca miedź była notowana przez londyńską giełdę metalową regularnie na poziomie £ 89 1/4 - 92 1/2 za tonę długą z dostawą w lipcu.

Złota i okopowe

Przegląd sytuacji na kapitalistycznych rynkach zbożowych

P s z e n i c a

Z końcem czerwca ceny pszenicy na giełdzie w Chicago ponownie silnie zniżkowały, zbliżając się do najniższego poziomu osiągniętego w połowie miesiąca. Natowienia dostaw lipcowych spadły w okresie 23 - 30 czerwiec z 198 1/2 ¢ do 190 - 190 1/4 ¢ , czyli o ponad 8 ¢ na buszlu. Silnie zaciążyły na rynku wiadomości napływające z różnych części kraju, zapo- rekordowy zbiór pszenicy. Ażeby temu zaradzić Mutual Security Agency udzieliła krajom importerskim poważ- nych kredytów, co do których brak narazie szczegółowych danych. Z drugiej strony rząd amerykański studiuje nadal środki, które pozwoliłyby utrzymać ceny na wyższym poziomie. Izba Reprezen- tantów zatwierdziła projekt ustawy, przyznającej Pakistanowi 1 mln ton pszenicy z nadwyżek amerykańskich. Koszty transportu opłacają Stany Zjednoczone. Pierwsza partia 700.000 ton zo- stanie dostarczona w najbliższej przyszłości.

Popyt zagranicy na pszenicę amerykańską nie wykazywał znaczniejszej poprawy. Niemcy zachodnie zakupiły w tym czasie 100.000 ton, Izrael - cztery ładunki, zaś Jugosławia - dwa ładunki. Oczekuje się pewnej poprawy na tym odcinku w lipcu, kiedy to rozpoczną się zakupy w ramach nowego układu pszenicz- nego.

Rynek kanadyjski wykazywał również silne osłabienie i notowania Manitoby północnej Nr 1 w Winnipeg spadły o 7 1/8 ¢ na buszlu do poziomu 198 ¢ /30.VI./. Ożywienie na tym rynku było małe. Donoszą, że kanadyjski Urząd Pszeniczny zaoferował Wielkiej Brytanii 1,5 mln buszli pszenicy poza układem psze- nicznym.

Wielka Brytania zakupiła ostatnio 80.000 ton pszenicy w Argentynie po £ 29/10/- za tonę c.i.f. Cena ta odpowiada w przybliżeniu 182 ¢ - 184 ¢ za buszel pszenicy zakupionej w ramach układu pszenicznego, podczas gdy dotychczasowa cena maksymalna wynosi 185 ¢ . Argentyna w dalszym ciągu ma dość znaczne ilości pszenicy na sprzedaż. Dużymi nadwyżkami będzie w bieżącym roku rozporządzać Turcja.

Oblicza się, że ogólna podaż pszenicy w Stanach Zjed- noczonych z początkiem nowego sezonu 1953/54 wyniesie w przy- bliżeniu 1.700 mln. buszli. Z ilości tej tylko 720 mln buszli potrzebnych będzie dla pokrycia zapotrzebowania wewnętrznego, pozostawiając prawie 1.000 mln. buszli na eksport i remanenty. W bieżącym sezonie eksport pszenicy i maki z trudem przekroczy 300 mln buszli a eksperci nie spodziewają się wzrostu popytu w nadchodzącym sezonie.

K u k u r y d z a

Po raz pierwszy od dłuższego czasu tendencja cen kukurydzy w Chicago kształtowała się niezależnie od tendencji cen pszenicy. Podczas gdy ceny pszenicy silnie zniżkowały, notowania kukurydzy w dostawach lipcowych nieco się podniosły, osiągając w dniu 30 czerwca 154 1/2 ¢ za buszel. Rozpiętość cen pszenicy i kukurydzy w dostawach lipcowych zmniejszyła się skutkiem tego z 50 ¢ na 37 ¢, a dla dostaw natychmiastowych nawet do 25 ¢. Zmniejszenie się o połowę rozpiętości cen obu tych zbóż w tak krótkim okresie czasu wskazuje, jak dalece nierównomierne tendencje wykazuje ostatnio amerykański rynek zbóż.

Argentyna obniżyła cenę kukurydzy o 17/6 na tonie w ciągu tygodnia do £ 28 dla dostaw w lipcu/sierpniu, co wpłynęło na wzrost zainteresowania ze strony Wielkiej Brytanii.

J ę c z m i e ń

Rynek jęczmienia był z końcem czerwca mało ożywiony, a ceny miały słabą tendencję. W-Winnipeg notowania spadły w okresie 23 - 30.VI. z 117 5/8 ¢ na 115 1/8 ¢ dla dostaw w lipcu. Irak obniżył cenę o około 10/- na tonie aby skuteczniej konkutować z Afryką Południową. Za dostawy w czerwcu/półowa lipca płacono £ 21/12/6 za tonę.

Wydaje się, iż w nadchodzącym sezonie podaż jęczmienia na rynku światowym będzie duża.

/Wg Corn Trade News 30.VI. i 1.VII.53
Ernährungsdienst 4.VII.1953 r./

Zwierzęta i artykuły pochodzenia zwierzęcego

Wiadomości z rynku mięsa

W Nowej Zelandii produkcja mięsa wołowego i cielęciny /od eksport w pierwszych 7-miu miesiącach bieżącego sezonu /do października do kwietnia/ była o 17% większa niż w poprzednim sezonie, ponieważ produkowano w tym roku znacznie więcej mięsa z kośćmi. Wynosiła ona 17.229 ton wołowiny z kośćmi, 2.134 ton wołowiny bez kości i 506 ton cielęciny. Ubój bydła na eksport w okresie październik-maj wykazywał znaczny wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim. Wynosił on 21.078 ton w stosunku do 11.125 ton przed rokiem.

W Australii, gdzie produkcja wołowiny i cielęciny zwiększyła się sezonowo w marcu, produkcja w okresie lipiec-marzec była o 11% wyższa niż w tym samym okresie poprzedniego roku. Wpłynęło to na zwiększenie wywozu, który w okresie 8-miu miesięcy przekroczył poziom ubiegłego sezonu o 20%. W bieżącym sezonie przy 9-cio miesięcznym poziomie produkcji wynoszącym 482.300 ton, eksport /w ciągu 8-miu miesięcy/ wynosił 44.700 ton, wołowiny i cielęciny. W marcu przypuszczalnie poziom wywozu utrzymał się w wysokości poprzednich miesięcy.

Wysoki poziom uboju bydła i cieląt w Kanadzie, który w czasie roku o od 1 stycznia do 23 maja przekroczył poziom ubiegłego roku o 31%, doprowadził do zniżki cen. W tygodniu kończącym się 23 maja w Toronto good steers sprzedawane były po 19,25 \$ za 100 lb, czyli o 4,63 \$ mniej niż na początku 1953 a o 6,21 \$ mniej niż przed rokiem. Eksport mięsa wołowego z Kanady do Stanów Zjednoczonych jest w bieżącym roku mniej więcej o połowę mniejszy niż w 1951 r. W okresie od 1 stycznia do 2 maja wynosił on 3.956 ton w porównaniu do 6.059 ton w 1951. Wywóz bydła kazałtował się na znacznie niższym poziomie. W 1951 /styczeń-maj/ Kanada eksportowała do USA 90.228 sztuk bydła a w omawianym okresie bieżącego roku 12.060 sztuk.

W Stanach Zjednoczonych utrzymała się również zniżkowa tendencja cen bydła, z powodu wzrostu uboju. Kontrolowany ubój bydła i cieląt w okresie 1 styczeń-2 maja b.r. był o 30% większy niż w tym samym okresie poprzedniego roku. Pomimo, że Departament Rolnictwa zakupił ponad 1.770 ton wołowiny, głównie dla Grecji, pomiędzy 22 marca, a 29 kwietnia ceny bydła nie utrzymywały się. Przy końcu kwietnia ceny good steers w Chicago wynosiły 21.093 \$ za 100 lb, czyli o 7,45 \$ niżej niż na początku b.r. a o 12,34 \$ mniej niż w końcu kwietnia 1952.

Eksport wołowiny z Argentyny w I kwartale b.r. /przed zawieszeniem eksportu w początkach kwietnia/ był o 65% większy niż w 1952. W następnych jednak miesiącach zmniejszył się gwałtownie do tego stopnia, że jak podawały już "WHZ" zachodzi obawa, że Argentyna nie będzie w stanie mimo wysokiego stanu pogłowia wywiązać się z zobowiązań wynikających z umów handlowych.

W I kwartale b.r. eksport mięsa wołowego z Argentyny kształtował się następująco:

	1951	1952	1953
	/w tysiącach ćwiartek /		
Wielka Brytania	-	259	518
Włochy	85	33	53
Peru	40	30	38
Izrael	33	23	38
Holandia	31	-	1
Belgia	29	1	-
Niemcy zachodnie	2	35	-
O g ó ł e m :	246	393	650

Ogół wzrost eksportu został wchłonięty przez Wielką Brytanię, a dostawy na inne rynki zmniejszyły się łącznie o 2.000 ćwiartek. W rezultacie Anglia zakupiła w I kwartale b.r. 80% nadwyżek argentyńskich.

Eksport wołowiny i cielęciny w Urugwaju w pierwszym 3 miesiącach b.r. szacowany jest nieoficjalnie o 16% niżej niż w tym samym okresie poprzedniego roku. W tym czasie dostawy do Wielkiej Brytanii były znacznie większe niż w ubiegłym roku. Zmniejszyły się dostawy do innych krajów europejskich. Niezależnie od tego Urugwaj nie dostarczał zupełnie mięsa wołowego do Niemiec zachodnich, Francji i Szwajcarii, a dostawy do Belgii i Włoch zostały bardzo obniżone. Duże ilości wołowiny kupiła Brazylia, która została drugą co do wielkości odbiorcą mięsa z Urugwaju. Poniższa tabela podaje szczegóły dotyczące wywozu

	1951	1952	1953
	/ w tonach /		
Wielka Brytania	-	206	3.850
Brazylia	-	984	3.250
Belgia	1.739	2.538	1.650
Szwecja	901	-	500
Holandia	2.780	2.207	-
Niemcy zachodnie	679	2.125	20
Włochy	872	922	-
Francja	600	230	-
O g ó ł e m :	8.081	11.047	9.275

W pierwszym kwartale b.r. eksport bydła i cieląt z Irlandii wykazywał spadek. W porównaniu z odpowiednim okresem 1952 był o 13% mniejszy. Wynosił on 115.868 sztuk. W największym stopniu obniżył się wywóz bydła tuczonego, który spadł z 24.493 szt. do 4.841 szt. Wszystkie kraje z wyjątkiem Belgii otrzymały mniejsze ilości. Eksport wołowiny i cielęciny mrożonej i świeżej wzrósł o 11% w porównaniu z I kwartałem 1952. W największym stopniu zwiększyły się dostawy do Wielkiej Brytanii, która zakupiła duże partie świeżego mięsa. Eksport świeżej wołowiny i cielęciny do Anglii zwiększył się z 2.746 do 9.746 ton co podniosło ogólną kwotę eksportu tego gatunku mięsa z Irlandii z 3.289 do 9.764 ton. Eksport mrożonej wołowiny z Irlandii zmniejszył się z 4.519 ton do 1.657 ton z I kwartału 1952.

wodu zaprzestania dostaw do Hiszpanii i Niemiec zachodnich oraz zmniejszenia eksportu na rynek amerykański.

Podpisanie nowego aneksu do umowy z Anglią /jak podawały poprzednie "WHZ"/ nie wpłynie przypuszczalnie na szybkie zwiększenie dostaw mięsa do tego kraju lecz stanowić będzie gwarancję wzrostu dostaw w przyszłości. W roku 1952 Anglia importowała z Irlandii 80.000 bydła żywego i 12.000 ton mięsa wołowego /równoważnie - 50.000 sztuk bydła/, co w stosunku do roku 1948, w którym została podpisana umowa stanowi przeszło 7-krotny wzrost.

Ceny płacone przez Anglię za bydło irlandzkie będą wg nowego aneksu o 4s 6d niższe niż ceny bydła angielskiego. Poprzednio różnica ta wynosiła 5s. W poprzednich "WHZ" podano mylnie, że różnica ceny żywca i mięsa będzie wynosić 4s 6d.

W Niemczech zachodnich zwiększenie pogłowia bydła rogatego doprowadziło do wzrostu uboju handlowego bydła i cieląt. Uboj bydła był w I kwartale b.r. o 20% wyższy niż w roku ubiegłym a ubój cieląt o 30%. W marcu wystąpiło większe nasilenie uboju niż w poprzednich miesiącach. Ogółem w pierwszych 3-ch miesiącach roku ubój bydła wynosił 514.000 sztuk a ubój cieląt 748.000 sztuk. Produkcja wołowiny zwiększyła się natomiast tylko o 17% w stosunku do I kwartału 1952, ponieważ waga rzeźnych zwierząt zmniejszyła się przeciętnie o 8 kg na sztuce. Produkcja cielęciny wzrosła o 3% w stosunku do ubiegłego roku. Uboj bydła i cieląt na gospodarstwach wiejskich zwiększył się o 12.000 sztuk w porównaniu z rokiem 1952, a ubój bydła importowanego wzrósł o 6.000 szt. Bydło to dostarczane było głównie przez Danię i w mniejszych ilościach przez Jugosławię. Ogółem w I kwartale b.r. ubito 1.360.000 szt. bydła i cieląt, w tym 1.282.000 stanowił ubój handlowy, 46.000 szt. ubój na gospodarstwach rolnych, a 52.000 szt. ubój bydła importowanego.

Import wołowiny i cielęciny w I kwartale b.r. zwiększył się z 305 ton /w I kwartale 1952/ do 2.003 ton, ze względu na wzrost dostaw z Argentyny z 12. do 1.643 ton.

Jak już podawały poprzednie "WHZ" Wielka Brytania prze-podaje obecnie duże trudności na rynku mięsnym. Z jednej strony nowanie, a z drugiej strony mięso kartkowe nie jest wykupywane ze względu na sezonową dużą podaż mięsa wieprzowego i baraniny przy wysokich cenach dla mas pracujących.

W II kwartale b.r. podaż mięsa na rynku brytyjskim łącz-importowanego i 243.300 ton mięsa produkcji krajowej /w ubiegłym roku w tym samym okresie importowano 148.300 ton a produkcja krajowa dostarczyła 213.300 ton/. W bieżącym roku w II kwartale 29,9% ogólnej podaży stanowiła wołowina produkcji krajowej, 9,8% wołowina importowana, 13,7% baranina krajowa a 30,1% importowana, 15,2% wieprzowina produkcji krajowej, a 0,1% importowana. Mimo, że przypuszczalnie w bieżącym roku podaż mięsa będzie większa niż przed rokiem, do zapewnienia przedwojennego poziomu konsumpcji brakuje 400 - 500.000 ton. Przypuszczalnie jednak w następnym roku zostanie zniesione racjonowanie mięsa. Minister Wyżywienia zapowiedział, że rząd zamierza zniesć racjonowanie w roku 1954, o ile zapewnione będą odpowiednie dostawy, import nie będzie hamowany trudnościami dewizowymi oraz zostaną przeprowadzone odpowiednie rozmowy z krajami, z którymi Wielka Brytania jest związana długoterminowymi kontraktami.

W mięsa stanowiącego podstawę racji żywności - II/3840 wych.

Sezonowy nadmiar mięsa występujący obecnie na rynku spowodowany jest dużym napływem mięsa z uboju krajowego. W celu zlikwidowania tego nadmiaru, Ministerstwo Wyżywienia pozwoliło detalicznemu sklepom mięsnym na sprzedaż mięsa, które zostaje nie wykupione w ramach racji, poza kartkami po cenach kontrolowanych. Ceny mięsa zostały również niższe. Ceny baraniny obniżono o 3d na lb, a wieprzowiny o 4d na lb. Natomiast cena najwyższego gatunku wołowiny krajowej produkcji i chłodzonej wołowiny importowanej została podwyższona o 1,1/4d na lb. Nowe ceny wchodzi w życie 19 lipca b.r. Według ostatnich obliczeń Brytyjczycy konsumują obecnie tyle mięsa wieprzowego ile przed wojną, a o połowę więcej bekonu. Produkcja krajowa, popierana przez rząd znacznie się zwiększyła. Stan trzody chlewnej od roku 1951 podniósł się z 3,9 do 5 mln. sztuk. W I kwartale b.r. krajowa produkcja mięsa wieprzowego wynosiła 52.400 ton w porównaniu z 35,400 w ubiegłym roku, a produkcja bekonu i szynki 66.700 ton w stosunku do 62.100 ton. Import mięsa wieprzowego w pierwszych 4-ach miesiącach b.r. wynosił 13.300 ton, czyli o 9.807 ton więcej niż w ubiegłym roku. Dostawy bekonu wyniosły 114.487 ton, czyli o 33.567 ton więcej. Szczegóły dotyczące importu bekonów podaje poniższa tabela:

	1938	1952 styczeń - kwiecień /w tonach/	1953
Dania	55.382	53.981	73.087
Holandia	8.171	15.155	20.025
Irlandia	7.876	-	1.853
Szwecja	4.215	-	1.584
Unia Pd. Afrykańska	-	449	388
Kanada	24.433	1	-
I n n e	15.189	11.235	17.550
R a z e m :	115.266	80.920	114.487

/Wg Intelligence Bulletin czerwiec,
The Financial Times 27.VI.53 i 10.VII.53
The Meat Trades Journal/

Wiadomości z rynków artykułów mleczarskich

Bieżący sezon mleczarski zapowiada się w większości krajów kapitalistycznych pomyślnie. Produkcja artykułów mleczarskich osiągnie przypuszczalnie poziom zbliżony do rekordowego roku 1950. Warunki atmosferyczne kształtują się nadal pomyślnie. Statystyki holenderskie wykazują duży wzrost produkcji mleka i masła. Wielka Brytania zakupiła ostatnio dodatkowe 2.000 ton masła w Holandii z natychmiastową dostawą. Dostawy masła z Danii do Anglii w maju były znacznie większe niż w poprzednim roku. Stanowiły one około 90% eksportu masła z Danii. Również w Niemczech zachodnich produkcja mleka w I kwartale 1953 przekraczała poziom zeszłoroczny. Zwiększyła się tam również konsumpcja mleka w płynie kosztem produkcji masła. Tygodniowe dane dotyczące produkcji masła w Niemczech zachodnich w maju i kwietniu są jednak wyższe niż w poprzednim roku. Import sera holenderskiego do Niemiec zachodnich w bieżącym roku utrzymuje się na znacznie wyższym poziomie niż w 1952.

Nowa Zelandia zawarła 24 czerwca nową umowę z Anglią w ramach za masło i ser dostarczane do Anglii w sezonie 1953/54 podwyższone a ceny mleka w proszku obniżone. Anglia będzie też raz płacić za najlepszy gatunek masła 325s za cwt w porównaniu z 314s w ubiegłym sezonie a za najlepsze gatunki serów 182s 6d zamiast 176s przed rokiem. Cena mleka w proszku została obniżona o 6s 6d do 84s 6d za cwt. Nowa Zelandia ma dostarczać Wielkiej Brytanii 90% swoich nadwyżek eksportowych masła i 92,5% nadwyżek sera. Sezon mleczarski przebiega w Nowej Zelandii bardzo pomyślnie. W pierwszych 3-ach kwartałach produkcja masła była o 6% wyższa niż w ubiegłym sezonie a perspektywy dla ostatniego kwartału są również bardzo korzystne. Przypuszczalnie więc produkcja osiągnie w tym sezonie poziom rekordowy.

Wielka Brytania zobowiązała się również do podwyższenia cen masła i sera, płaconych Australii. Będą one takie same jak ceny produktów nowozelandzkich. Przedstawiciele Australii oświadczali, że ceny te nie pokrywają kosztów produkcji, lecz wobec trudności jakie panują obecnie na rynku artykułów mleczarskich eksporterzy zmuszeni są zgodzić się na tak małą podwyżkę cen - 3 3/4%. W Australii sortowanie masła na eksport utrzymuje się na znacznie wyższym poziomie niż w poprzednich dwóch sezonach. W pierwszym kwartale b.r. produkcja masła przewyższała poziom poprzedniego roku o 29% a produkcja sera o 18%.

W Stanach Zjednoczonych przy dobrych warunkach atmosferycznych produkcja mleka w marcu osiągnęła bardzo wysoki poziom, co wpłynęło na znaczne zwiększenie produkcji masła i sera w stosunku do pierwszych miesięcy 1952. Wykupywanie tych artykułów przez rząd po cenach gwarancyjnych dokonywane było w ostatnich tygodniach w znacznych ilościach.

W Kanadzie produkcja masła i serów wykazała również duży wzrost. Zapasy masła na składach są w bieżącym roku znacznie wyższe niż przed rokiem. Natomiast zapasy serów obniżyły się skutkiem dużego eksportu do Wielkiej Brytanii.

Produkcja mleka w Wielkiej Brytanii przekroczyła już sezonowy punkt największego nasilenia. Była ona w tym okresie wyższa niż w 1950. Przy mniejszym zapotrzebowaniu na mleko w tym kwiecień, większe jego ilości przeznaczone zostały na przetwory. W kwietniu około 3 mln. galonów mleka zużyto do produkcji śmietany, około 20 mln. galonów na produkcję serów. W porównaniu z poprzednim rokiem produkcja serów pochłonęła dwukrotnie więcej mleka. Zwiększyła się również produkcja masła tak, że produkcja masła została zwiększona do 4 oz tygodniowo na przeciąg trzech miesięcy.

Zwiększenie podaży artykułów mleczarskich na rynku światowym doprowadziło do spadku cen tych produktów. W Holandii i Danii Jeszcze ceny sera spadły o 10% w stosunku do ubiegłego roku. W Belgii bardziej zniżkowały ceny mleka w proszku i skondensowanego. Masło było również znacznie tańsze niż w lecie 1952, mimo że w niektórych innych krajach kosztowało ono nieco wyżej niż przed rokiem. W Wielkiej Brytanii kontrolowane ceny masła i sera zostały utrzymane lecz ceny sera poza racjami obniżyły się.

/Wg The Intelligence Bulletin oraz
The Financial Times czerwiec i lipiec/

Wiadomości z aukcji szczeciny w Londynie

Na londyńskich aukcjach szczeciny rozpoczętych 16 czerwca utrzymały się znacznie niższe ceny niż w serii do 20 wej. Ceny białej szczeciny spadły o 10 - 15% a ciemnej o 10%. Oferowano 316 skrzynek = 13.534 lbs szczeciny białej i 1.000 skrzynek = 100.844 lbs szczeciny szarej i czarnej. W porównaniu z poprzednią serią aukcji ilość szczeciny białej zmniejszyła się o 30% a podaż szczeciny ciemnej wzrosła o 10%. Bardziej poszukiwana była biała szczecina. Białe riflins shorts utrzymały się nawet na poziomie cen z marca. Natomiast ciemne gatunki szczeciny sprzedawane były w znacznie trudniejszych warunkach. Popyt na nie był nieregularny a w niektórych momentach nie było w ogóle zainteresowania nabywców tak że wycofane zostało ze sprzedaży 549 skrzynek szczeciny nieodpowiadającej standardom. Ceny kształtowały się następująco:

Szczecina biała

2 inch	9s	3d	-	10s	6d
2 1/4 inch	11s	9d	-	14s	6d
2 1/2 "	16s	6d	-	18s	3d
2 3/4 "	20s	6d	-	21s	
3 "	23s	6d	-	25s	
3 1/4 "	32s		-	33s	
3 1/2 "	39s		-	45s	
3 3/4 "	52s	6d	-	55s	
4 "	52s	6d	-	62s	6d
4 1/4 "	62s	6d	-	72s	6d
4 1/2 "	73s		-	82s	
4 3/4 "	90s		-		
5 "	95s		-		
5 1/4, 5 1/2, 5 3/4	85s		-	100s	
6 "	112s	6d			

Szczecina czarna i szara

2 inch	8s	6d	-	10s	
2 1/4 "	7s	9d	-	14s	9d
2 1/2 "	8s		-	15s	6d
2 3/4 "	17s		-	19s	
3 "	19s		-	28s	
3 1/4 "	28s		-	37s	
3 1/2 "	34s		-	48s	
3 3/4 "	40s		-	60s	
4 "	50s		-	62s	6d
4 1/4 "	62s	6d	-	82s	
4 1/2 "	67s	6d	-	85s	6d
4 3/4 "	67s	6d	-	82s	6d
5 "	70s		-	82s	
5 1/4 "	70s		-	75s	6d
5 1/2 "	72s	6d	-	77s	
5 3/4 "	72s	6d	-	75s	
6 "	77s	6d			

Skóry surowe

Wiadomości z kapitalistycznego rynku skór surowych

Według wiadomości Reutera z Buenos Aires nowe zarządzenie IAPI zabraniające transakcji trójkątnych, obowiązujące od 1-go lipca b.r. wywołało początkowo zamieszanie na rynku i bezpośrednie po ogłoszeniu tego zarządzenia znaczna część zaoferowanych skór pozostała niesprzedana co świadczyło, że wielu było wówczas nabywców zamierzających reeksportować lub odsprzedać surowiec. Powyższa polityka IAPI przyczyniła się do dalszego nieznacznego osłabienia notowań. W ostatnim tygodniu czerwca Wielka Brytania płaciła za najlepsze Steers od 16.05 d za lb fob do 18.49 d za lb. W dniu 2 lipca najwyższa cena za ten sam gatunek nieprzekraczała 17,21 d za lb. W dniu 2 i 3 lipca oprócz zakupów brytyjskich Niemcy zachodnie zakupiły w tych dniach 2.300 Steers rejects płacąc po 18,60 ¢ za lb fob oraz 5.200 sztuk po 19,73 i 20,18 ¢ za lb fob. Innymi nabywcami były Holandia i Szwajcaria. Pierwsza zakupiła ogółem 13.125 sztuk głównie light steers i extremes rejects płacąc odpowiednio po 21,09 - 21,30 ¢ za lb i po 24,04 ¢.

Na rynku w Urugwaju nie obserwowano w tym okresie żadnych obrotów. W pierwszym tygodniu lipca notowania skór surowych w Chicago nie uległy zmianie; w dn. 7.VII. wołowe lekkie krajowe 48/58 notowano na poziomie 17 1/2 - 18 ¢ za lb, a wołowe ciężkie krajowe 58 lbs. i więcej - 15 1/2 ¢ za lb. Wskazany cen hurtowych skór bydłych krajowych i importowanych obniżony przez brytyjską "United Tanners Federation" wykazywał w ostatnim tygodniu czerwca spadek o 3s w stosunku do stanu z tygodnia poprzedniego, obniżając się do poziomu z końca maja b.r.

/Wg The Leather Woold 2.VII.53/

Import skór surowych do Niemiec zachodnich

W pierwszych czterech miesiącach b.r. Niemcy zachodnie importowały 172.967 q skór mokrych za sumę 33.670 tys. DM. Głównym dostawcą tych skór była Argentyna - 68.523 q za sumę 13,66 mln DM, a drugim co do wielkości Urugwaj - 24,450 q za sumę 4,4 mln DM. Ponadto dostawcami skór surowych na rynek niemiecko-zachodni były następujące kraje /w tonach i w 1000 DM/:

	ton	1000 DM
Dania	1.092	2.992
Szwajcaria	914	1.917
Belgia	815	1.446
Afryka Południowa	799	1.525
Holandia	757	1.037
W. Brytania	678	874

Połud. Rodezja	448	893
Włochy	438	765
USA	406	907
Kuba	354	542
Francja	185	264

Oprócz mokrych skór bydłych Niemcy zachodnie importowały 2.190 ton skór suszonych solonych za sumę 6.260 tys. DM.

/Wg Der Aussenhandel Der Bundesrepublik/

Przetwory spożywcze, art. kolonialne.

owoce i warzywa

Cukier.

Zakończenie racjonowania cukru w Wielkiej Brytanii oficjalnie zapowiedziane na wrzesień b.r., stanowi poważny krok w kierunku zliberalizowania obrotów cukrem w Wielkiej Brytanii. Jednakże w celu doprowadzenia do zupełnie wolnego handlu cukrem w Anglii niezbędne jest wznowienie terminowego rynku w Londynie. Nie jest rzeczą możliwą - zdaniem Financial Times - podać dokładnie, w jaki sposób ma być dokonane ponowne otwarcie rynku terminowego, jedno jest pewne, że brak jego powoduje znaczne straty dla kupców angielskich w transakcjach zagranicznych.

Pewne zmiany w światowym handlu cukrem wystąpiły bardzo wyraźnie w czerwcu b.r. Rozmiary dostaw cukru niekubańskiego są duże. Szczególne znaczenie na światowym rynku posiadają dostawy cukru z Formozy. Była ona w stanie pokryć znaczną część zapotrzebowania na cukier w Japonii, stanowiącej do-tychczas rynek zbytu dla cukru kubańskiego, a ponadto cukier z Formozy stanowi konkurencję dla cukru kubańskiego na wielu innych rynkach. Jakie znaczenie posiada cukier z Formozy świadczy fakt, że Formoza wyparła już częściowo Kubę z handlu z krajami Europy zachodniej, a ponadto dąży ona do wyłącz-ności sprzedaży cukru rafinowanego na rynkach Bliskiego i Środkowego Wschodu jak również w niektórych krajach basenu morza Śródziemnego.

W tym czasie, kiedy wzmogła się konkurencja dla cukru kubańskiego, umowy handlowe i umowy kompensacyjne zaczęły odgrywać wzrastającą rolę w handlu cukrem. Rozwój tego rodzaju transakcji zmierza - zdaniem Financial Times - do ustalenia dla cukru kubańskiego tylko niewielkiej premii w stosunku do cen cukru produkowanego w krajach sąsiednich jak np. w Rep. Dominikańskiej.

Według doniesień Reutera z ostatnich dni czerwca na światowym rynku terminowym przy niewielkich wahaniach cen, tendencja była na ogół utrzymana w związku z wiadomością, że Maroko francuskie zakupiło od pewnego syndykatu francuskiego 45.000 ton cukru surowego, płatnego we frankach, co po przeliczeniu wyniosło około 3,57 - 3,58 zł za lb. W drugim dniu lipca Casablanca zakupiła 7.000 ton surowego cukru kubańskiego po 3,58 zł za lb fob. Pod koniec pierwszego tygodnia lipca ceny cukru surowego na światowym rynku kształtowały się na poziomie 3,59 zł za lb fob, w związku z zamówieniem przez Niemcy zachodnie zakupem 45.000 ton cukru. Poza tym, w tym czasie Urugwaj poszukiwał 10.000 ton, a Iran pertraktował w sprawie nabycia 30.000 ton cukru surowego. W dniu 7 lipca Niemcy zachodnie zakupiły ostatecznie 45.000

ton cukru kubańskiego po 3,55 \$ za lb fob, wobec czego ostatecznie w dniu następnym zniżyły się do poziomu 3,58 \$ za lb. Pod koniec pierwszej dekady lipca zakupy poza Kubą spowodowały spadek cen surowego cukru kubańskiego do 3,56 \$ za lb. A mianowicie Hiszpania sprzedała 5.000 ton cukru rafinowanego do Izraela po \$ 109 za tonę. Urugwaj nabył w Peru 10.000 ton cukru surowego po 3,45 \$, a z Chile pewne ilości po 3,57 \$ za lb.

Sytuacja cukrowa w Indiach

Jak już pisano w poprzednim numerze "Rynków Towarowych" najciekawszym wydarzeniem ostatnich dni czerwca było pojawienie się na międzynarodowym rynku cukru z Indii. W związku ze znaczną produkcją cukru w sezonie poprzednim Indie posiadały na koniec ubiegłego sezonu rezydent w wysokości 500.000 ton. Postanowiono zatem z ilości tej 200.000 ton przeznaczyć na eksport, resztę zaś przekazać na t.zw. zapasy buforowe, które byłyby upływniane w przypadku znacznej wyższości cen.

W sezonie obecnym stwierdzono, że krajowe zapotrzebowanie na cukier biały znacznie wzrosło i po wyeksportowaniu około 20 tys. ton, zabroniono dalszego wywozu. Ten znaczny wzrost konsumpcji będzie przypuszczalnie nadal się rozwijał i należy się liczyć z całkowitym spożyciem zapasów i to w niedługim czasie.

W normalnych warunkach 70% indyjskiej produkcji cukru stanowi gur.

W ostatnim sezonie ceny guru spadły, natomiast rafinerie cukru zmuszone były w dalszym ciągu płacić wysokie ceny za trzcinę cukrową. W rezultacie wielkie ilości trzciny zostały przeznaczone na produkcję cukru białego, którego produkcja osiągnęła blisko 1,5 mln ton. Jest rzeczą prawdopodobną, że pewna ilość tego cukru została sprzedana po niskiej cenie, w celu ożywienia popytu.

W sezonie obecnym podaż trzciny cukrowej w Indiach jest niższa niż pierwotnie szacowano, i wytworzona sytuacja zaskoczyła wszystkich, zwłaszcza, że import okazał się niezbędny. Okazało się również, że podaż guru jest niewystarczająca na pokrycie zapotrzebowania krajowego.

Z późniejszych jednak doniesień Financial Timesa wynika, że sytuacja w Indiach pod względem zaopatrzenia w cukier nie jest tak tragiczna, a mianowicie nie nastąpił wspomniany ogromny wzrost popytu, a przeciwnie raczej spadł a tylko kupcy gromadzili wielkie ilości, pragnąc wywołać wyższe ceny cukru. Rząd Indii zamierza przedsięwziąć kroki w celu niedopuszczenia do gromadzenia cukru na zapasy u kupców. Dotychczas nie wydano jednak licencji na import cukru białego, i przypuszcza się w kołach handlowych, że 10 lipca nie będą one wydawane.

Międzynarodowa Konferencja Cukrowa

Dnia 13 lipca b.r. rozpoczęła się w Londynie Międzynarodowa Konferencja Cukrowa, która ma za zadanie uchronić międzynarodowy rynek cukru przed niebezpieczeństwem nadprodukcji i gwałtownych wahań cen - poprzez zawarcie międzynarodowego układu. Na Konferencję zaproszono 78 państw eksportujących i importujących cukier.

Cukier buraczany i trzcinowy

Spośród wszystkich rynków surowcowych najbardziej skomplikowana jest sytuacja na międzynarodowym rynku cukru. Zagadnienie nadprodukcji cukru nie jest sprawą nową, jednak ostatnio nastąpiło zaostrzenie sytuacji wskutek przesunięć po stronie podaży, które miały miejsce podczas II Wojny Światowej i pierwszych 7-u lat powojennych.

Cukier buraczany produkowany jest przy znacznie wyższych kosztach niż cukier trzcinowy, wskutek czego plantacje buraka muszą niejednokrotnie korzystać z opieki państwa, która przejawia się w cłach ochronnych, ograniczeniach importowych oraz gwarancjach cen. Gospodarka krajów produkujących cukier buraczany nie uzależniona jest w tak poważnym stopniu od produkcji cukru, jak to ma miejsce w krajach o monokulturze trzciny cukrowej. Stosunkowo wysokie ceny cukru po wojnie spowodowały z jednej strony rozbudowę przemysłu cukrowego w wielu krajach, a z drugiej ograniczyły znacznie konsumpcję tego artykułu w krajach produkujących. W okresach depresji produkcja cukru trzcinowego w przeciwieństwie do buraczanego tylko z wielkim trudem daje się ograniczyć - z czysto technicznych względów.

Na przełomie wieku XIX i XX zgodnie z obliczeniem żał cukier Konwencji Brukselskiej w światowej produkcji przeważał cukier buraczany, którego udział wyrażał się liczbą ok. 64%. W latach pierwszej wojny światowej nastąpiła przewaga produkcji cukru trzcinowego. Pierwsza wojna światowa spowodowała szereg przesunięć w światowej produkcji cukru, szczególnie w Europie. Podczas gdy uprawa buraka cukrowego gwałtownie się skurczyła produkcja cukru trzcinowego doznała wielkiego wzrostu zwłaszcza w Ameryce Łacińskiej i Południowo-wschodniej Azji w tym stopniu, że na początku lat dwudziestych b.stulecia udział cukru trzcinowego wynosił ca 75%. W tym czasie notowania cukru na międzynarodowym rynku spadły do zupełnie nieekonomicznego poziomu co spowodowało wzrost protekcjonizmu w krajach produkujących. W latach przed 1939 rokiem "wolny" światowy rynek cukru tak się skurczył, że był zdolny wchłonąć zaledwie niecałe 10% światowej produkcji cukru. Pierwsze próby uregulowania sytuacji na rynku cukru poprzez umowę zawartą w 1931 roku z Charbourne spełzły na niczym. W roku 1937 której modyfikacja jest przedmiotem obecnej konferencji.

Wzrastające nadwyżki

Bilans cukru w skali międzynarodowej przedstawia się dla wielkich eksporterów krytycznie. Według szacunków Rady Cukrowej, które będą przedłożone na niniejszej Konferencji, zapotrzebowanie wolnego rynku światowego wynosi około 4,55 mln ton wobec podaży wynoszącej 5,98 mln ton /pomimo ograniczeń produkcji na Kubie o 2 mln ton/. Wynikająca z tego nadwyżka odpowiada 1/3 światowego zapotrzebowania, która wykazuje tendencje spadkowe, podczas gdy podaż wzrasta nadal pomimo stosowania szeregu ograniczeń. Pod wpływem wielkich transakcji, które zawierało ostatnio szereg krajów z Kubą, cena cukru na światowym rynku trochę się wzmocniła. Obecnie kształtuje się ona na wysokości 3,60 $\text{\$}$ za lb czyli zaledwie o 50% powyżej poziomu przedwojennego, podczas gdy ceny innych surowców w tym samym czasie podwoiły się lub potroiły. W przypadku braku stabilizacji rynku zachodzi obawa, iż cena cukru spadnie ponownie do poziomu, przy którym produkcja się "nie opłaca".

Moment wybrany na odbycie niniejszej Konferencji jest - zdaniem szwajcarskich kół handlowych najważniejszy, a rozwiązanie międzynarodowych problemów rynkowych związane z przyszłym kształtowaniem się sytuacji na rynku cukru może być tylko z korzyścią dla wszystkich stron. Propozycje zgłoszone na niniejszą konferencję odpowiadają w dużym stopniu obecnej sytuacji. Żądanie krajów importujących cukier, aby zmniejszyć nadmierne obciążenia podatkowe, będzie grało rolę kluczową w przyszłej współpracy, i kraje importerskie będą musiały chociaż część wzrastającego spożycia pokryć importem. Dla krajów eksportujących oprócz kwot eksportowych przewiduje się przepisy w sprawie zapasów i poziomu produkcji, które mają gwarantować wystarczającą podaż przy wyeliminowaniu nadmiernych nadwyżek. Celem niniejszej umowy jest ustalenie cen które odpowiadałyby zarówno interesom konsumentów jak i producentów poprzez odpowiednie regulowanie podaży.

Dla krajów które mają trudności dewizowe przewiduje się specjalne ułatwienia, a kraje konsumujące przy realizacji umowy cukrowej mają mieć takie same prawa głosu jak i kraje produkujące. W ramach tych wytycznych występuje oczywiście wiele niezgodności poglądów, które częściowo wywołane są sprzecznymi stanowiskami dwóch głównych grup członków, a częściowo kwestiami politycznymi, co przypuszczalnie doprowadzi do poważnych niezgodności poglądów utrudniających, a nawet uniemożliwiających zawarcie umowy. Z tego też powodu należy oceniać przebieg konferencji z pewną rezerwą.

Udział Z.S.R.R. w Konferencji Cukrowej

Udział w bieżącej konferencji bierze 40 krajów w tym po raz pierwszy Z.S.R.R., co może przyczynić się do zacieśnienia współpracy Wschód - Zachód. Przewodniczącym delegacji radzieckiej jest Andrienkow, szef urzędowej Radzieckiej Delegacji Handlowej w Londynie. Także inne kraje Demokracji Ludowej np. Polska, Czechosłowacja i Węgry będą brać udział w obradach. Jak dotychczas obecna konferencja cukrowa będzie

pierwszą międzynarodową konferencją surowcową po zakończeniu wojny w której bierze udział oficjalnie Związek Radziecki. Nadwyżka eksportowa krajów Demokracji Ludowych i Z.S.R.R. oceniana jest przez fachowców kapitalistycznych na 1 mln ton. Kraje te wystąpią na Konferencji w charakterze eksporterów.

Financial Times 26 i 29.VI., 6.VII
Reuter 30.VI., 2,6,8,9.VII.
Neue Züricher Zeitung 11.VII.

H e r b a t a .

Światowa produkcja herbaty w 1952 roku, bez Z.S.R.R. i Chin Ludowych, wyniosła 580.000 ton metr., co oznacza nieznaczny spadek w porównaniu ze szczytowym poziomem produkcji 1951 roku, jednak w porównaniu z okresem przedwojennym jest ona jeszcze o 30% wyższa. Cejlon, Indie i Pakistan zwiększyły swoją produkcję o około 60% w stosunku do okresu przedwojennego, czym jednocześnie skompensowały zmniejszenie produkcji w Indonezji i spadek eksportu Chin Ludowych. W 1952 roku udział trzech wymienionych krajów stanowił 78% światowej produkcji /bez Z.S.R.R. i Chin Ludowych/, wobec 67% w latach 1934 - 38. Jednakże stosunkowo największy wzrost produkcji herbaty miał miejsce w Afryce. Procentowy udział Afryki w światowej produkcji wynosił w roku 1952 zaledwie 3,5%.

Podczas gdy z jednej strony nie przewiduje się podstawowych zmian w ciągu następnych kilku lat ani w strukturze geograficznej światowej produkcji herbaty, ani też u jej trzech głównych producentów na Dalekim Wschodzie, wydaje się prawdopodobne, że nastąpi zaostrenie problemów gospodarczych związanych bezpośrednio z produkcją herbaty w Cejlonie, w Indiach i w Pakistanie. W ciągu następnych kilku lat zajdzie prawdopodobnie pewne zmiany w międzynarodowej organizacji produkcji. Wzrost kosztów utrzymania i płac na dużych plantacjach herbaty w porównaniu z latami przedwojennymi, szczególnie w Indiach i Pakistanie, może spowodować znacznie większy wzrost produkcji drobnych właścicieli. Należy również przypuszczać, że trzech wielkich producentów Dalekiego Wschodu będzie niewątpliwie kontynuowało produkcję na wysokim poziomie, stanowiącą lwia część międzynarodowych obrotów.

Znaczna liczba wielkich plantacji w Indiach i Pakistanie nie doznała wielu trudności gospodarczych w 1952 roku, kiedy ceny, chociaż jeszcze o 130% wyższe niż przed wojną, zmniejszyły się wybitnie w porównaniu z najwyższym poziomem roku poprzedniego.

Perspektywy produkcji na Cejlonie, w Indiach i Pakistanie zależą prawie całkowicie od czynników ekonomicznych, a mianowicie od sposobu kształtowania się kosztów produkcji i cen. Przewiduje się, że poprzez stosowanie nawozów sztucznych, sadzenie odmian o większej wydajności itp. może nastąpić znaczny wzrost produkcji herbaty zarówno w krótszym jak i dłuższym okresie czasu. Z drugiej jednak strony produkcja herbaty znacznie łatwiej spaść niż produkcja jakichkolwiek innych ziemiopłodów, o ile ceny jej obniżą się do nieopłacalnego poziomu.

Znaczne zwiększenie nadwyżek eksportowych oczekiwane jest w Indonezji w najbliższych kilku latach, natomiast dla Indochin nie ma pomyslnych perspektyw. Produkcja herbaty w Chinach Ludowych wykazywać będzie nadal stały wzrost. W Japonii, Tajwanie i na Malajach spodziewany jest nieznaczny wzrost produkcji.

Perspektywy zbiorów herbaty poza krajami Dalekiego Wschodu są według ekspertów FAO raczej pomyslne. Całkowita produkcja tych krajów oceniona jest obecnie na mniej niż 35.000 ton w najbliższym roku, natomiast perspektywy na dalszą metę wykazują na znaczny jej wzrost.

Tendencje rozwojowe widoczne są szczególnie na obszarze Afryki. Wzrost produkcji na większą skalę planowany jest w Kongu Belgijskim, które z produkcji swej zamierza pokryć nie tylko zapotrzebowanie krajowe, lecz również zapotrzebowanie Belgii, której roczny import wynosi 300 ton. W Mozambique od zakończenia wojny zwiększył się zarówno obszar wzięty pod uprawę herbaty jak również jej wydajność z akra, a mianowicie powierzcchnia uprawy herbaty wzrosła z 5,177 ha w 1944/45 na 10.200 ha w 1950/51. Brytyjskie towarzystwa, działające poprzednio na terenie Indii i Cejlonu, rozpoczęły obecnie uprawę herbaty w Brytyjskiej Afryce Wschodniej. W Południowej Rodezji obszar wzięty pod uprawę herbaty podwoił się, a produkcja roczna osiągnie prawdopodobnie 1.000 ton. W innych krajach Afryki jak np. w Tanganijce przewidywane jest również nieznaczne zwiększenie produkcji.

Ponadto spodziewany jest dalszy wzrost produkcji w krajach Ameryki Łacińskiej, na Bliskim Wschodzie, Iranie i w Z.S.R.R.

FAO, Czerwiec 1953.

K a w a .

Zgodnie z obliczeniami Pan-American Coffee Bureau można liczyć się z trochę większą światową nadwyżką eksportową kawy w sezonie 1952/53, która przypuszczalnie będzie wynosiła 31.587.000 worków po 60 kg czyli o 6% więcej niż w sezonie poprzednim.

Za wyjątkiem krajów Afrykańskich przewidywane zwiększenie produkcji nie oznacza wyraźnego trendu rozwojowego u głównych producentów. Cała podaż z krajów Ameryki Łacińskiej stanowi normalnie 80% światowej podaży i w sezonie bieżącym obliczana jest na 25.957.000 worków, czyli 5% więcej niż w roku 1951/52. Oczekuje się, że kraje Afryki oferują 5.135.000 worków, czyli o 12% więcej niż w sezonie poprzednim. Jednakże większość zbiorów afrykańskich stanowią niższe gatunki kawy Robusta. Przewidywania dla Azji i Oceanii wykazują, że nadwyżki eksportowe z tych obszarów wyniosą 495.000 worków, czyli o 45.000 worków więcej niż w sezonie ubiegłym. W normalnych warunkach nadwyżki eksportowe kawy brazylijskiej stanowią 50% światowej podaży, czyli że w roku bieżącym osiągnęłyby one 14.700.000 worków.

Raptowne pogorszenie warunków atmosferycznych w krajach produkujących kawę w okresie kwitnienia przyczyniło się w

kilku/

pierwszym rzędzie do spadku produkcji kawy w tych krajach. Jednakże w Kolumbii, drugiego na świecie największego producenta kawy oczekiwane jest znaczne zwiększenie plonów dzięki dobrym warunkom atmosferycznym. Wenezuela przewiduje nadwyżkę eksportową wynoszącą 1/2 mln worków. Większa wydajność przewidywana jest również w wielu krajach eksportujących Ameryki Łacińskiej. Tylko w Haiti i Nicaragua spodziewany jest spadek produkcji.

Według najświeższych komunikatów o silnych mrozach, które wystąpiły w Brazylii w stanach Sao Paulo i Parana stwierdzono, że straty są ogromne, a najbardziej ucierpiały młode plantacje. Według pobieżnych oficjalnych szacunków produkcja kawy Sao Paulo zmniejszyła się o 30%. W północnej części Parany stwierdzono całkowite zniszczenie kilkuset milionów krzewów kawowych. Straty północnej Parany wynoszą zatem 50-70%. O ile mróz zniszczył główne pędy, odrodzenie krzewu kawowego do pełnego stanu jego wydajności potrwałoby od dwóch do trzech lat.

Public Ledger 27.6.53
Financial Times 9.7.53

Rynek nasion oleistych i olejów

Na dorocznym posiedzeniu International Association of Seed Crushers w Scheveningen omówiono międzynarodową sytuację tłuszczową. Na wstępie stwierdzono, że rok 1952 był rokiem sprzeczności. A mianowicie światowa produkcja wzrosła, podczas gdy światowy eksport spadł. Europa - najważniejszy importer - zakupiła w omawianym roku mniejsze ilości tłuszczów na rynkach zamorskich, niż w latach poprzednich, ale jeszcze w dalszym ciągu, pomimo braku dolarów, importowała znaczne ilości ze Stanów Zjednoczonych. Ponadto nastąpił wzrost zapasów nie tylko w krajach produkujących, ale również w konsumujących. Wszystkie te odmiennie tendencje zaciemniły ogólny obraz sytuacji na rynku tłuszczów i olejów w ostatnim roku.

Według najświeższych skorygowanych informacji światowa produkcja olejów i tłuszczów w 1951 roku bez Z.S.R.R. wyniosła 23.640.000 ton, a w roku 1952 - 24.550.000 ton.

Pomimo wzrostu produkcji w ostatnim roku, światowy eksport tych artykułów spadł o 10%, wynosząc 5.159.000 ton czyli o 582.000 ton mniej niż w roku 1951.

Import netto 16-tu krajów Europy zachodniej wyniósł 3.156.000 ton, czyli był o 458.000 ton mniejszy niż w roku 1951. Pomimo to obecnie jeszcze Stany Zjednoczone eksportują do kapitalistycznych krajów Europy 465.000 ton olejów i tłuszczów. Wydaje się, że jeżeli ceny na obszarze dolarowym będą w dalszym ciągu atrakcyjne, kupcy europejscy będą kontynuować zakupy w U.S.A.

Biorąc pod uwagę różne informacje i szacunki z 1952 roku stwierdzić można, że rzeczywista nadwyżka eksportowa przekraczała aktualny eksport o blisko 300.000 ton. Ilość ta stanowi automatycznie powiększenie zapasów w krajach produkujących, które przeszły jako remanent na rok 1953.

Najistotniejszym obecnie czynnikiem na rynku, jest zagadnienie w jakim stopniu następuje gromadzenie bądź upływanie zapasów, i czy te zapasy są w posiadaniu producentów, fabrykantów, kupców czy też konsumentów. Poza Stanami Zjednoczonymi brak jest oficjalnych danych o wielkości zapasów. Zapasy strategiczne w Stanach Zjednoczonych są w zasadzie tajemnicą, ale według przybliżonych szacunków zapasy strategiczne w U.S.A. i kapitalistycznych krajach Europy wynoszą 500.000 ton. Natomiast zapasy utrzymywane przez rząd amerykański w ramach Agricultural Support Programme wynosi 650.000 ton /w tym 400.000 ton oleju bawełnianego, 50.000 ton masła i 200.000 ton oleju lnianego/. Obie te pozycje dają razem 1.150.000 ton i stanowią ilości olejów i tłuszczów w posiadaniu rządów różnych krajów. Światowe zapasy na początku bieżącego sezonu przedstawiały się następująco w tonach:

zapasy strategiczne	500.000
nadwyżki producentów odsprzedane rządowi /np.CCC/	650.000
zapasy u producentów	<u>450.000</u>
O g ó ł e m	1.600.000

Zapasy ogółem są wyjątkowo duże i stanowią 30% światowego eksportu. Cyfry zapasów nie obejmują jednakże zapasów oliwy, chociaż niewątpliwie zapasy były bardzo znaczne zarówno w sezonie 1951/52 jak i 1952/53. Przeciętna roczna konsumpcja oliwy waha się w granicach 800.000 - 900.000 ton. Największy zbiór oliwy osiągnięto w roku 1951/52 kiedy wynosił on 1.625.000 ton, łącznie z oliwą techniczną. W 1952/53 roku zbiory wyniosły zaledwie 758.000 ton łącznie z oliwą dla celów technicznych.

W krajach Europy kapitalistycznej zaobserwowano wzrost zapasów szczególnie w Anglii, Norwegii, Włoszech i trzech krajach produkujących oliwę. Po zestawieniu z jednej strony krajowej produkcji plus czysty import, a z drugiej konsumpcję nadwyżka odprowadzona na zapasy wynosi 500.000 ton, co stanowi również rezerwa początkowy na 1953 r. W Anglii konsumpcja olejów i tłuszczów w 1952 roku była o 180.000 ton mniejsza niż w 1951. Według wstępnych szacunków konsumpcja olejów i tłuszczów w Anglii w 1953 roku będzie o 150 - 200.000 ton większa niż w 1952 r.

Ze światowego bilansu olejów i tłuszczów wynika, że produkcja światowa przekracza popyt o blisko 450.000 ton. Ponadto w posiadaniu CCC znajduje się 650.000 ton, a rezerwy strategiczne stanowią przynajmniej 500.000 ton. Produkcja kapitalistycznych krajów Europy łącznie z importem przekroczyła o 500.000 ton konsumpcję, tak że zapasy z tej strony Atlantyku również się zwiększyły.

Światowa produkcja olejów i tłuszczów w 1953 roku /bez Z.S.R.R./ oceniana jest na 23.660.000 ton, czyli o około 890.000 ton mniej niż w roku poprzednim. Zmniejszenie tego rocznych zbiorów o 890.000 ton spowodowane jest głównie słabymi zbiorami oliwki, jak również mniejszymi niż w roku

ubiegłym zbiorami orzecha ziemnego, siemienia słonecznikowego kopry, oleju wielorybiego, olbrotu i skoniny. Zmniejszenie w pewnym stopniu zostanie skompensowane zwiększoną produkcją oleju palmowego, oleju z ziarna palmowego, oleju lnianego i masła.

Na podstawie danych statystycznych światowy eksport olejów i tłuszczów w roku 1953 oszacowany został na 5.210.000 ton, podczas gdy zapotrzebowanie importowe tylko na 5.020.000 ton, z ilości tej 3.520.000 ton przypada na Europę, a 1.500.000 ton na kraje pozaeuropejskie. O ile by eksport tegoroczny osiągnął oszacowany poziom 5.210.000 ton, w Europie wzrosła by poważnie podaż olejów i tłuszczów.

W roku 1952 eksport netto z U.S.A. wyniósł 588.000 ton podstawowych olejów i tłuszczów. Przypuszcza się w kołach branżowych, że w roku bieżącym netto eksport wyniesie 537.000 ton. Według ostatnich szacunków obszar wzięty pod uprawę bawełny jak i soi jest taki sam jak w roku poprzednim, wobec czego spodziewane są duże zbiory. W tych okolicznościach nie przypuszcza się, aby CCC utrzymywała duże zapasy, zwłaszcza w nadziei, że podaż w roku 1954 zmniejszy się.

W odniesieniu do innych krajów eksportujących należy zaznaczyć zwiększenie areału uprawy orzecha ziemnego. W Nigerii eksport orzecha ziemnego w łupinie oceniany jest na 350.000 ton wobec 265.000 ton w 1952 r. Przewidywany jest również większy eksport orzecha ziemnego z Chin Ludowych, Afryki Południowej jak i Afryki Wschodniej. Z drugiej strony spodziewane jest zmniejszenie eksportu z Indii. Ostatecznie jednak eksport orzecha ziemnego w przeliczeniu na ton będzie o 30.000 ton większy niż w roku ubiegłym. W odniesieniu do eksportu oleju sojowego nie przewiduje się żadnych zmian w porównaniu z rokiem poprzednim. Natomiast spodziewany jest spadek eksportu oleju słonecznikowego, na skutek znacznego spadku produkcji w Argentynie w ciągu ostatnich dwóch lat. Zbiór ostatniego roku wyniósł 300 - 350.000 ton wobec 1.000 ton w 1950 r.

W odniesieniu do kopry rok bieżący zapowiada się nie szczególnie. W I połowie roku eksport kopry był mniejszy niż w roku 1952 kiedy i tak był wyjątkowo mały. Tegoroczny całkowity eksport kopry /w przeliczeniu na olej kokosowy/ i olej kokosowego oceniony jest na 1.052.000 ton, czyli o 69.000 ton mniej niż w roku 1952. Spadek eksportu nastąpił głównie w Indonezji i na Filipinach.

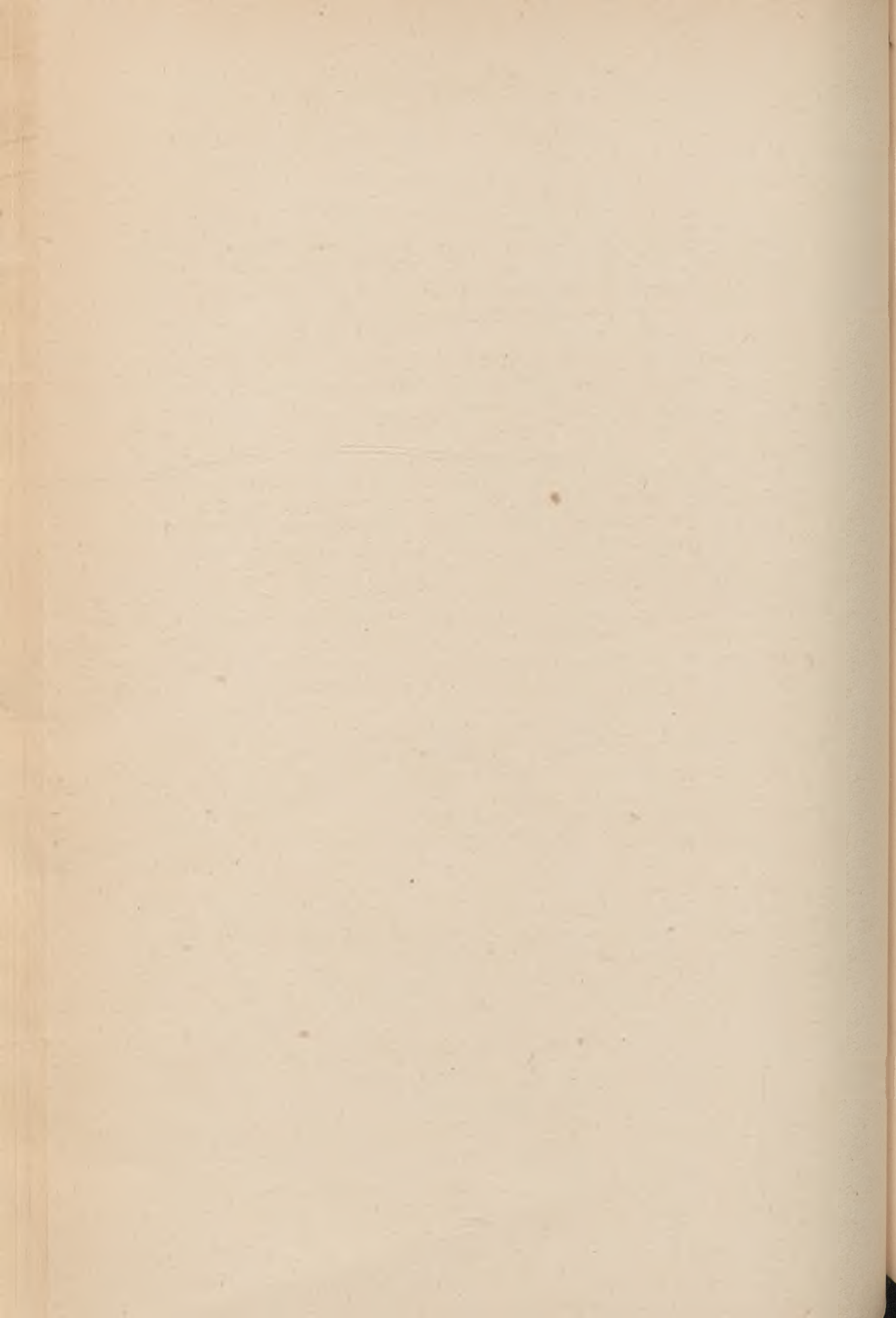
Eksport oleju palmowego i ziarna palmowego wzrasta z roku na rok. W bieżącym roku przewidywany jest wzrost o dodatkowe 40.000 ton oleju palmowego i 20.000 ton oleju z ziarna palmowego. Sytuacja na odcinku siemienia lnianego zmieniała się całkowicie w ostatnich kilku latach. Dwanaście miesięcy temu na rynku odczuwało się brak siemienia lnianego i oleju z niego i ceny wzrastały. Obecnie istnieją nadwyżki eksportowe prawie we wszystkich krajach produkujących. Tegoroczny eksport oceniał się na 77.000 ton więcej niż w roku poprzednim, a jeszcze znaczniejsze ilości mogłyby być eksportowane, o ile znalazłoby się dodatkowi nabywcy.

Wpływ światowej sytuacji na rynek Europy kapitalistycznej przedstawia się następująco: krajowa produkcja krajów kapitalistycznych Europy w 1953 r. oszacowana jest na 2.875.000 ton wobec 3.712.000 ton w roku 1952 - spadek spowodowany głównie zmniejszeniem zbiorów oliwki. Według przewidywań ocenia się na 6.350.000 ton, a ponieważ zapasy olejów i tłuszczów są dość duże, jasne jest, że będzie miało miejsce upłynianie zapasów. Przypuszcza się, że zapasy obniżą się do poziomu 300.000 ton, tak że czysty import Europy zachodniej w tym roku wyniesie przypuszczalnie 3.168.000 ton, czyli że będzie taki sam jak w roku poprzednim.

Jak wynika z powyższej analizy w roku 1952 światowa konsumpcja olejów i tłuszczów była mniejsza od światowej produkcji. W roku bieżącym, pomimo spodziewanego spadku światowej produkcji cała podaż będzie albo niewiele niższa albo prawie równa z rzeczywistym poziomem konsumpcji.

Od zakończenia wojny nagromadzone zostały ogromne zapasy olejów i tłuszczów. Z ilości 1.600.000 ton prawdopodobnie około 1 mln ton przejdzie jako remanent na rok następny. Fakt ten świadczy, że poziom cen w roku bieżącym jest wyznaczany nie tylko wielkością popytu, ale zależy również od wysokości zapasów.

Public Ledger 2.VII.53r.

Ocena sytuacji na zachodnio-europejskim rynku węgla Europejskiej Komisji Gospodarczej

W początkach lipca francuski branżowiec "Journal des Charbonnages" przytoczył kilka obserwacji i szacunków dokonanych przez Komitet węglowy Europejskiej Komisji Gospodarczej, z których - podobnie jak z poprzednich - wynika, że w roku bież. istnieje pewna nadprodukcja tłustych gatunków węgla oraz niedobór węgla chudych i koksujących. Według obliczeń Komitetu produkcja węgla na obszarze krajów OEEC winna w r.b. wynieść ponad 487 mln ton, czyli ca 12 mln ton więcej niż w 1952 r. Szacunek ten wydaje nam się całkowicie niesłuszny i obecnie kiedy istnieją już wstępne szacunki wydobywcze za pierwsze 5-6 miesięcy b.r. jest on nierealny. Według obliczeń P.I.H.Z. /patrz poprzedni numer Rynk.Towar./ wydobywcze węgla na tym obszarze nie przekroczy w r.b. 480 mln ton metrycznych. Drugi szacunek z którym nie można się zgodzić, to przewidywane wzrostu "konsumpcji widocznej" w r.b. o 9-11 mln ton w stosunku do roku ubiegłego. W pierwszych 5-ciu miesiącach b.r. konsumpcja raczej zmniejszyła się w stosunku do stanu 1952 r. niż zwiększyła i nie przemawia za tym, aby w drugiej połowie roku sytuacja w poważnym stopniu uległa pod tym względem zmianie. Komitet przewiduje ponadto, że import węgla amerykańskiego wyniesie w r.b. od 9 - 11 mln, co sądząc z dotychczasowych danych importu amerykańskiego do Europy jest cyfrą niewątpliwie za wysoką. Szacunek tego importu dokonany ostatnio przez P.I.H.Z. wynosi 5 - 6 mln ton, czyli około 1/2 mln ton miesięcznie. W sumie wydaje się nam, że szacunek bilansu węglowego, w którym nie uwzględniono zmiany zapasów węgla na kopalniach, dokonany przez w/w Komitet dla obszaru krajów OEEC w 1953 r. jest mało realny i sugerujący wyjątkowo wysoki poziom produkcji przemysłowej w tym roku co nie jest zgodne z prawdą.

/Wg Journal des Charbonnages,
4.VII.53 r./

Wydobywcze węgla w krajach "Europejskiej Wspólnoty"

W pierwszych 5-ciu miesiącach b.r. produkcja węgla kamiennego we Francji, Niemczech zach., Belgii, Holandii, w Zagiębiu Saary i we Włoszech wyniosła łącznie 99,7 mln ton w porównaniu ze 100,7 mln ton o rok wcześniej. W sumie zatem wydobywcze węgla na tym obszarze było w r.b. o ca 1 mln

ton mniejsze niż w pierwszych pięciu miesiącach roku poprzedniego.

Produkcja węgla "Europejskiej Wspólnoty"

w 1000 ton

	Styczeń - m a j		
	1952	1953	różnica
Niemcy zach.	51.433	50.979	- 454
Francja	23.630	22.844	- 786
Belgia	13.196	12.768	- 428
Saara	6.726	6.807	+ 81
Holandia	5.256	5.782	+ 526
Włochy	429	487	+ 58
Ogółem:	100.670	99.667	-1003

Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że do zmniejszenia się wydobycia węgla w omawianym okresie w porównaniu z rokiem ubiegłym przyczynił się spadek produkcji w maju, kiedy wydobycia w krajach "Wspólnoty" było o 1,4 mln ton niższe niż w kwietniu b.r. i o 1,6 mln ton niż w maju r.ub. Najsilniej obniżyła się w maju produkcja we Francji - o 13% w stosunku do stanu z kwietnia. W Niemczech zach. spadek wydobycia w maju wyniósł 5%, a w Belgii - ca 9%. Ponieważ w W. Brytanii w pierwszych 5-ciu miesiącach roku wydobycie było o ca 200 tys ton metrycznych niższe niż o rok wcześniej, należy szacować, że produkcja węgla kamiennego w Europie zachodniej będzie podobnie o blisko 1,5 mln ton niższa w I półroczu 1953 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Gdyby tak w istocie było, nie jest wykluczone, że rok bieżący będzie pierwszym rokiem powojennym zmniejszenia się wydobycia węgla w Europie zachodniej. Zależać to będzie w głównej mierze od poziomu wydobycia w IV kw. b.r., gdyż bieżący kwartał prędzej może powiększyć różnicę niż ją zmniejszyć, na skutek mniejszej ilości przepracowanych godzin tak w Anglii, jak i w Niemczech zachodnich. W tych ostatnich skrócenie tygodnia roboczego od 1-go kwietnia b.r. spowodowało spadek wydobycia miesięcznego w II kw. b.r. o ca 1 mln ton w stosunku do średniej miesięcznej z I kw. b.r.

/Wg Secofi z dn.4.VII.53r./

Wiadomości z kapitalistycznego rynku węglowego

WIELKA BRYTANIA

Opublikowanie danych statystycznych wydobycia, zapasów konsumpcji węgla w Wielkiej Brytanii oraz eksportu za pierwszy 6 miesięcy b.r. wywołało w brytyjskiej prasie branżowej i codziennej szereg alarmujących artykułów. W istocie sytuacja

na brytyjskim rynku węglowym pogarsza się z miesiąca na miesiąc. Jeśli bierze się pod uwagę konieczność utworzenia zapasów na zimę, utrzymania eksportu na jego dotychczasowym poziomie, oraz zapewnienia dostatecznych bieżących dostaw dla przemysłu, transportu i zakładów użyteczności publicznej.

W pierwszych 26-ciu tygodniach b.r. /połowa roku kalendarzowego/ wydobyte węgla w Wielkiej Brytanii wyniosło 114.930 tys ton wobec 115.142 ton o rok wcześniej, wykazując tym samym spadek o przeszło 200 tys ton. Na skutek dodatkowych urlopów oraz strajków brytyjskie górnictwo węglowe straciło w pierwszym połowie b.r. ponad 5 mln ton węgla, wobec 3,5 mln ton w 1952 r. Wzrost eksportu - który osiągnął w I półroczu b.r. 8.021 tys ton /łącznie z bunkrem/ wobec 6.965 ton o rok wcześniej - i wzrost konsumpcji krajowej o 3,0 mln ton, spowodował spadek zapasów, które na dzień 27 czerwca wynosiły u konsumentów i w aparacie handlowym 14,8 mln ton wobec 16,15 mln ton w tym samym czasie 1952 r.

W dniu 29 czerwca Minister Paliwa Geoffrey Lloyd oświadczył w Izbie Gmin, iż należy się liczyć z "trudnościami opałowymi" w okresie zimowym, lecz "wszystko zależy w dużym mierze od tego jak ostra będzie nadchodząca zima. Głównym zagadnieniem jest odrobienie strat spowodowanych koroacją oraz dodatkowym tygodniem urlopowym co łącznie wynosi 4,75 ton". W zasadzie najbardziej groźnym odcinkiem w chwili bieżącej jest zaopatrzenie węglowe gospodarstw domowych. Według opinii niektórych kół węglowych, sytuacja na tym odcinku nie przedstawiała się dotąd - nie wyłączając lat wojennych - nigdy niebezpieczniej niż obecnie. W roku ubiegłym składy hurtowe dostarczyły prywatnym konsumentom 300 tys ton dodatkowego zapasów, obniżając je jeszcze więcej już z niskiego ich poziomu. Na podstawie przeprowadzonej ankiety można stwierdzić, że zapasy węgla u prywatnych konsumentów są obecnie wyjątkowo niskie. Całkowite zapasy t.zw. domowego węgla opałowego są obecnie nieco wyższe niż 4 mln ton, podczas gdy o 12 miesięcy wcześniej wynosiły 7,15 mln ton. Wobec powyższego wydaje się, że ograniczenie dostaw węgla opałowego jest nieuniknione, /niektórzy eksperci szacują spadek dostaw tego węgla na 5-6% w stosunku rocznym/ i w przypadku gdyby zapasy tego węgla nie wzrosły w następnym półroczu o 1,5-2 mln ton kryzys opałowy będzie nieunikniony nawet, gdyby temperatura w nadchodzącej zimie nie była niższa niż w ubiegłej.

Główna uwaga zainteresowanych kół węglowych koncentruje się obecnie na zagadnieniu zapasów, które przy obecnym poziomie konsumpcji winny wzrosnąć do chwili rozpoczęcia się letniego okresu roku poprzedniego, kiedy tak zapotrzebowanie przemysłu, jak i eksportu było mniejsze.

Poniższe zestawienie ilustruje strukturę geograficzną eksportu węgla brytyjskiego w pierwszych 5-ciu miesiącach b.r. w tys. long ton/:

	1952	1953
Do Niemiec:	4.240	5.705
w tym:		
Dania	885	1.138

Włochy	281	829
Irlandia	644	637
Niemcy zachodnie	68	537
Szwecja	486	530
Holandia	200	471
Francja	304	354
Hiszpania	236	244
Norwegia	135	168
Belgia	128	142
Portugalia	121	121
Argentyna	251	59
Szwajcaria	52	27

/Wg Daily Freight Register 9.VII.53/
Wg F.T. 30.VI.53 r.
Wg Coal Merchant & Shipper 4.VII.53r./

A U S T R A L I A

Według wiadomości podanych przez Daily Freight Register japoński frachtowiec zabrał z Nowej Południowej Walii pierwszy ładunek węgla australijskiego do Korei Południowej. Armia amerykańska okupująca Koreę zakupiła ponad 100 tys ton tego węgla z wyładunkiem w porcie Pusan.

S Z W E C J A

W pierwszych czterech miesiącach b.r. Szwecja importowała 1.823 tys ton paliw stałych wobec 2.815 tys ton o rok wcześniej. Spadek importu uzasadniony jest przez zainteresowanie węglowa koła szwedzkie wzrostem konkurencji paliw płynnych oraz łagodną ostatnią zimą na półwyspie skandynawskim. Szwedzki rynek węglowy przejawia od szeregu tygodni tendencję zastojową przy powstrzymywaniu się importerów od zawierania większych kontraktów w oczekiwaniu o obniżki cen. Rynek koksu jest bardzo ożywiony, lecz ożywienie to nie będzie prawdopodobnie długotrwałe w związku z rozpoczęciem przez szwedzkie gazownie aktywnej sprzedaży koksu własnej produkcji, którego zapasy są jeszcze dosyć znaczne. W ten sposób koks importowany natrafić może w najbliższych miesiącach na zwiększoną konkurencję koksu gazowego.

/Wg Daily Freight Register
23.VI.53r./

STANY ZJEDNOCZONE

Jak już niejednokrotnie sygnalizowano na "rynkach Tonnage" amerykański przemysł węglowy przeżywa obecnie jeden z większych kryzysów na skutek poważnego wzrostu trudności. W pierwszych 5-ci u miesiącach b.r. wydobyte węgla kamiennego w USA wyniosło 184,4 mln ton wobec 210,2 mln ton o rok wcześniej wykazując tym samym spadek o 12,5%. Bezrobocie i przestój są powszechne a przeciętny tydzień roboczy wynosi około 3 dni.

Zapasy węgla na kopalniach są znaczne pomimo spadku wydobycia. Konkurencja krajowa uległa nieznacznemu wzrostowi na początku czerwca, lecz przyczyny tego należy szukać w obawie konsumentów, że po dniu 27 czerwca, kiedy rozpoczynają się urlopy górników dostawy węgla mogłyby być utrudnione. W czerwcu załadunki węgla w Hampton Roads po raz pierwszy od szeregu miesięcy wykazały nieznaczny wzrost w porównaniu z ich poziomem w miesiącu poprzednim, wynosząc 768.824 ton.

/Wg Daily Freight Register
6.VII.53r./

Obniżenie się cen bunkru w niektórych portach zach.
europejskich

Według wiadomości podanych przez Daily Freight Register, cena westwalskiego węgla bunkrowego została obniżona z dnia 22 czerwca w Antwerpii i Gandawie do poziomu 137/6 za tonę fob łącznie z trymerką. Poprzednia cena wynosiła 137/6 za tonę fob łącznie z trymerką. Obniżka ceny wynosi zatem ca 3%. W dniu 26 czerwca cena bunkru w porcie Emden została również obniżona. Obniżone ceny dla najlepszego westwalskiego bunkru są następujące: / w / za 1000 kg fon i trimmed/

do 49 ton	/ 17,35
od 50 do 199 ton	/ 17,35
od 200 do 499 ton	/ 17,25
500 ton i więcej	/ 17,15

Cena bunkru w Rotterdamie wynosi obecnie 119/- za tonę fob 1/4 16,66/ /powyżej 200 ton/ wobec 125/- notowanych poprzednio.

/Wg Daily Freight Register z 2.VII.53/

H O L A N D I A

Wydobycie węgla kamiennego w maju b.r. było nieco niższe niż w kwietniu wynosząc 961.200 ton wobec 1.007 tys ton w kwietniu b.r. i 1.031 tys ton w maju roku ubiegłego. Import węgla w maju osiągnął poziom 516.700 ton w porównaniu z 483.100 ton w kwietniu b.r. Ogółem w pierwszych 5-ciu miesiącach Holandia importowała 2.043 tys ton wobec 2.613 tys ton w analogicznym okresie roku ubiegłego spadek importu wyniósł zatem w tym okresie blisko 22% w porównaniu ze stanem sprzed roku.

/Wg Daily Freight Register
7.VII.53/

A R G E N T Y N A

Import węgla i koksu do Argentyny w pierwszych 5-ciu miesiącach wyniósł 224.062 ton metrycznych w porównaniu z 204.424 ton w tym samym okresie roku poprzedniego. Tak znaczny spadek importu w wyżej wymienionym okresie jest pełną niespodzianką dla brytyjskich i amerykańskich eksporterów. Tłumaczony on jest wyjątkowo niepozyślną sytuacją płatniczą Argentyny,

jak również spadkiem zapotrzebowania na węgiel ze strony przemysłu, który nieustannie walczy z trudnościami finansowymi. Jeśli chodzi o obniżenie się dostaw węgla brytyjskiego w tym okresie do 1/5 stanu z r.ub. to przyczyną tego zjawiska doszukują się brytyjskie koła handlowe w znacznym opóźnieniu realizacji dwustronnej angielsko-argentyńskiej umowy handlowej, w ramach której Argentyna ma otrzymać w okresie 12 miesięcy 800.000 ton węgla brytyjskiego. W maju b.r. głównym dostawcą węgla na rynek argentyński była Polska z ilością około 60 tys ton, przyczyniając się do ogólnego wzrostu dostaw węgla na ten rynek do poziomu blisko 110 tys ton wobec 72 tys ton w kwietniu b.r. W r.ub. import węgla w maju wyniósł 121,7 tys ton, a w 1951 r. 114,1 tys ton. Jakkolwiek należy przypuszczać, że w drugim półroczu dostawy węgla do Argentyny dosyć znacznie wzrosną, można szacować, że roczny import nie osiągnie nawet 1 mln ton wobec 1.688 tys ton w 1952 r. i 2.247 tys w 1951 r.

/Wg Daily Freight Register 30.VI.53/

Eksport węgla kamiennego z Niemiec zachodnich

Poniższe zestawienie ilustruje eksport węgla z Niemiec zachodnich w pierwszych czterech miesiącach b.r. w porównaniu z eksportem w tych samych miesiącach r.ub.

	styczeń-kwiecień	
	1952	1953
	w tys ton	
<u>Ogółem:</u>	3.928	4.190
w tym:		
Włochy	951	1.005
Francja	900	986
Holandia	613	723
Austria	526	586
Saara	308	264
Szwajcaria	174	122
Szwecja	87	114
Belgia	104	88
Grecja	102	78
Luksemburg	30	41
Dania	34	37
Portugalia	11	20
Hiszpania	-	20

/Wg Der Aussenhandel der Bundesrepublik Deutschland/

F R A N C J A

Zapasy węgla na kopalniach we Francji wzrastające bez przerwy w pierwszych czterech miesiącach b.r. nie wykazują po raz pierwszy większych zmian w drugiej połowie maja i w pierwszej połowie czerwca. Nie jest to jednak oznaką wzrostu

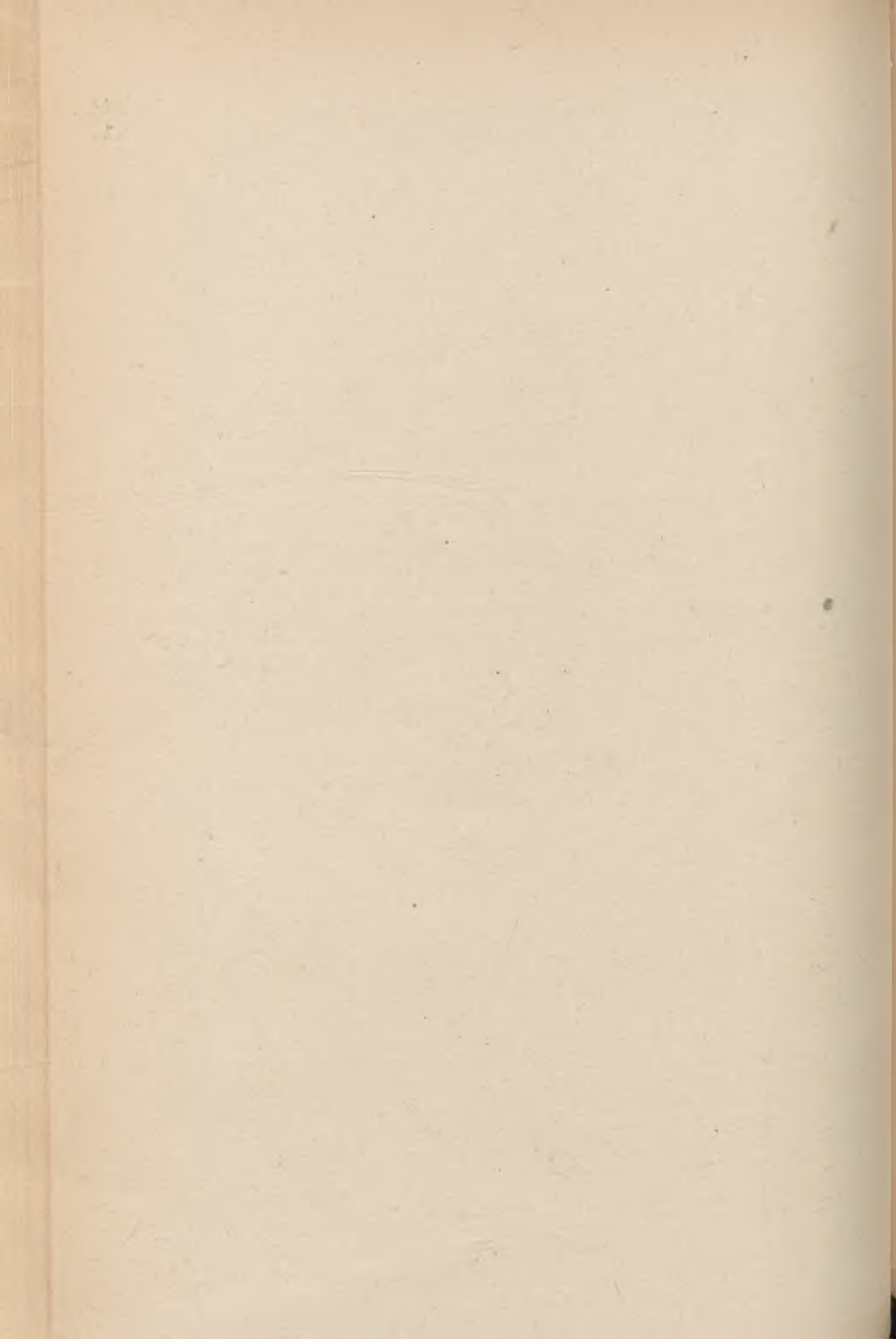
zapotrzebowania czy ożywienia przemysłowego, lecz było wynikiem spadku wydobycia spowodowanego bezrobociem, absencją, urlopami. Począwszy od kwietnia b.r. produkcja węgla we Francji jest niższa niż o rok wcześniej i obecnie jest już pewne, że program wydobycia 58 mln ton w roku bieżącym nie tylko, że nie zostanie osiągnięty, lecz istnieje duże prawdopodobieństwo, iż rok bieżący przyniesie po raz pierwszy od zakończenia wojny spadek produkcji węgla we Francji. Nie ulega wątpliwości, że główną przyczyną powyższego zjawiska jest obniżenie się aktywności gospodarczej we Francji, lecz dosyć istotną rolę odgrywa ponadto opóźnienie dostaw węgla dla konsumentów prywatnych na opał domowy, do czego przyczyniło się wprowadzenie zmian cen przez "Wysoki Urząd Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali" oraz wyszczekująca postawa potencjonalnych nabywców w oczekiwaniu na obniżenie cen /nie tylko samego węgla/. W dniu 13.VI. zapasy węgla w ośrodkach dystrybucyjnych wynosiły 2.711 tys ton czyli o 15.839 ton mniej niż o miesiąc wcześniej. Zatrudnienie w kopalniach francuskich zmniejszyło się w ciągu maja o 2,5 tys osób i wykazywało nadal te same zmiany w czerwcu i w pozostałych lipca. W maju Francja importowała /nie licząc węgla z Zagłębia Saary/ około 842 tys ton czyli o 6 tys ton więcej niż w kwietniu b.r. łącznie z węglem saarskim import wyniósł 1.191.688 ton wobec 1.100 tys ton o rok wcześniej. W pierwszych pięciu miesiącach import z Francji wyniósł 6.354 tys ton wyrażając spadek o 2.279 tys ton w porównaniu ze stanem z pierwszych 5-ciu miesięcy 1952 r. W porównaniu do importów kwietnicowych dostawy majowe zmniejszyły się w odniesieniu do węgla brytyjskiego o 13.100 ton, amerykańskiego o 9.800 ton, zach.-niemieckiego o 33 tys ton oraz wzrosły w odniesieniu do węgla belgijskiego i polskiego.

/Wg Journal des Charbonnages
4.VII.53r./

BELGIA

Najistotniejszym, godnym zanotowania faktem, jaki miał miejsce ostatnio na belgijskim rynku węglowym, było wprowadzenie przez "Wysoki Urząd" ECSC obniżonego cennika na niektóre gatunki węgla belgijskiego, przeznaczone na eksport do krajów Wspólnoty w trzecim kwartale b.r., co przy obecnym poziomie miesięcznego wywozu oznaczałoby obniżkę cen na około 1 mln ton węgla. Różnica cen od oficjalnego dotychczasowego poziomu będzie w 40% z funduszu "Wysokiego Urzędu" w 40% ze skrytu państwa i w 20% obniży utargi producentów. W ten sposób belgijskie kopalnie węglowe spodziewają się pewnego wzrostu eksportu węgla w nadchodzących miesiącach co przyczyni się do zahamowania systematycznego narastania zapasów na kopalniach szacowanych na 3 mln ton w końcu czerwca b.r. wobec 1.350 tys ton o rok wcześniej. Na wewnętrznym rynku belgijskim dostawy węgla w przemyśle i opałowego dla ludności pozostają nadal na b. niskim poziomie. W maju wydobycie węgla osiągnęło poziom 2.387 tys ton wobec 2.617 tys ton w kwietniu. Ogólny eksport w maju wyniósł 318,3 tys ton w porównaniu z 275,6 tys ton w kwietniu.

/Wg Journal des Charbonnages
4.VII.53r./

Kauczuk, chemikalia

K A U C Z U K

Wiadomości z kapitalistycznego rynku kauczuku

Według ostatnich obliczeń światowa produkcja kauczuku naturalnego szacowana jest w pierwszym półroczu br. na 825 tys. ton. Konsumcja natomiast w tym samym okresie wyniosła według tych samych szacunków 790 tys. ton w porównaniu z 735 tys. ton w pierwszym półroczu 1952 r. Szacunek produkcji jest tym razem utrudniony ponieważ rząd Indonezji nałożył na początek roku embargo na eksport kauczuku do Malajów w celach dalszej odsprzedaży, przez reeksporterów zakupujących kauczuk indonezyjski w komis. Dotychczas eksport ten uznawano za ekwiwalent produkcji kauczuku naturalnego przez drobnych plantatorów. W tym roku jednak ta metoda statystyczna nie może być zastosowana. Jeśli uwzględnimy zatem pewne zapasy kauczuku naturalnego utrzymywane prawdopodobnie w Indonezji, światowa produkcja tego artykułu byłaby w pierwszej połowie br. równie wysoka jak o rok wcześniej kiedy wynosiła 857,5 tys. ton. Nieulega wątpliwości, że Indonezja wyprodukowała w pierwszych sześciu miesiącach więcej kauczuku niż Malaje i więcej eksportowała do Stanów Zjednoczonych. Na podstawie danych produkcji dużych plantacji, oraz szacowanego eksportu drobnych producentów można przyjąć, że Indonezja wyprodukowała w br. 330 tys. ton. Uwzględniając jednak wzrost zapasów u drobnych producentów poziom produkcji należy szacować na 363 tys. ton czyli na nie mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Produkcja kauczuku na Malajach nie wykazywała większych zmian w I połowie br. wynosząc 280.000 ton. Duże plantacje dostarczyły nieco większej ilości kauczuku niż o rok wcześniej, lecz produkcja drobnych producentów zmniejszyła się i ogólne obroty kauczukiem były o ca 15.000 ton mniejsze niż w I połowie 1952 r.

Światowa konsumpcja kauczuku naturalnego wzrosła w omawianym okresie o 55.000 ton czyli o 7,5% w porównaniu do poziomu z roku ubiegłego. Stany Zjednoczone skonsumowały o 70.000 ton więcej zużywając 285.000 ton, natomiast spożyło kauczuku w Anglii zmniejszyło się o ca 6.000 ton do poziomu 100.000 ton. Gdyby konsumpcja kauczuku naturalnego utrzymała się w Stanach Zjednoczonych w drugiej połowie roku na dotychczasowym poziomie to wyniosłaby w 1953 r. 575.000 ton czyli tyle ile szacował delegat USA na konferencji Rubber Study Group w maju br. Cyfry konsumpcji światowej obejmują 32,5 tys. ton importowanego kauczuku naturalnego do Chin Ludowych i 45.000 ton dostaw do ZSRR.

Powyższe szacunki /nie licząc wzrostu zapasów kauczuku w Indonezji/ prowadzą do wniosku, że pierwsze półrocze przyniosło nadwyżkę produkcji nad konsumpcją w ilości 35.000 ton z czego większość trafiła do amerykańskich zapasów strategicznych będąc nabytą w końcu r.ub. na dostawy w pierwszych miesiącach 1953 r.

W Londynie ocenia się, że szacunek nadprodukcji kauczuku naturalnego w 1953 r. dokonany przez I.R.S.G. i wynoszący 193.000 ton jest o co najmniej o 50.000 ton zawyżony, nawet jeśli się uwzględni, że wydajność plantacji z prądnymi sezonowych jest zazwyczaj większa w II połowie roku niż w pierwszej. W chwili obecnej trudno przewidzieć czy zakupy strategiczne kauczuku w USA są już całkowicie zakończone. Jeden z dwóch programowych poziomów strategicznych zapasów kauczuku naturalnego w USA /około 1,1 mln ton krótkich/ stał już niewątpliwie osiągnięty, natomiast nie wiadomo, czy maksymalny poziom tych zapasów szacowany na 1,25 mln ton jest już rzeczywiście zrealizowany.

Przybliżone obliczenia wpływów dolarowych z eksportu kauczuku szterlingowego - utrudnione tym razem brakiem dokładnej statystyki eksportu Indonezji - wykazują, że w pierwszej połowie br. utarg dolarowy z tego eksportu wyniósł nie \$ 50 - \$ 55 mln w porównaniu z \$ 125 mln w pierwszej połowie 1952 r. i \$ 190 mln dla całego roku ubiegłego /w 1951 r. wpływy dolarowe z eksportu kauczuku szterlingowego wyniosły \$ 400 mln/. W związku z powyższym zainteresowane londyńskie koła handlowe, twierdzą, że nie byłoby niespodzianką gdyby wpływy dolarowe z eksportu kauczuku były w br. najniższe w zakończeniu wojny nie przekraczając \$ 125 mln uzyskanych w 1949 r. Wpływy te zmniejszyły się z dwóch przyczyn: spadku cen z 6s 1d za lb w okresie boomu w 1951 r. na 1s 7 1/2d oraz na skutek skrócenia się dostaw kauczuku malajskiego do USA na korzyść kauczuku indonezyjskiego. W 1952 r. Stany Zjednoczone importowały jedynie 234.000 ton kauczuku naturalnego z Malajów w porównaniu z 360.000 ton w 1951 r. W przeciwieństwie do powyższego dostawy kauczuku indonezyjskiego wzrosły w roku ub. do poziomu 300.000 ton, czyli o blisko 100% w stosunku do stanu z roku poprzedniego. Trend ten rozwija się nadal w 1953 r. Powodowany jest on z jednej strony specjalną premią dla załadowców indonezyjskich eksportujących kauczuk na obszar dolarowy, oraz faktem wzrostu produkcji kauczuku naturalnego na miejscu w Indonezji w przeciwieństwie do uprzednich wysyłek kauczuku w tych celach do Singapuru.

Światowa /kapitalistyczna/ produkcja kauczuku syntetycznego osiągnęła w pierwszej połowie roku 495 tys ton w porównaniu z 472.000 ton w analogicznym okresie roku poprzedniego. Konsumpcja tego kauczuku szacowana jest na 480.000 ton, 447,5 tys ton o rok wcześniej. Stany Zjednoczone będące głównym konsumentem syntetyku w krajach kapitalistycznych w 1952 r. 843.000 ton kauczuku syntetycznego i naturalnego łącznie na produkcję, gumy trakcyjnej czyli około 70% ogólnej konsumpcji. Udział kauczuku konsumowanego w roku bież. przez przemysł opon i dentek obniżył się do 65% ogólnej konsumpcji kauczuku naturalnego i syntetycznego w USA.

/ Wg. Financial Times 6.VII.53

Tendencje cen na rynku londyńskim

Ostatnie dwa tygodnie czerwca charakteryzowały się słabnącą tendencją cen na głównych giełdach kauczukowych krajów kapitalistycznych. Na giełdzie londyńskiej na ultimo tego miesiąca cena RSS Nr 1 obniżyła się do 19 1/8d za lb w dostawach natychmiastowych. W pierwszej dekadzie lipca cena kauczuku RSS Nr 1 w Londynie wahała się w granicach od 19 1/4d za lb do 19 5/8d za lb. W ten sposób cena kauczuku w pierwszej dekadzie lipca była najniższa w porównaniu ze średnimi miesięcznymi cenami pierwszego półrocza, które kształtowały się następująco:

styczeń	- 24 5/8	kwiecień	- 20 1/4
luty	- 22 6/8	maj	- 21 1/4
marzec	- 21 6/8	czerwiec	- 20 1/4

Należy przypomnieć w tym miesiącu, że w lipcu 1949 r. średnia miesięczna cena R.S.S. Nr 1 w Londynie nie sięgała jednego szylinga wynosząc 10 5/8d za lb, a średnia cena z lipca 1950 r. wynosiła - 30 1/2d za lb.

Eksport kauczuku naturalnego z Cejlonu

W pierwszym kwartale br. głównym eksporterem kauczuku cejlońskiego były nadal Chiny Ludowe zakupujące około 58% całkowitego eksportu tego kauczuku. Udział Chin Ludowych w eksporcie kauczuku z Cejlonu w 1952 r. wynosił 34%. Struktura eksportu kauczuku w I kw. br. przedstawiała się następująco /w long tonach/:

Chiny Ludowe	15.834
Stany Zjednoczone	3.898
Wielka Brytania	359
Niemcy zachodnie	11.343
Francja	704
Kanada	588
Holandia	331
Ameryka Łacińska	278
Belgia	200
Szwecja	167
Włochy	156
Inne kraje	378

C H E M I K A L I A

Wiadomości z włoskiego przemysłu chemicznego

Według raportu włoskiego koncernu Montecatini produkcja siarki we Włoszech wzrosła w r.ub. nieznacznie, a mianowicie o 15.000 ton do poziomu 215 tys ton, pomimo prawie całkowitego wyczerpania złóż w kopalniach Cabernardi eksploatowanych przez w.w. koncern. Koncern ten wyprodukował w roku ubieg. 1.014 tys ton kwasu siarkowego /w przeliczeniu na 100% kwas/

wobec 1.025 tys ton w 1951 r. W związku z powiększoną bazą materiałową produkcja siarczanu miedzi wzrosła we Włoszech w r.ub. o 23% osiągając 89.200 ton. Umożliwiło to zwiększenie produkcji środków owadobójczych oraz środków do zwalczania grzybów drzewnego. W roku ubiegłym w.w. koncern wyprodukował po raz pierwszy nowy środek przeciwwadowy pod nazwą "Diserbo". Produkcja nawozów fosfatowych uległa w roku ubiegłym pewnemu obniżeniu we Włoszech, pomimo wzrostu popytu na te nawozy w ostatnim kwartale r.ub. W produkcji tych nawozów w.w. koncern uruchomił po raz pierwszy w r.ub. nowy proces granulowania na zimno superfosfatów, który w roku bieżącym zastosowany zostanie we wszystkich fabrykach tych nawozów na terenie Włoch. W przeciwieństwie do obniżenia się produkcji fosfatów rok ubiegły przyniósł wzrost produkcji nawozów azotowych o ca 12%. W roku bieżącym uruchomione zostaną dodatkowo dwie fabryki tych nawozów łącznej zdolności produkcyjnej 85.000 ton czystego azotu rocznie. Głównym surowcem do produkcji wzotu będzie w tych zakładach gaz ziemny.

Na skutek spadku popytu ogólnie włoska produkcja wapna znacznie się w roku ubiegłym obniżyła wynosząc jedynie 180 tys ton w porównaniu z 236 tys ton w 1951 r. W tymże roku artykułu przez koncern Montecatini wyniósł 3.500 ton. Charakterystycznym zjawiskiem na włoskim rynku chemikaliów był w roku ubiegłym znaczny spadek produkcji i obrotów w dziedzinie dwuchromianów spowodowany z jednej strony wzrostem konkurencji zagranicznej, a z drugiej strony wysokimi cenami rudy chromu. W przeciwieństwie do powyższego wzrosła produkcja krzemianów oraz siarczanów aluminium przeznaczonych prawie wyłącznie na eksport. Powiększyła się również produkcja litoponu, oraz utrzymała się na niezmienionym poziomie produkcja tlenków tytanu.

Rok ubiegły przyniósł ponadto podwojenie się zdolności produkcyjnej na odcinku trójpolyfosfatu przeznaczonego prawie wyłącznie na eksport. W br. Montecatini projektuje rozpoczęcie produkcji fosfatów organicznych. W 1952 r. produkcja tego produktu wyniosła 13.531 ton wzrastając w stosunku do roku poprzedniego. Dalszy wzrost produkcji tego produktu przewidziany jest w roku bież. w związku z uruchomieniem nowej fabryki przerabiającej naturalny metan przy bardzo niskich kosztach produkcji.

W dziedzinie produktów ponaftowych nastąpił w roku ubiegłym dosyć znaczny we Włoszech wzrost produkcji. Uwaga wyższa odnosi się w pierwszym rzędzie do polistyrenów, których /jeden ich producent - jakim jest koncern Montecatini/ wyprodukowano w r.ub. o 25% więcej niż w 1951 r. Rozpoczęto również produkcję alkoholu isopropylowego, a w br. przewidziano wzrost produkcji acetonu.

W odniesieniu do włoskiego rynku farmaceutyków zauważyć należy pojawienie się w październiku r.ub. penicyliny produkcji krajowej produkowanej przez firmę Farmitalia /powiązaną finansowo i administracyjnie z Montecatini/ oraz w lutym br. streptomycyny. W początkach br. rozpoczęto również w Mediolanie produkcję hydrazynowanego kwasu nikotynowego.

Izrael rozpoczyna eksportować naturalne fosfaty

Według wiadomości podanych przez New York Times w połowie czerwca pierwsza partia naturalnych fosfatów w ilości 500 ton została wysłana w czerwcu do Włoch. Minister Finansów Izraela oświadczył z tej okazji, że rozbudowa izraelskiego przemysłu mineralno-chemicznego będzie się rozwijała w pierwszym rzędzie na odcinku wydobycia i wzbogacenia fosfatów naturalnych.

BIKI 4.VII.1953 r.

Rynek nawozów sztucznych w Belgii

Według statystyki belgijskiej produkcja nawozów azotowych w Belgii kształtowała się w ostatnich trzech latach następująco: /w tys. ton w przeliczeniu na azot/:

	1950	1951	1952
azot			
nawozy azotowe łącznie	157,3	191,7	189,4
z siarczanem amonu	157,7	194,6	192,0
nawozy mieszane azotowe	58,3	74,5	87,7

Oprócz produkcji nawozów azotowych belgijski przemysł nawozów wytwarza również znaczne ilości superfosfatów. W roku gospodarczym 1951/52 łączna produkcja monopolistycznego kartelu "Conituar General de fabricants Belge de superfosfat" wyniosła 247,4 tys ton superfosfatów, wobec 306,7 tys ton o rok wcześniej. Zmniejszenie się produkcji tych nawozów uzasadniono trudnościami zbytu. Ogólnie biorąc cały szereg dziedzin belgijskiego przemysłu chemicznego wykazywał spadek produkcji w drugiej połowie 1952 r. co w szczególności zaobserwować można było w odniesieniu do azotu i nawozów azotowych. W listopadzie r.ub. np. wskaźnik produkcji azotu był o 20 pkt. niższy niż w listopadzie 1951 r. wynosząc 185,1 /1936 = 100/. Konsumpcja nawozów sztucznych w Belgii w 1951/52 wynosiła: 142,0 tys ton K₂O, 82,5 tys ton P₂O₅ i 81,5 tys ton azotu /N/, w porównaniu odpowiednio z 148,8 tys ton 78,5 tys ton i 75,7 tys ton w 1950/51. W związku ze znacznie wyższym poziomem produkcji nawozów sztucznych w porównaniu z zapożyczeniem, Belgia jest jednym z większych zachodnio-europejskich eksporterów nawozów sztucznych.

Eksport nawozów sztucznych z Belgii

	1951		1952	
	1000 ton	mln fr.	1000 ton	mln fr.
siarczan amonu	468,3	1.321	360,1	1.142
saletra amonowa 34%	167,2	451	71,5	202
kalcynowana saletra	1,3	4	9,6	31
saletra azotowa 16%	0,3	1	0,4	1
azotniak wapnia	9,4	32	3,0	10

tomasyna	1.112,2	1.197	953,0	1.125
potrójny superfosfat	33,0	121	26,4	95
superfosfat	295,7	379	160,4	222
chlerek potasu	386,3	618	307,6	492
siarczan potasu	126,0	252	127,2	254
inne nawozy	43,5	49	31,8	35

Jak widać z zestawienia powyższego rok ubiegły przyniósł dosyć znaczne zmniejszenie się eksportu nawozów sztucznych z Belgii. Wywóz siarczanu amonu zmniejszył się ilościowo o 23% a wartościowo o 13,6%, wywóz saletry amonowej skurczył się odpowiednio o 57% i 55%; tomasyny o 14,4% i 6% i superfosfatu o 46% i 21%.

/Wg. BIKI 2.VII.1953 r./

Wiadomości z brytyjskiego rynku chemikali

Pierwsza dekada lipca nie przyniosła większych zmian na brytyjskim rynku chemikali. Obroty utrzymywały się bez zmian we wszystkich główniejszych dziedzinach i dostawy dla krajowych konsumentów były nawet nieco wyższe niż w końcu czerwca, natomiast załadunki na eksport nieznacznie się obniżyły. W okresie tym nie notowano zmian cen z wyjątkiem bieli ołowianej, która zwyżkowała w cenie. Obecnie sucha biela ołowiana notowana jest na poziomie £ 139 za long tonę, a glejta czerwona na poziomie £ 123 za long tonę. Pewien zastój obserwowano w tym okresie na rynku produktów destylacji węgla i cena naftalenu w kulkach i w płatkach obniżona została o £ 5 na long tonie. Dostawy chemikali dla przemysłu włókienniczego ponownie wykazały niewielki spadek, głównie na skutek sezonowego zmniejszenia popytu. W przeciwieństwie do poprzedniego wzrosło zainteresowanie na rynku zasadniczych węgli oraz węglanu potasu jak również związków amonowych i tlenku magnezu. Rynek nawozów sztucznych przeżywa obecnie sezonowy zastój przy spadku popytu tak krajowego jak i zagranicznego. W odniesieniu do oleju kreozytowego, pirydyny, benzolu, i kresolu obserwuje się niezmienną zainteresowanie nabywców przy wysokim poziomie obrotów.

Wg.Reutera i The Chemical Age
4.VII.1953 r.

Obniżenie ceny jodu na rynku brytyjskim

Według komunikatu opublikowanego w Public Ledger, brytyjscy producenci związków jodu obniżyli z końcem czerwca wszystkie swoje cenniki w związku ze znacznym spadkiem cen importowanego surowego jodu z Chile a.m. z 35s 9d za kg cif na 20s 6d. Spadek ceny jodu chilijskiego spowodowany został wyjątkowo silną konkurencją eksporterów japońskich.

Wg. Public Ledger z dn.4.VII.53 r.

Zaostrzona walka konkurencyjna na zach.europejskim rynku

związków cynku

Według wiadomości z Londynu eksporterzy bieli cynkowej zachodnio-niemieckich, w szczególności na rynku kontynentalnym. Tym nie mniej niechętnie zawierają oni transakcje po cenie niższej niż £ 80 za tonę bieli z czerwoną pieczęcią fob. Według tych samych informacji cena bieli /z czerwoną pieczęcią/ eksportowanej z Włoch jest alpari z ceną brytyjską. Ostatnio włoscy eksporterzy bieli cynkowej utracili większą część rynku na Bliskim Wschodzie na korzyść dostawców zachodnio-niemieckich.

/Wg. Public Ledger z dn.4.VII.1953 r./

Eksport tlenków niektórych metali nieżelaznych z Niemiec zach.

Poniższe zestawienie ilustruje eksport niektórych tlenków metali nieżelaznych z Niemiec zachodnich w pierwszych czterech miesiącach 1953 r.:

	tlenki cynku		tlenki ołowiu		tlenki aluminium	
	q	1000 DM	q	1000 DM	q	1000 DM
<u>Łącznie:</u>						
Dania	18.875	2.043	4.543	608	164.195	6.125
Francja	3.699	380	360	53	-	-
Holandia	796	93	205	26	-	-
Portugalia	953	97	1.257	163	427	19
Szwecja	984	116	-	-	-	-
Szwajcaria	3.026	309	363	46	2.532	88
Turcja	2.309	235	554	82	10.928	380
Afryka połudn.	731	78	-	-	-	-
Indonezja	1.280	150	-	-	-	-
Pakistan	230	18	-	-	-	-
Brazylia	206	21	-	-	-	-
Urugwaj	2.110	245	-	-	-	-
Austria	389	48	10	2	-	-
Belgia	45	7	-	-	148.508	5.549
	-	-	573	75	1.479	68

Wg. Der Aussenhandel Der Bundes Republik

Drewno i papier

WIADOMOSCI Z KAPITALISTYCZNEGO RYNKU DRZEWNEGO

Ogólna sytuacja na rynku drzewnym zachodnio-niemieckim kształtuje się w dalszym ciągu pod wpływem importu drewna z granicznego, przy czym nieomal decydującym czynnikiem stał się przywóz z krajów południowo-wschodnich, zwłaszcza z Austrii. Kroki, przedsięwzięte ostatnio przez austriackie czynniki oficjalne i półoficjalne, aby za wszelką cenę utrzymać się na rynku włoskim i zachodnio-niemieckim spowodowały, iż drewno austriackie nieomal zalewa rynek w Niemczech zachodnich. Metody, stosowane przez Austriaków w wielu przypadkach - zdaniem fachowej prasy zachodnio-niemieckiej - odbiegają od normalnie przyjętych w handlu zagranicznym. W rezultacie kraje północno-europejskie zostały nieomal całkowicie wyparte z rynku niemieckiego, chociaż - jak dotychczas konkurencja austriacka nie podważała w niczym ich stanowiska na rynku angielskim. W ten sposób ceny w Niemczech zachodnich na tarcicę walcową znajdują się w daleko idących rozmiarach pod wpływem niskich cen drewna austriackiego, z wyjątkiem tych sortymentów, których Austria nie może dostarczyć.

Także w północnej części Niemiec wpływ rosnącego importu z Austrii staje się coraz bardziej widoczny. Tantejszy przemysł tartaczny znalazł się w obliczu konkurencji, która trudna jest do zwalczenia.

Równocześnie u nabywców zaznacza się brak płynnej gotówki, która to okoliczność w dużym stopniu hamuje obrót. Spadek cen w Niemczech południowych, który można było zaobserwować już od dłuższego czasu, obecnie staje się coraz bardziej widoczny także w północnych częściach kraju.

Na odcinku papierówki i kopalniaków w Niemczech zachodnich sytuacja pozostaje na ogół niezmieniona, chociaż zaznacza się wciąż - zwłaszcza w zakresie kopalniaków - ciągły nacisk w kierunku obniżania się cen.

Obecna sytuacja na zachodnio-niemieckim rynku drzewnym spowodowała Uchwałę Niemieckiej Rady Leśnej /Deutscher Forstwirtschaftsrat/ w dniu 5. C. b. r., w której stwierdza się m. in. - że obecnie nie może być mowy o jakimkolwiek braku drewna oraz, że zapotrzebowanie na drewno może być całkowicie pokryte. Na odcinkach niektórych sortymentów stwierdzono nawet pewną nadwyżkę. Rada Leśna stwierdza dalej, że dotychczasowa polityka handlu zagranicznego powinna być utrzymana, nie mniej jednak konieczna jest zastosowanie odpowiednich środków zaradczych wobec tego rodzaju posunięć, jakie zastosował ostatnio rząd austriacki. Zdaniem Rady dewaluacja szylinga austriackiego, forsowanie eksportu za wszelką cenę nie mogą być uważane za posunięcia "fair" w ramach normalnego handlu zagranicznego. Z tych względów Rada proponuje, aby "rząd" zachodnio-niemiecki nałożył na importowane drewno austriackie

- 40 -

okaże się konieczny dla wyeliminowania ujemnych skutków niskich cen austriackich.

Na wewnętrznym rynku belgijskim zaznacza się dość znaczne ożywienie. Na poszczególnych stacjach załadowniczych oraz na składach drzewnych natężenie prac zwłaszcza w zakresie kopalniaków i papierówki jest dość duże. Z drugiej strony jednak kupcy drzewni skarżą się na ciągły wzrost kosztów robocizny i transportu /w niektórych okolicach nawet bardzo poważny/. Wzrost ten należy tłumaczyć tym, że w okresie zimy i wiosny znaczną część drewna uzyskiwano nie poprzez normalną ściągę, lecz z wiatrołomów, ze zniszczeń w lasach powodowanych przez burze, śniegi itp. Drewno pozyskane w ten sposób jest znacznie bardziej pracochłonne niż pochodzące z normalnych wyrębów.

Natomiast w zakresie drewna budowlanego sytuacja w Belgii jest znacznie trudniejsza, a możliwości zbytu bardziej ograniczone ceny - ogólnie biorąc - nie są zbyt wysokie pomimo, iż budownictwo wykazuje dość duży stopień ożywienia. Pomyślna sytuacja panuje tylko na odcinku drewna okrągłego /wszystkich sortymentów/ natomiast półfabrykaty /deski, bala i pozostałe drewno tarte/ są raczej dość trudne do zbycia.

Na rynku holenderskim tamtejsi kupcy stwierdzają, że zaznacza się coraz większa rozbieżność między cenami, które żądane są przez załadowców skandynawskich, a cenami na rynku wewnętrznym. Fakt ten spowodowany został przypuszczalnie obawą, że w okresie jesiennym może nastąpić ogólne załamanie na rynku drzewnym. Sytuacja obecna odznacza się tym, że importerzy kupują wyłącznie wtedy, gdy mają zapewnionych odbiorców /w żadnym wypadku - na skład/, podczas gdy kupcy krajowi starają się utrzymywać swoje zapasy na tak niskim poziomie, jak to tylko jest możliwe.

Dotychczas Holandia zakupiła w ramach dostaw na rok bieżący następującą ilość świerku i jodły: ze Szwecji 105 tys stds, z Finlandii 45 tys stds, z ZSRR 20 tys stds, z Austrii 15 tys stds, z Czechosłowacji 8 tys stds oraz z Polski, Jugosławii, Niemiec i Norwegii 7 tys stds. Ogólne zakupy holenderskie wyniosły dotąd około 200 tys stds. Z uwagi na fakt, że popyt ze strony konsumentów kształtuje się na dość normalnym poziomie, ogólne tegoroczne zapotrzebowanie w zakresie twardych iglastej wyniesie przypuszczalnie 300 tys stds, łącznie z kłopotami skrzynekowymi i innymi sortymentami. Z tego też powodu kupcy holenderzy uważają za wskazane wstrzymać się na razie z zakupami i obserwować dalszy rozwój sytuacji.

Agencja drzewna zajmująca się rozprowadzaniem w Holandii drewna radzieckiego zawiadomiła, iż gotowa jest zaoferować dalsze 10 tys stds. Jednakże oferta ta nie została przyjęta. Ponieważ ceny nie były przedmiotem dyskusji, nie było więc żadnych negocjacji, a załadowcy wycofali ofertę. Natomiast wg wiadomości z Finlandii mniejsi eksporterzy gotowi są pójść na daleko idące ustępstwa. Pogłoski, iż projektowana dewaluacja marki fińskiej odłożona została do końca b.r., nie przyczyniły się do poprawy sytuacji rynkowej, w tym stopniu, jak

przypuszczano. Wysiłki czynione w kierunku zawarcia nowego układu handlowego między Finlandią a Holandią nie doprowadziły narazie do żadnych rezultatów. Dopiero w przypadku gdyby to nastąpiło zaistniałaby możliwość wyjaśnienia dotychczasowej sytuacji.

Niektórzy z mniej znanych załadowców południowo-szwedzkich składają w Holandii oferty po mniej lub więcej obniżonych cenach, wykazując ponadto gotowość rozpatrzenia ewentualnych kontr-propozycji. Niemniej jednak brak dotychczas wiadomości o zawieraniu transakcji. Kupcy niechętnie kupują V klasę szwedzką, ponieważ podobny materiał mogą nabywać z Austrii po znacznie niższych cenach. Pod wieloma względami ostatnia dewaluacja szylinga austriackiego miała - zdaniem Holendrów - wpływ dezorganizujący rynek drzewny. W niektórych przypadkach licencje eksportowe przyznawane były przy transakcjach, w niektórych ceny były niższe niż oficjalny poziom, co oczywiście wywoływało na rynku nastrój ogólnej niepewności. Importerzy holenderscy stwierdzają również fakt zbyt licznych reklamacji jakościowych, wobec eksporterów austriackich, co w konsekwencji pociąga za sobą odmowę otwierania na przyszłość akredytyw.

Czechosłowacja wycofała się całkowicie z rynku holenderskiego, jednakże jej agenci stwierdzają, że dalsze ilości tarcicy będą mogły być zaoferowane w ciągu najbliższych 2 - 3 miesięcy. Pod nieobecność tego dostawcy - Niemcy zaoferowały gotowość dostarczania bali o specjalnych długościach dla celów budowlanych. Jest to jedyny odcinek na rynku holenderskim, gdzie można zauważyć bardziej ożywioną aktywność.

W zakresie cen na rynku wewnętrznym w Austrii nie zaszły poważniejsze zmiany. Giełda drzewna w Wiedniu w dniu 17.6.1953r. notowała następujące ceny na poszczególne sortymenty drzewne /w szylingach za 1 m³ franco wagon stacja załadowcza/:

kl. I - II /szeroka/ wąska	ca 720 - 740
kl. I - II /szeroka/ tęże	ca 620 - 640
kl. III szeroki	ca 640 - 670
kl. III wąski	ca 610 - 630
kl. IV	ca 540 - 560
króciaki	ca 480 - 490
bulwy /sosnowe/ /modrzewiowe/	ca 390 - 400
modrzew I i II kl. /obrzyn./	ca 800 - 820
drewno opałowe	ca 850 - 870
szczapy liściaste	ca 760 - 800
szczapy iglaste	ca 120
szczapy iglaste	ca 100
szczapy iglaste	ca 95
szczapy iglaste	ca 85

Na rynku angielskim sytuację na odcinku drewna tartego cechowała duża nerwowość chociaż nie nastąpiły bardziej istotne zmiany. Wielu importerów jest zmuszonych do dalszego kupowania - choćby dla pokrycia bieżących potrzeb - i wydaje się, że kupować będą nadal pomimo, że już pod koniec kwietnia b.r.

- 42 -
Anglia zakupiła na rok bieżący prawie 1.200 tys stds, a więc ilość przewidzianą do sprowadzenia w ciągu całego 1953 r.

Pomimo ogólnego nastroju oczekiwania wielu kupców wykazuje żywe zainteresowanie dla drewna kanadyjskiego /oczywiście nie z zapasów rządowych/. Jedna z firm londyńskich zakupiła podobno ostatnio około 2 tys stds w ciągu jednego tygodnia. Ceny narazie nie wykazują żadnych zmian i kształtują się po ostatniej niższe w początkach maja b.r. na tej samej wysokości t.j. za hemlock /nr 2 jakości handlowej/ po £ 67 za 1 stds oraz za daglezię £ 71. Sosna parańska również nie wykazuje żadnych zmian w cenie.

Ostatnio Anglicy zakupili pewne niewielkie ilości drewna radzieckiego /z Morza Białego/ przy czym ceny i w tym wypadku pozostały na poprzednim poziomie mimo, że specyfikacje nie były najlepsze. Donosi się również o ożywionych zakupach drewna południowo-szwedzkiego po cenach wyhających się wokół £ 64. Następnie oczekiwana jest nadal dewaluacja marki fińskiej chociaż według ostatnich pogłosek ma być ona rzekomo przedłożona na przeciąg paru miesięcy naprzód.

Zakupy brytyjskie w maju b.r. wyniosły 61 tys stds, z czego wynika, że dotychczas nabyte zostało około 1.250 tys stds, a zatem - wielokrotnie podkreślana jako maksymalna - liczba 1.200 tys stds została przekoczona. Mimo to jednak wciąż zawierane są transakcje. Pogłoski na temat nowych kontraktów z Kanady mówią nawet, iż w czerwcu b.r. zakupione stało z tego ostatniego źródła 13.500 stds.

Ogólny import tarcicy iglastej do Wielkiej Brytanii za pierwsze 5 miesięcy b.r. wyniósł 492.008 stds. t.j. o 114.152 stds więcej niż w roku ubiegłym za ten sam okres. Import jednak nie za maj b.r. wyniósł 111.564 stds, czyli 16.590 stds więcej niż w roku 1952. Wśród dostawców pierwsze miejsce zajmowała Szwecja /164.871 stds wobec 46.266 stds w roku ubiegłym/. Interesującym jest fakt, że przywóz z tego kraju tylko w maju b.r. /46.412 stds/ był wyższy niż w 1952 r. za okres 5-ciu miesięcy. Natomiast przywóz z Kanady był znacznie mniejszy w pierwszych 5-ciu miesiącach niż w zeszłym roku /109.238 stds wobec 204.598 stds/. Dalsze miejsca /za ten sam okres/ zajmowały następujące państwa: Finlandia 99.318 stds /wobec 23.458 stds w 1952 r./, Czechosłowacja 22.110 /6.429/, Francja 21.117 /12.522/, Brazylia 20.370 /13.681/, Jugosławia 17.630 /31.977/, USA 6.761 /28.708/, Austria 2.362 /6.594/.

Zródła:

Allgemeine Forstzeitschrift /München/
24.VI.53
Forst und Holz /Hannover/ 16.VI.53
Internationaler Holzmarkt /Wien/
20.VI.53
Handelsblatt /Düsseldorf/ 3.VII.53
Timber and Plywood /London/ 25.VI.
1 2.VII.53
Timber Trade Journal /London/ 27.VI.53
Wald u. Holz - Telegraph /Wien/ 27.VI.53

Kapitalistyczny rynek celulozowo-papierniczy

Sytuacja na rynku północno-amerykańskim jest znacznie bardziej ustabilizowana na początku II półrocza b.r. niż to miało miejsce na początku roku. Przemysł celulozowy, papierniczy oraz płyt pilśniowych USA spodziewa się, że tradycyjnie spokojny III kw. będzie okresem pomyślnym dla handlu i produkcji.

Zdolność wytwórcza zakładów papierniczych wykorzystywana jest w 92,5%, a przemysłu kartonowego - w 97%. Portfel zamówień, znajdujący się w posiadaniu producentów jest albo dość znaczny albo też wystarczający. Po okresie lekkiego boomu w I kw. b.r. oraz znacznych obrotach w II kw. obecnie panuje ogólne przekonanie, że przemysł będzie mógł przystosować się do nowych warunków oraz, że odbiorcy są zdolni wchłonąć wyprodukowane ilości. Pomimo opinii niektórych kół handlowych, iż zawarcie pokoju w Korei wpłynie osłabiająco na poziom ożywienia rynkowego, ogólne perspektywy dla przemysłu papierniczego na II półr. b.r. uważane są za pomyślne.

Ogólna stabilizacja rynkowa przejawia się między innymi na ogólnej stałości cen - zwłaszcza przy sprzedaży fabrycznych. Na niektórych odcinkach nastąpiła pewna nieznaczna obniżka - jako skutek konkurencji, zaostrzającej się stale dzięki coraz szerszemu wykorzystywaniu zdolności produkcyjnej oraz stopniowemu uruchamianiu nowych zakładów. Zdaniem przedstawicieli przemysłu - zyski rzekomo utrzymują się zaledwie na poziomie zeszłego roku albo wykazują tendencję do zmniejszania się nawet w tych przypadkach, gdy poziom ilościowy produkcji zmierza w kierunku pełnego wykorzystania zdolności wytwórczych. Gdyby nawet w najbliższych miesiącach wykorzystywanie zdolności produkcyjnej zmalało, wówczas zyski wykazałyby nadal tendencję malejącą, gdyż wówczas wzrosłyby koszty na jednostkę produkowaną - oczywiście przy założeniu, że ceny pozostałyby na dotychczasowym poziomie.

Jedynym odcinkiem w przemyśle USA, gdzie sytuacja była znacznie mniej pomyślna w pierwszych miesiącach b.r., była grupa nie zrzeszonych przedsiębiorców. W najgorszych przypadkach niektórzy z nich zmuszeni byli zawiesić produkcję na 4 - 5 dni w ciągu tygodnia z uwagi na duże wymagania odbiorców w odniesieniu do cen oraz jakości. Część przedsiębiorców usiłowała rozwiązać trudną sytuację poprzez obniżkę cen względnie rozszerzenie obszaru zbytu poza dotychczasowy teren.

Zakłady, które nie pracowały w 1950 r. wznowiły produkcję w 1951 r. - w okresie, gdy rynek zdolny był wchłonąć wszelkie wyprodukowane ilości. Obecnie większość z nich uległa ponowne zamknięciu.

Podczas gdy większość zakładów produkcyjnych znajduje możliwości prowadzenia działalności w sposób mniej lub więcej ryzykowny - sytuacja na odcinku przemysłów przetwórczych oraz w handlu jest nieco trudniejsza. Odbiorcy stają się coraz bardziej staranni przy badaniu cen oraz jakości odbieranego towaru. Ponadto składają zamówienia na niewielkie ilości,

žadając przy tym natychmiastowej obsługi. Coraz częściej do-
nosi się o obniżkach cen, zwłaszcza jeśli chodzi o małe firmy
przetwórcze względnie drobniejszych kupców, którzy nie mogą
prowadzić polityki sprzedaży, na jaką pozwolić sobie mogą
wielkie przedsiębiorstwa.

Pomimo wielu oznak ku temu, większość przedsiębiorców
w Stanach Zjednoczonych nie sądzi, aby dotychczasowa tendencja
tendencja cen rozwijała się nadal w tym samym kierunku. Wzros-
stające koszty produkcji, o których była mowa poprzednio, wy-
skalkulowane są w ceny nowych kontraktów, jak również wysokie
ceny papierówki, wzrastające koszty transportu i podnoszące
się ceny na pomocnicze surowce /soda kaustyczna, siarka itp./
Określając przyszły rozwój sytuacji rynkowej poprzez stosunek
zapotrzebowania do podaży - przedsiębiorcy uważają, że wlaśc-
we rozmiary podaży zostaną utrzymane oraz, że zapotrzebowanie
będzie stale wzrastać.

Dowodem wzmocnienia się cen jest fakt, iż ceny na III
b.r. zostały stosunkowo wcześniej ogłoszone, a mianowicie już
w początkach czerwca b.r. Choć postanowienia kontraktowe
postanawiały, iż ceny winny być podane do wiadomości drugiej
strony - zależnie od kontraktu 10-ego lub 15-ego względnie
pod koniec miesiąca, wiele cen zostało zakomunikowane już
1 czerwca. Pierwsze miejsce pod tym względem zajęli dostawcy
szwedzcy, którzy na 1 czerwca podali ceny na celulozę bieloną
kraft i niebieloną siarczynową na niezmiennym poziomie
odpowiednio po \$ 140 i \$ 110 na bazie "on dock". Ceny na ob-
te gatunki są mocne, przy czym w dalszej perspektywie spo-
dziewać się należy dalszego wzmocnienia. Niezwłocznie potem
jeden z głównych zakładów USA, produkujący celulozę bieloną
siarczynową podał również dotychczasową cenę - \$ 140 na bazie
"delivered" na III kw. b.r. Z kolei nastąpiły dalsze zawiado-
mienia o cenach na poprzednim poziomie. Dostawcy fińscy utr-
mują również dotychczasowe ceny, mianowicie: za niebieloną
kraft - \$ 100-135, za bieloną sulfitową \$ 140 oraz za nie-
bieloną sulfitową \$ 120-125 na bazie "Freight allowed". Po-
sytuacja miała miejsce na odcinku innych gatunków szwedzkich

Według opinii przedsiębiorców cena \$ 100 /na bazie
"delivered"/ na celulozę niebieloną kraft pierwszej jakości pro-
dukowaną w USA, rzekomo równa się nieomal kosztem produkcji
i stąd dalsza obniżka nie jest możliwa. Jednakże ważną oku-
licznością na rynku północno-amerykańskim jest fakt, iż spo-
tunki skandynawskie pierwszej jakości są również notowane na
tej samej cenie i są w dalszym ciągu o \$ 5 wyższe na 1 tonie
krótkiej niż przy sprzedaży do Wielkiej Brytanii.

Ceny kanadyjskie pozostały w czerwcu b.r. niezmiennie
na wysokości \$ 100-105 /przy kontraktach kanadyjskich ceny
podawane są w odstępach miesięcznych/.

Na rynku szwedzkim negocjacje w sprawie ustalenia cen
i terminów dostaw na III kw. b.r. rozpoczęły się w I połowie
czerwca b.r. i w połowie miesiąca osiągnięto już na wielu
odcinkach porozumienie. Obroty będą prawdopodobnie nadal os-
wione w ciągu następnych 2-3 tygodni.

Większość umów z tego okresu przewiduje załadunek w okresie lipiec - wrzesień, ale dość znaczna część kontraktów zawarła została na IV kw. b.r., co świadczyłoby, iż zarówno nabywcy, jak i sprzedający przeświadczeni są, że ceny pozostaną niezmiennie przez pozostałą część roku. Oprócz kontraktów długoterminowych zawarto również dość liczne kontrakty z warunkiem natychmiastowej dostawy. Są to transakcje opiewające przeważnie na drobne ilości, chociaż niektóre z nich były dość znaczne. Wskazuje na to fakt, że wielu odbiorców ma nagłe zapotrzebowania.

Zawarto zostały również kontrakty na miążgę drzewną z dostawą w III, a często i w IV kw. b.r. zwłaszcza po poinformowaniu przez władze brytyjskie fabryk angielskich o wysokości dewiz, które mogą zużyć na zakup ściery w II półroczu b.r. Do połowy czerwca b.r. zawarto kontraktów na 50 tys ton /na bazie wagi suchego towaru/ między Szwecją a Wielką Brytanią - po cenach między £ 27 a £ 27,10 za 1 tonę /długa/ cif Wschodnie Wybrzeże UK. Doniesiono również o sprzedaży z Norwegii około 30 tys ton do Anglii po £ 27,10.

Sprzedaże ze Szwecji celulozy papierniczej nie rozwijały się tak szybko jak to miało miejsce w przypadku miążgi mechanicznej, niemniej jednak zawarto szereg kontraktów na III kw. b.r. wzgl. na II półrocze. Według otrzymanych informacji ceny były nieco niższe niż w II kw. b.r. Wnosiły one przykładowo /za 1 tonę długą cif Wschodnie Wybrzeże UK/:

celuloza papiernicza bielona siarczanowa	£ 49.10 - 50
" siarczanowa	£ 54-54.10
siarczynowa /"strong"/	£ 40.10-41.10
siarczanowa "	£ 36.10-37

Mniej więcej podobne ceny ustalone były przy sprzedaży celulozy szwedzkiej na Kontynent.

W zakresie celulozy wiskozowej producenci skandynawscy uzgodnili redukcję cen tego sortymentu o około £ 5 na III kw. b.r., aby wzmocnić pozycję swych odbiorców wobec konkurencji innych włókien, zwłaszcza bawełny. Celuloza wiskozowa "normalna" jakości kwotowana będzie zatem po £ 61 za 1 tonę długą cif porty UK względnie 870 koron cif porty zachodnio-europejskie za 1 tonę metryczną.

Brak dotychczas danych dotyczących eksportu szwedzkiego za maj b.r., uważa się jednak, że wywóz celulozy pozostał mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca. Ponieważ produkcja większości zakładów szwedzkich znajdowała się na normalnym poziomie, zapasy na składach obniżyły się przypuszczalnie o 30-35 tys ton. Oczekuje się, że eksport w czerwcu i w lipcu b.r. utrzyma się na dotychczasowym poziomie, natomiast produkcja powinna się obniżyć z uwagi na okres urlopowy. Większość fabryk wstrzyma pracę na okres 2-3 tygodni lub więcej podczas tego okresu, co z kolei spowoduje zmniejszenie wolumenu produkcji oraz ilości zapasów. W związku z tym należy zaznaczyć, że normalna roczna wysokość produkcji przemysłu szwedzkiego wynosi 1.850 tys ton, miesięczne zaś - 150 tys ton.

Ze względu na niekorzystną sytuację w zakresie cen prasy fiński zmuszony jest zmniejszyć swą produkcję, która normalnie wynosi rocznie około 1.150 tys ton czyli prawie 100 tys miesięcznie. Według dotychczasowych informacji zmniejszenie to wyniosło w I kw. b.r. 100 tys ton, a w II kw. będzie prawdopodobnie jeszcze większe. Kwestia przystosowania kosztów i cen do poziomu międzynarodowego jest w chwili obecnej najpoważniejszym problemem tamtejszego przemysłu przerobu drewna.

Na rynku angielskim zaznaczyło się wyraźnie wzmocnienie cen w zakresie celulozy i ewentualny ich spadek raczej nie jest prawdopodobny. Ceny te kształtują się obecnie następująco:

bielona siarozynowa	£ 49.10-50
siarozynowa /"strong"/	£ 40.10
kraft	£ 36
bielona kraft	£ 59

W ciągu pierwszych 5-ciu miesięcy b.r. Wielka Brytania zaimportowała ogółem 143.159 ton suchej celulozy bielonej. Jest to ilość znacznie mniejsza niż w roku ubiegłym za ten sam okres, wówczas sprowadzono tonaż wynoszący 184.281 ton /w 1951 r. - 153.422 tony/. Import suchej celulozy niebielonej osiągnął liczbę 157.725 ton /w 1952 r. - 243.985 ton, a w 1951 r. - 221.421 ton/. W tym samym okresie sprowadzono 54.526 ton celulozy wilgotnej oraz 3.862 tony suchego ściery drzewnego. W 1952 za pierwsze 5 miesięcy import powyższych gatunków wyniósł odpowiednio 68.189 oraz 10.590 ton. W przypadku mokrej ściery zmniejszenie importu było stosunkowo mniejsze /193.000 wobec 202.219 ton w 1952 r./. W zakresie suchej celulozy bielonej najpoważniejszym dostawcą w roku bieżącym była Szwecja /61.437 ton/, suchej niebielonej - Finlandia /67.199 ton/, celulozy mokrej - również Finlandia /46.004 tony/ oraz mokrego ściery drzewnego - Norwegia /100.655 ton/.

Ceny papieru gazetowego na rynku angielskim kształtują się obecnie przeciętnie w wysokości £ 53 za tonę - z produkcją krajowej, kanadyjskiej i skandynawskiej. Wydaje się, że ewentualna zmiana cen może mieć miejsce tylko w kierunku dalszego obniżenia. Poszczególne ceny w przypadku powyższych gatunków na bazie "delivered" wynoszą:

papier krajowy	£ 52
" skandynawski	£ 50
" kanadyjski	£ 55

Przy obecnym poziomie konsumpcji ogólne zapotrzebowanie na papier gazetowy rocznie wynosiłoby w Anglii około 676 tys ton. Liczba ta opiera się na następującym tygodniowym spożyciu:

dzienniki	4.900 ton
wieczorne wydania londyńskie	1.100 "
tygodniki	1.900 "
inne prowincjonalne pisma	4.900 "
różne straty	200 "

Razem:

13.000 ton

- 47 -

Według obliczeń szacunkowych Wielka Brytania wyprodukowała oraz zaimportowała w 1953 r. 960 tys ton, z czego eksport wynosił przypuszczalnie 100 tys ton. Na potrzeby wewnętrzne pozostała zatem 850 tys ton. W porównaniu z 1950 r. sytuacja uległa więc znacznej poprawie wówczas bowiem pozostałość ta wynosiła tylko 650 tys ton. W latach przedwojennych jednak liczba ta była znacznie wyższa i np. w okresie 1935-39 wynosiła przeciętnie rocznie 1.370 tys ton.

- /Wg 1. Eildienst für den Aussenhandel /Wien/
2.VII.1953 r.
2. The Financial Times /London/ 2.VII.1953 r.
3. Sverks Pappermassetidning /Stockholm/
15.VI.1953 r.
4. The World's Paper Trade Review /London/
25.VI. i 2.VII.1953 r./

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT
CHICAGO, ILL.
JANUARY 10, 1925

PROF. J. H. JOHNSON
CHICAGO, ILL.

Dear Sir:

I have the pleasure to acknowledge the receipt of your letter of the 7th inst.

and in reply to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.

I am, Sir, very respectfully,
Yours truly,
J. H. JOHNSON

Surowce włókiennicze i wyroby

B A W E Ł N A

U.S.A.-

Zmniejszenie areału wziętego pod uprawę bawełny w Stanach Zjednoczonych, jak to wykazały pierwsze oficjalne szacunki zbiorów, nie było dla nikogo specjalną niespodzianką, ponieważ stanowiło potwierdzenie nieoficjalnych szacunków. Oceniono, że w sezonie bieżącym wzięto pod uprawę 24,6 mln akrów, co oznacza zmniejszenie o 8,6% w porównaniu z sezonem poprzednim.

Jednakże oceny dokonane w tym okresie, należy przyjąć z pewną rezerwą. Rok temu na przykład przewidywano, że obszar uprawy bawełny wyniesie 26,05 mln akrów, gdy tymczasem rzeczywisty obszar wyniósł 26,9 mln akrów. Tegoroczne pierwsze szacunki mogą zatem jeszcze ulec zmianie, ale i tak wszystko wskazuje na niewątpliwie mocniejsze perspektywy rynkowe dla bawełny w USA.

Przed wszystkim krajowa konsumpcja bawełny w Stanach Zjednoczonych wykazywała ostatnio realne oznaki poprawy w przeciwieństwie do recesji panującej w innych częściach świata. Według bieżących obliczeń konsumpcja krajowa w Stanach Zjednoczonych wynieść może 9,4 mln bel wobec 9,1 mln bel w 1951/52. I chociaż eksport bawełny z USA spadł o połowę w bieżącym sezonie, ale ostatnio i na tym odcinku zanotowano poprawę.

Poza Stanami Zjednoczonymi zapotrzebowanie na bawełnę niedolarową pozostaje nadal dobre, a ceny jej tylko w nieznacznym stopniu uległy zniżce cen jaka miała miejsce prawie na wszystkich rynkach surowcowych. Jest rzeczą prawdopodobną, że produkcja bawełny niedolarowej będzie również mniejsza w nadchodzącym sezonie, ponieważ ceny ziemiopłodów jadalnych są bardzo opłacalne. Niemniej jednak, ilości bawełny będą wystarczające, a remanenty bawełny w Stanach Zjednoczonych będą prawdopodobnie dwa razy większe niż w sezonie poprzednim. Konkurencja włókien sztucznych jest jeszcze jednym czynnikiem, który będzie utrudniał powrót do poprzedniego poziomu cen. Jeżeli się weźmie jednak te wszystkie czynniki pod uwagę, perspektywy dla bawełny są jeszcze w dalszym ciągu znacznie pomyślniejsze niż 6 miesięcy temu.

Departament Rolnictwa jak wiadomo usiłował zmniejszyć produkcję bawełny w USA. W tym celu wydano nawet ostrzeżenie, że o ile podaż bawełny okaże się zbyt duża w sezonie 1954/55 nastąpi przymusowe obcięcie produkcji. Chociaż mniejszy areał uprawy, w porównaniu z rokiem poprzednim, był przewidywany i jeszcze stopniu wywołał ostatnią wyżkę cen, był on jednak tego 22.800.000 akrów. Na podstawie normalnej wydajności obliczono, że zbiory wyniosą 13.750.000 bel. W kołach handlowych

uważa się, że produkcja w wysokości 10.000.000 bel odpowiadałaby właściwym potrzebom rynkowym.

Na dzień 26 czerwca zapasy rządowe bawełny wynosiły jeszcze 1.880.600 bel.

INNE KRAJE

W związku z zakończeniem zbiorów we wszystkich krajach produkujących bawełnę, prasa branżowa ogłosiła najświeższe szacunki zbiorów w sezonie 1952/53.

W Meksyku obszar uprawy bawełny został zmniejszony o 15%, głównie na skutek suszy w okresie siewu. W rezultacie areał uprawny w 1952/53 wyniósł 1.860.000 akrów wobec 2.182 tys. akrów przed rokiem. Ponieważ zmniejszenie powierzchni uprawy przypadło głównie na tereny nienawadniane, przeciętna wydajność z akra była nawet wyższa. Produkcja bawełny w Meksyku w 1952/53 r. oszacowana jest na 1.260.000 bel, czyli 34 znalazła się prawie na poziomie roku poprzedniego.

Zbiór bawełny w kończącym się sezonie 1952/53 w stanie Sao Paulo - południowa Brazylia - oszacowano na 950.000 bel wobec 1,5 mln bel rok wcześniej. Zmniejszenie to spowodowane było przede wszystkim redukcją areału uprawy o 28% z 3.290.000 akrów w 1951/52 na 2.370.000 akrów w 1952/53, jak również suszą, która przyczyniła się do zmniejszenia wydajności z akra. Z niekompletnych danych wynika, że i w innych stanach południowej Brazylii nastąpiło zmniejszenie zbiorów, które wyniosły prawdopodobnie 150.000 bel wobec 200.000 bel w ostatnim roku. Zbiór bawełny w północnej części Brazylii odzyskał w bieżącym sezonie swój normalny poziom, wynoszący 390.000 bel. Łącznie zbiór bawełny w Brazylii oceniono na 1,5 mln bel wobec 1.950.000 bel rok wcześniej.

W Argentynie według prywatnych szacunków obszar uprawy bawełny w sezonie 1952/53 był taki sam jak w roku poprzednim, a na skutek lepszej wydajności z akra, zbiory bawełny wyniosły w rezultacie 600.000 bel wobec 580.000 bel rok wcześniej.

Zbiory bawełny w Peru według skorygowanych szacunków wyniosły w bieżącym sezonie rekordową ilość 445.000 bel, co oznacza wzrost o 16.000 bel w stosunku do sezonu ubiegłego.

Ponadto na zachodniej półkuli o niewielkim zwiększeniu produkcji doniesiono z Kolumbii i Ekwadoru, co nie zrównoważyło jednak spadku produkcji w Paragwaju, Wenezueli i Nikaragui.

Ostateczne oficjalne szacunki zbiorów bawełny w bieżącym sezonie w Egipcie wyniosły 2.048.000 bel /po 500 lb/ 282.000 miast 1.946 tys. bel oszacowanych poprzednio i były o 382.000 bel większe od zbiorów roku poprzedniego. We wrześniu 1952 roku zalecono egipskim plantatorom ograniczenie areału do 1.700.000 akrów w ciągu trzech następnych lat wobec 2.042.000 akrów w 1952/53.

Tegoroczna produkcja bawełny w Sudanie Anglo-Egipskim wyniosła 378.000 bel, co w stosunku do sezonu poprzedniego oznacza wzrost o 40%, mimo to nie osiągnęła ona najwyższego poziomu - 442.000 bel z 1950/51 roku. Tegoroczny obszar uprawy

wyniósł 617 tys. akrów, czyli że był o 46.000 akrów większy niż w roku poprzednim, a w ogóle był najwyższy w historii Sudanu. Około 90% zbiorów bawełny sudańskiej stanowią odmiany egipskie. Główną przyczyną zwiększenia uprawy bawełny w 1952 roku było zwiększenie zapotrzebowania ze strony Anglii jak również z innych krajów.

W Turcji zbiór 1952/53 został zmniejszony zgodnie z notami szacunkami o 45.000 bel do 735.000 bel, a mimo to w stosunku do roku 1951/52 był on jeszcze wyższy o 135.000 bel. Jednocześnie donoszono, że powierzchnia bawełny w 1953/54 roku została zmniejszona o 10-15% w związku ze znacznym spadkiem cen bawełny na światowym rynku, o ten areał powiększono obszary uprawy pszenicy, ryżu i tytoniu, jako bardziej opłacalne.

Bawełna wyprodukowana w Syrii w bieżącym sezonie oszacowana jest na 230.000 bel, czyli o 5.000 bel więcej niż w sezonie poprzednim, mimo bardziej znacznego spadku areału uprawy z 537.000 akrów w 1951/52 na 460.000 akrów w sezonie bieżącym. Na większą wydajność z akra wpłynęła przede wszystkim lepsza ochrona przed szkodnikami. W kwietniu b.r. ogłoszono, że obszar uprawy bawełny w 1953/54 powinien być zmniejszony o 20%.

Zbiory bawełny w Pakistanie osiągnęły w omawianym sezonie 1.450.000 bel i są wobec tego o 110.000 bel większe niż w roku poprzednim. Przymusowe zmniejszenie o 10% areału uprawy w sezonie następnym w stosunku do bieżącego, wynoszącego 1,9 mln. akrów, zostało ogłoszone ostatnio w stanie Punjab, który dostarcza 55-60% produkcji całego Pakistanu. Obszar bawełny dla całego Pakistanu w bieżącym sezonie wyniósł 3.430.000 akrów wobec 3.370.000 akrów w roku poprzednim.

Po ponownym zrewidowaniu, podniesiono szacunki zbiorów w Indiach w bieżącym sezonie o 100.000 bel do 2.840.000 bel wobec 3.100.000 bel w sezonie ubiegłym. Zmniejszenie produkcji w stosunku do roku ubiegłego spowodowane było z jednej strony suszą, a z drugiej zredukowaniem areału uprawy.

Warto zauważyć, że światowa produkcja bawełny typu egipskiego /łącznie z odmianami egipskimi produkowanymi w USA/ wyniosła w bieżącym sezonie 550.000 bel więcej niż w sezonie poprzednim.

/Wg Financial Times 9.VII.53
Public Ledger 9, 10.VII.53
Dudley Werdel 26.VI.53/

W E Ł N A

Wiadomości z zakończenia aukcji dominialnych

W ostatnich dniach sprzedaży wełny w Australii ceny utrzymywały się mocno choć nie osiągnęły poziomu uzyskanego w maju. Na aukcjach we wszystkich ośrodkach przeważała wełna silniej zanieczyszczona i gorszych gatunków. Ceny lepszej wełny trzymały się mocniej. Słabsze partie sprzedawane były po cenach nieregularnych. W ciągu ostatnich czterech tygodni sprzedaży, ceny wełny mimo tendencji zniżkowej utrzymały się na poziomie wyższym niż w poprzednich miesiącach z wyjątkiem maja.

Na ogół konkurencja nabywców była silna. Kupowały głównie Wielka Brytania i kraje kapitalistyczne Europy zachodniej.

Sezon 1952/53 okazał się rekordowym zarówno pod względem ilości wyprodukowanej w Australii wełny jak i pod względem ilości wełny sprzedanej z nowej strzyży. Australijska produkcja wełny szacowana jest obecnie na 1.280 mln bl co stanowi dotychczasowy rekord produkcji. Przekracza ona poziom poprzedniego sezonu o 163 mln lbs. Na bieżącą produkcję składają się 1.160 mln lbs wełny, 70 mln lbs wełny eksportowej skórnej i 50 mln lbs innych gatunków wełny. Zwiększenie strzyży w porównaniu z ubiegłym sezonem tłumaczy się nie tylko wzrostem pogłowia lecz i zwiększeniem przeciętnej wagi runda. Ilość wełny skórnej była w bieżącym sezonie wyższa niż w dwóch poprzednich ze względu na to, że poziom uboju owiec na mięso był w bieżącym roku wyższy niż poprzednio.

W ciągu pierwszych 11 miesięcy bieżącego sezonu sprzedaż wełny w Australii osiągnęła 3,5 mln bel. Szacunki produkcji i eksportu wełny z Australii są wciąż jeszcze korygowane przez National Council of Wool Selling Brokers, ponieważ do ostatniej chwili sprzedaży napływały wciąż nowe ilości wełny z jesiennej strzyży w nieprzewidzianie dużych ilościach. Biorąc pod uwagę cały sezon, można stwierdzić, że panowały w tym okresie doskonałe warunki hodowlane. Dobre warunki atmosferyczne i opanowanie plagi królików umożliwiło osiągnięcie rekordowo wysokiej strzyży. Ceny w sezonie tym osiągnęły wyższy poziom niż się spodziewano. Istnieje obawa, że przy utrzymaniu zwykłej tendencji w następnym sezonie popyt konsumentów załame się. Do końca maja wartość sprzedanej wełny wynosiła £A 368,5 mln, czyli o £A 81 ponad wartość sprzedawanej wełny w tym samym okresie poprzedniego sezonu. Przeciętna cena wełny potnej w Australii wynosiła w tym okresie 82,71d za lb, czyli mniej więcej 10d wyżej niż przed rokiem. Wzrost cen pomiędzy początkiem sezonu we wrześniu a końcem maja wynosił zależnie od gatunku 25 - 40%. Spowodowany był on ciągłym wzrostem cen w sezonie. W porównaniu z ubiegłym sezonem wahania cen były minimalne. Porównując średnie tygodniowe ceny na bazie wełny można stwierdzić, że w omawianym okresie 70's były droższe o 30%, 64's o 32%, 60's o 29%, 58's o 32%, 56's o 29%, 50's o 32%. Szczególnie szybki wzrost cen w maju spowodowany był wystąpieniem na rynku krajów obozu pokoju. Po zakończeniu zakupów przez kraje ceny szczególnie krzyżówek osłabły. W połowie czerwca ceny powróciły do poziomu na którym znajdowały się przed wystąpieniem na rynku krajów obozu pokoju. Silny popyt utrzymał się do zakończenia sezonu i wszystkie partie wełny wystawiane na aukcjach zostały sprzedane.

W bieżącym sezonie największym odbiorcą wełny z Australii była Wielka Brytania. Wykazywała ona silne zainteresowanie wełną w ciągu całego sezonu. Duże zakupy czyniła również Japonia. Stany Zjednoczone interesowały się rynkiem australijskim w znacznie mniejszym stopniu niż normalnie. Japonia była trzecią z kolei po Wielkiej Brytanii i Francji nabywcą wełny australijskiej. Zakupy jej przyczyniły się w znacznym stopniu do utrzymania cen szczególnie w ostatnich tygodniach sezonu, kiedy na rynku pojawiły się wełny gorszej jakości. Zwiększenie

eksportu do wszystkich odbiorców z wyjątkiem tylko Stanów Zjednoczonych pozwoliło Australii na rozprowadzenie całej strzyżymimo jej rekordowego poziomu. Usunięcie się Stanów Zjednoczonych z udziału w aukcjach australijskich doprowadziło do znacznego zmniejszenia dochodów dolarowych Australii w porównaniu z ubiegłym sezonem. W ostatnich dniach sprzedaży okazało się również, że Japonia nie ma dostatecznej ilości szterlingów na sfinansowanie zakupów. W początkach lipca doniesiono, że załadunki wełny do Japonii zostały czasowo wstrzymane z powodu braku dewiz. O ile nie nastąpi zwiększenie eksportu japońskiego do Australii, Japonia będzie musiała w przyszłości ograniczać swoje zakupy na rynku australijskim.

Wiadomości z aukcji londyńskich

Po zakończeniu sezonu dominialnego, uwaga kół branżowych skupia się obecnie na przebiegu aukcji londyńskich trwających od 10 do 24 lipca. W ciągu trzech tygodni ma być tam sprzedane 56.000 bel wełny dominialnej i 10.000 bel wełny falklandzkiej i z Punta Arenas. Będzie to ostatnia sprzedaż wełny przed nowym sezonem rozpoczynającym się w Australii i Południowej Afryce 31 sierpnia a w Nowej Zelandii 25 października. Oczekiwany jest duży popyt na wełnę ponieważ jest to ostatnia okazja do uzupełnienia zapasów na okres międzyaukcyjny. Wprawdzie przemysłownicy kupowali dużo wełny na aukcjach w Dominach, to jednak przy napływie nowych zamówień konieczne są jeszcze dodatkowe zakupy. Z poziomu cen na aukcjach londyńskich i ostatnich cen z aukcji dominialnych będzie można wnioskować o tendencji następnego sezonu.

Obecnie przy wysokiej stopie konsumpcji zapasy w przemyśle światowym szacowane są stosunkowo nisko. Można więc byłoby przypuszczać, że ceny na aukcjach londyńskich powinny kształtować się mocno. Istnieją jednak pewne wskaźniki możliwości osłabienia cen. Po pierwsze obroty wełną nieczesankową wykazują oznaki słabnięcia. Wełna do czesania jest znacznie bardziej pożądana niż wełna zgrzebna. Po drugie nawet producenci czesający im na szereg miesięcy odczuwają, że napływ nowych zamówień zaczyna słabnąć. Mają oni wysprzedaną produkcję na kilka miesięcy z góry i są dobrze zaopatrzeni w surowiec. Ilość nowych zamówień w przemyśle brytyjskim wywrze duży wpływ na poziom cen aukcji londyńskich. Przypuszczalnie ceny merynosów będą się kształtowały podobnie do cen uzyskiwanych na czerwcowych aukcjach w Australii. Przewiduje się, że będą one miały tendencję słabnącą. Spadek cen nie powinien jednak przekroczyć 5% w stosunku do poprzedniej serii aukcji londyńskich. Ceny krzyżówek mogą również zareagować na spadek cen merynosów, lecz wzmacniającą rolę na ten rynek fakt, że do nowej sprzedaży wełny w Nowej Zelandii upływie jeszcze trzy miesiące, a w Argentynie zapasy wełny są niskie. Dla kupców brytyjskich nadwyżki argentyńskie są w tym roku znacznie mniej atrakcyjne ponieważ wycofany został uprzywilejowany kurs funta szterlinga przy sprzedaży wełny. Osłabiająco na ceny wpływa również obawa przemysłu brytyjskiego, że w następnym sezonie konsumenci wyrobów wełnianych będą wstrzymywali się od zakupów z powodu wysokich cen gotowych wyrobów

wełnianych. Wystąpienie tego zjawiska wpłynęłoby obniżając na ceny. Istnieją więc pewne obawy przed zbyt dużym odbudowywanymi zasobów surowca po mocnych cenach, gdyż w nowym sezonie możliwe jest osłabienie cen wełny.

Wg "The Financier Times" w nowym sezonie przewiduje się dalszy wzrost światowej produkcji wełny o 2,5% co nie wystarcza na zaspokojenie zapotrzebowania przy obecnym poziomie konsumpcji.

W dniu otwarcia aukcji londyńskich oferowano 10.735 bel wełny w czym 7.527 nowozelandzkiej, 2.268 australijskiej 572 południowo-afrykańskiej i 388 w innych ośrodków. Mimo udziału wielu kupców krajowych i zagranicznych konkurencja była słaba a ceny kształtowały się zniżkowo. W porównaniu z cenami sprzedanej serii aukcji londyńskich odbywającej się w połowie maja, kiedy ceny osiągnęły swój sezonowy poziom maksymalny, australijskie merynosy notowane były 5 do 7,5% niżej, południowo-afrykańskie merynosy o 5% niżej, natomiast wełna merynosowa pochodząca z Australii utrzymała się na niezmienionym poziomie. Ceny potnych krzyżówek nowozelandzkich utrzymały się na poziomie z połowy maja. Prane krzyżówki były o 2,5 do 5% tańsze. Jagnięca wełna skórną była o 5 do 10% tańsza a owcza o 2,5 do 5%.

AFRYKA POŁUDNIOWA

W obecnym sezonie od 1 września do 31 maja 1953 zostało oferowanych na sprzedaż w Afryce Południowej 885.092 bel wełny w porównaniu z 873.967 w poprzednim sezonie. Sprzedaż w poszczególnych ośrodkach sprzedaży przebiegała następująco:

	1951/52	1952/53
	w belach	
Port Elizabeth	347.649	333.276
East London	228.128	244.819
Durban	180.555	166.184
Cape Town	128.760	129.688
Razem	885.092	873.967

W zamkniętym obecnie sezonie wełnianym w Unii Południowo-Afrykańskiej łącznie z Basutoland, sprzedane zostało 17.500 bel wełny za £ 3.133.138. Przeciętna cena wynosiła 43s 12d za lb. Przeciętna cena dla strzyży samej tylko Unii Południowo-Afrykańskiej wynosiła 56s 72d. W porównaniu z początkiem sezonu ceny wełny w Afryce podniosły się o 20 do 22,5%. W stosunku do poprzedniego sezonu średnie ceny wełny były o 7 1/2 d na lb wyższe. Dochód Unii Południowo-Afrykańskiej zwiększył się o 10.000.000 w porównaniu z poprzednim sezonem.

ARGENTYNA

Eksport wełny z Argentyny w pierwszej połowie bieżącego sezonu utrzymał się w porównaniu z dwoma sezonami poprzednimi na bardzo wysokim poziomie. Zmiana kursu wymiennego peso przy eksporcie wełny doprowadziła do zupełnego prawie zlikwidowania nadwyżek nagromadzonych w poprzednim sezonie. Zakupy Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Belgii były w tym sezonie znacznie wyższe niż poprzednio. Natomiast obniżył się eksport do Francji.

Eksport wełny z Argentyny w okresie
październik - marzec

	<u>1950/51</u>	<u>1951/52</u>	<u>1952/53</u>
	w mln lbs		
Stany Zjednoczone	72,42	18,76	131,55
Wielka Brytania	6,71	0,16	60,12
Belgia	3,77	0,27	33,18
Niemcy zachodnie	7,67	0,43	12,88
Japonia	4,93	1,18	9,38
Holandia	3,59	0,51	8,30
Włochy	8,50	0,39	6,37
Szwajcaria	1,18	0,60	4,99
Brazylia	1,50	0,29	1,10
Szwecja	1,89	0,21	1,12
Finlandia	1,55	0,24	0,40
Francja	15,81	0,99	0,17
Austria	0,43	0,92	0,17
Inne	2,94	0,93	7,12
w tym:			
Ogółem	140,12	26,10	279,32
wełna	130,80	22,00	274,96
czesanka	5,01	0,88	1,25
wyczeski	2,80	2,77	2,43
odpadki	1,51	0,45	0,71

Według doniesień Reutera z Buenos Aires okres zwolnienia wywozu wełny od 8%-owego podatku eksportowego został przedłużony do 30-go września r.b. Zwolnienie od tego podatku wygasło z dniem 30-go czerwca i od tego czasu panował zastój w obrotach.

URUGWAJ

Kursy dewiz przy eksporcie chesanki zostały obniżone przez rząd Urugwaju. Obecnie kurs przy przekazach telegraficznych wynosi 1 \$ = 2,05915 peso a przy tratach na okaziciela 2,0522 peso. Poprzedni kurs wynosił mniej więcej 2,15 peso za 1 \$. Jak wiadomo USA nałożyły w kwietniu 18% opłaty przy imporcie chesanki z Urugwaju na skutek tego, że jakoby rząd urugwajski subsydiował eksport tej wełny.

/Wg World Wool Digest Nr 13,
The Public Ledger 6 i 8.VII,
The Financial Times 1 - 11 lipiec/

Metale i wyroby

Wiadomości z kapitalistycznego rynku żelaza i stali

Europejska Wspólnota Węgla i Stali

Prezes "Wspólnego Biura Konsumentów Żelazu", które w ramach Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali powstało niedawno w Brukseli oświadczył, że dająca się ostatnio odczuć na wspólnym rynku żelazu nadwyżka tego artykułu, może niebawem ustąpić. W uzasadnieniu tej opinii wspomniany Prezes przypomniał, że w styczniu i lutym br. podaż żelazu na wspólnym rynku krajów E.W.W. i S. była w stosunku do popytu niewystarczająca. Wyniosła ona 3.112.000 ton, z czego 1.646.000 ton pochodziło z odpadków przy produkcji wyrobów walcowanych, a 92.000 reszty zostało zakupione w krajach poza E.W.W. i S.

W marcu i kwietniu br. podaż żelazu na rynku zwiększyła się o 432.000 ton, co łącznie ze spadkiem konsumpcji o 57.000 ton, było przyczyną nagromadzenia się znacznych ilości żelazu na składach. Zjawisko powyższe trwało również przez cały maj i czerwiec, wzmocnione przez zwiększone dostawy wysokogatunkowych rud.

Zdaniem wspomnianego Prezesa "Wspólnego Biura Konsumentów Żelazu", ogólny wzrost podaży żelazu na wspólnym rynku był wynikiem akcji Wysokiego Urzędu, ustalającej w dniu 15 marca br. pułapową cenę 1 tony żelazu na \$ 36, i zapowiedzi jej obniżki w dniu 15 czerwca br. o \$ 3.-, co doprowadziło do nagromadzenia "nienormalnej" podaży żelazu, a z drugiej strony wstrzymało zakup. Uwagi swe kończy ów prezes wnioskiem ogólnym, że jego zdaniem bieżąca nadwyżka żelazu na wspólnym rynku jest zjawiskiem przejściowym.

Z drugiej strony jednak - zdaniem szeregu kół handlowych - sytuacja na wspólnym rynku żelazu w najbliższej przyszłości nie przedstawia się zbyt pomyślnie dla konsumentów, zważywszy na trudności jakie się mogą wyłonić z faktu, iż nadzwyczaj bogate zasoby żelazu i stali, nagromadzone w Niemczech zachodnich po ostatniej wojnie, wyczerpują się ostatnio szybko.

WIELKA BRYTANIA

Z dniem 1 lipca br. zostały obniżone w W. Brytanii o około £ 7 na tonie ceny eksportowe niektórych wyrobów ze stali ciężkiej, takich jak np. belki. Nowa cena będzie wobec tego wynosiła około £ 38 za tonę fob porty brytyjskie. Redukcja cen pozostaje w związku ze wzrastającą konkurencją na międzynarod-

dowym, kapitalistycznym rynku stali. Brytyjskie koła handlowe zwracają jednak uwagę na okoliczność, że eksport tych gatunków stali nie przekracza 6% całego wywozu stali z W. Brytanii.

Brytyjski minister zaopatrzenia oświadczył w Izbie Gmin dnia 29 czerwca br., że zgodnie ze specjalną klauzulą, zawartą w ustawie o reprivatyzacji brytyjskiego przemysłu stalowego, dzień 13 lipca br. został wyznaczony jako dzień faktycznego wejścia w życie powyższej ustawy. W tym dniu wszelkie tytuły własnościowe, posiadane dotychczas przez rząd brytyjski w przemyśle stalowym, zostaną przekazane "Iron and Steel Holding and Realisation Agency". Równocześnie rozpocznie swą kontrolującą działalność "The Iron and Steel Board".

Pierwsza oferta na sprzedaż akcji dokonana zostanie we wrześniu br.

Brytyjski minister gospodarki surowcowej oświadczył niedawno w Izbie Gmin, że nawet w razie zakończenia wojny w Korei rząd brytyjski nie zamierza zlikwidować zapasów strategicznych szeregu surowców, w tym i metali. Zapasy te powinny zostać w zdaniem ministra - utrzymane nadal i tworzyć część składową programu "obronnego".

B E L G I A

W końcu III dekadę czerwca br. sytuacja na belgo-luksemburskim rynku żelaza i stali kształtowała się podobnie jak i w II dekadzie tegoż miesiąca. Stalownie belgo-luksemburskie posiadały na ogół znaczną ilość zleceń szczególnie na blachy, jednak obroty na rynku eksportowym były na ogół spokojne.

Eksportowe ceny stali handlowej i kształtowej do standardów Zjednoczonych i Kanady, wynoszące dotąd \$ 84 i \$ 90, zostały podwyższone do ogólnego poziomu cen dla strefy dolarowej o \$ 3 na tonie. Notowania szeregu artykułów stalowych na belgo-luksemburskim rynku eksportowym dla całej strefy dolarowej kształtowały się w końcu III dekadę czerwca jak następuje /za tonę metryczną fob Antwerpia lub granica/:

	<u>fr. belg.</u>	<u>dolary</u>
stal handlowa	4.650	87
stal kształtowa	4.650	93
pręty na drut	4.350	90
blachy grube i średnie	5.750	115
blachy cienkie /CA/ 2.75 do 3 mm	6.750	135
0.9 do 1 mm	7.450	149
stal wstęgowa	5.000	95
kęsy	3.800	76
belki stalowe płaskie	4.000	80

Na wspólnym rynku stali przeważały nadal nastroje ostrożności, chociaż nie przewidywano wówczas jakichś znaczniejszych zmian sytuacji rynkowej w najbliższej przyszłości. Szczególnie konsumenci stali nie mogli przystosować się zupełnie do nowych metod wyceniania artykułów, ustalonych przez Wysoki Urząd. Belgo-luksemburskie koła przemysłowe pokładają wiele nadziei w możliwości odbyć w końcu lipca br. konferencji zapowiedzianej przez Wysoki Urząd.

Ceny złomu na belgo-luksemburskim rynku kształtowały się w końcu III dekady czerwca zniżkowo, przy czym koła handlowe nie oczekiwały poprawy ze względu na spodziewany znaczny spadek konsumpcji tego artykułu w miesiącach letnich.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

W ciągu pierwszych 6 miesięcy br. produkcja stali surowej w Niemczech zachodnich wyniosła 7.980 tys. ton czyli była niewiele wyższa niż produkcja tego metalu w pierwszej połowie r.1952, kiedy to wyniosła 7.530 tys ton, lecz zato niższa od produkcji z II połowy r.1952, wynoszącej 8.270 tys ton metr.

Dla przypomnienia podajemy, że podczas gdy w marcu b.r. produkcja stali w Niemczech zachodnich wyniosła 1.466.771 ton, spadła ona w kwietniu do 1.275.247 ton, a w maju do 1.164.891 ton. Produkcja stali z maja wyniosła więc w skali rocznej tylko 14 mln ton.

W związku z powyższym zachodnio-niemieckie koła przemysłowe są przeświadczone, że zamierzone swego czasu osiągnięcie produkcji na poziomie około 18 mln ton, nie zostanie zrealizowane. Ponadto, zgodnie z kwartalnym raportem co do sytuacji w zachodnio-niemieckim przemyśle budowlano-inwestycyjnym, wielkość nowych inwestycji w zachodnio-niemieckim przemyśle stalowym uległa również ograniczeniu w II kwartale br.

Szereg stalowni zachodnio-niemieckich odczuwa już od pewnego czasu brak nowych zamówień krajowych, a w kilku wypadkach zamknięto nawet wielkie piece, co spowodowało w ostatnich dwóch miesiącach spadek wydobycia rud żelaza w Niemczech zachodnich.

Spadek produkcji stali w Niemczech zachodnich przypisujemy jest częściowo przez koła przemysłowo-handlowe powstrzymaniu się konsumentów stali od czynienia zakupów stali w oczekiwaniu otwarcia wspólnego rynku stali w dniu 1 maja br. i spowodowanej w związku z tym zniżki cen, która jednak jak dotąd nie nastąpiła.

Wobec powyższego zachodnio-niemieccy eksporterzy stali, którzy swego czasu wycofali się z rynku eksportowego na skutek wysokiego popytu krajowego, zaczynają przejawiać na tym rynku coraz większą aktywność.

Tym niemniej, zgodnie z programem rozbudowy zachodnio-niemieckiego przemysłu stalowego, na wiosnę roku 1954 dawne zakłady Göringa w rejonie Salzgitter mają rozpocząć pełną produkcję przy wyzyskaniu wszystkich urządzeń produkcyjnych. Na wiosnę roku 1954 puszczono w ruch dwa piece do wytopu stali. Na wiosnę 1954 mają ruszyć 3 konwentory Thomasa o łącznej wydajności 6.000 ton.

Wg wstępnych obliczeń Państwowego Urzędu Statystycznego, Niemcy zachodnie wyprodukowały w czerwcu br. 850.386 ton wyrobów walcowanych, wobec 786.616 ton metrycznych w maju. Przeciętna dzienna produkcja wynosiła w czerwcu 34.015 ton, podczas gdy w maju br. 32.776 ton.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Północno-amerykańskie koła handlowe przewidują, że w ciągu latnych zapotrzebowanie na stal będzie na rynku północno-amerykańskim "mniej gorączkowe", a tym samym rozpiętość między popytem a popytem zmniejszy się, tym bardziej, że produkcja stali będzie utrzymana na wysokim poziomie. Jak przewidują, że powyższe, w IV kwartale br. będzie ona prowadzona przy nieco wyższej wydajności 85-95%. Koła te zwracają uwagę na fakt, że większość stalowni posiada zaległe zlecenie sprzed 4 a nawet 6 miesięcy.

Zdaniem amerykańskiego czasopisma branżowego "Iron Age" w końcu roku bieżącego należy się spodziewać "umiarkowanego osłabienia" tempa produkcji stali w Stanach Zjednoczonych. Nie są one "Iron Age" opiera na przewidywaniu, że chociaż popyt na stal utrzyma się prawdopodobnie przez kilka najbliższych miesięcy na wysokim poziomie, to jednak należy oczekiwać zmniejszenia produkcji stali, będącego wynikiem przeprowadzanej reformy potencjału wytwórczego przemysłu stalowego Stanów Zjednoczonych.

Z tytułu polubownego załatwienia podwyżki płac w przemyśle stalowym, konsumenci będą wykazywali - zdaniem owego czasopisma - w najbliższym czasie wstrzymanie w czynieniu nowych zakupów na zapasy. Północno-amerykańskie koła przewidują, że we liczą się również z możliwością spadku zapotrzebowania na stal na potrzeby zbrojeniowe, które ostatnio pochłaniają produkcję tego metalu.

Dostawy rud żelaza do producentów są opóźnione w wypadkach o ponad 30 dni, gdy tymczasem w II połowie br. rud mają zostać podwyższone. Np. "Cleveland Cliffs Iron Co." jeden z największych koncernów wydobywających rudę, podniósł jej cenę już z dniem 1 lipca o 15 ¢ na tonie. Podwyżka ta jest w związku z ostatnią zwykłą płac robotniczych.

J A P O N I A

Japonia zawarła w końcu czerwca br. umowę handlową z Argentyną na import około 7.000 ton pszenicy, w zamian za eksport pewnej nieujawnionej ilości kęsów stalowych. Koła handlowe puszczają, że cena tony metrycznej pszenicy wynosi \$ 90,50 natomiast cena tony kęsów stalowych ma wynosić \$ 103,50 celi porty argentyńskie.

S Z W E C J A

Zgodnie z danymi statystycznymi, Szwecja jest obecnie największym dostawcą żelaza w rudzie na światowym, kapitałistycznym rynku tego artykułu. Szczególnie zależnym od dostaw szwedzkiej rudy jest zachodnio-europejski przemysł stalowy, który 1/3 zapotrzebowania rud pokrywa importem, stąd też nieodłącznym warunkiem dalszego rozwoju zachodnio-europejskiego przemysłu stalowego jest planowane w Szwecji w przyszłości zwiększenie wydobycia rud żelaza.

Szwedzki eksport rud żelaza osiągnął w roku 1952 poziom rekordowy, wynosząc 15,7 mln ton, a tym samym był drugą co do wielkości

znaczenie, po eksporcie wyrobów drzewnych, pozycją w ogólnym eksporcie Szwecji.

Poniższe zestawienie, zaczerpnięte z "Neue Zürcher Zeitung", orientuje nas w zmianach struktury geograficznej i procentowego udziału poszczególnych krajów w eksporcie szwedzkiej rudy w r.1952, w porównaniu z rokiem 1938:

	1938			1952		
	mln ton	% ogólnego eksportu		mln ton	% ogólnego eksportu	
Niemcy zachodnie	8,9	70,1		5,6	35,7	
W. Brytania	1,7	13,4		3,7	23,6	
Stany Zjednoczone	0,3	2,4		2,2	14,0	
Belgia/Luksemburg	0,6	4,7		2,2	14,0	
Polska	0,1	0,8		1,0	6,4	
Czechosłowacja	0,8	6,3		0,4	2,5	
Inne	0,3	2,4		0,6	3,8	
R a z e m	12,7	100,0		15,7	100,0	

1/4 amerykańskiego importu rudy żelaza pochodziło w roku 1952 ze Szwecji, natomiast Belgia, która przed wojną pokrywała prawie całkowicie swe zapotrzebowanie na rudę we Francji, obecnie 1/3 importu tych rud pokrywa w Szwecji.

Zdaniem zachodnio-europejskich kół handlowych, jedną z przyczyn wzrostu eksportu rudy szwedzkiej w latach ostatnich jest jej wysokogatunkowość, która umożliwia przy wytopie oszczędniejsze zużycie paliwa.

Wzrastające zapotrzebowanie na rudę szwedzką, przyczynia się do zaplanowania w Szwecji długofalowego programu inwestycyjnego na lata 1950-1955, mającego zwiększyć wydobycie rud o 40% w stosunku do r.1950. Około r.1957 Szwecja winna - zdaniem szwedzkich kół przemysłowych - posiadać do dyspozycji na eksport około 18 mln ton rudy, zważywszy, że zdolność przeładunku portu w Narviku, przez który wysyła się obecnie 75% rudy szwedzkiej, winna wzrosnąć z dotychczasowych 9 mln ton do 15 mln ton rocznie.

Wg Financial Times, 21.VI. do 7.VII.1953 r.

Reuter, 25.VI. do 10.VII.1953 r.

The Metal Bulletin, 16.VI. do 30.VI.1953

Neue Zürcher Zeitung, z 24.VI.1953 r.

Wiadomości z kapitalistycznego rynku metali

nieżelaznych

"The Metal Bulletin" zamieścił ostatnio zestawienie kształtowania się cen szeregu metali nieżelaznych oraz stali w okresie sprzed inwazji amerykańskiej na Koreę, w porównaniu z połową czerwca 1953 r. oraz okresami pośrednimi, które podajemy niżej:

	C e n a			C e n a		
	1 stycznia 1950			31 grudnia 1950		
	£	s	d	£	s	d
Miedź elektrolit.	153	0	0	202	0	0
Cyna /gotówkowa/	600	15	0	1127	10	0
Ołów	97	0	0	136	0	0
Cynk	85	10	0	151	0	0
Aluminium	112	0	0	120	0	0
Stal handlowa						
fob Antwerpia	/2900 fr.belg./			/5.500 fr.belg./		
	20	15	0	39	17	6
Ruda tungstanu 65%						
WO ₃ /za jedn./cif						0
Europa	4	12	6	19	5	0

	C e n a			C e n a		
	w połowie 1951 r.			z połowy czerwca 1951 r.		
	£	s	d	£	s	d
Miedź elektrolit.	234	0	0	252	0	0
Cyna gotówkowa	885	0	0	673	15	6
Ołów	160	0	0	88	17	9
Cynk	160	0	0	69	18	0
Aluminium	124	0	0	161	0	0
Stal handlowa						
fob Antwerpia	/7.000 fr.belg./			/4.650 fr.belg./		
	50	15	0	33	5	0
Ruda tungstanu 65%						
WO ₃ /za jedn./cif						0
Europa	27	0	0	15	10	0

Kapitalistyczne koła handlowe przyznając, że trend po-
 wyższy został wywołany wojenną polityką Stanów Zjednoczonych,
 spodziewają się, że tym samym ewentualne zawarcie rozejmu w
 rei winno wpłynąć osłabiająco na przyszłe tendencje cen na ry-
 kach metali nieżelaznych świata kapitalistycznego. Otwartym
 jedynie pozostaje pytanie, w jakim stopniu i zakresie będzie
 miało miejsce, należy bowiem wziąć pod uwagę okoliczność, że
 ceny tych metali spadły już i tak w wyniku zapoczątkowanej
 cu marca przez Chiny Ludowe ofensywy pokojowej.

"The National Production Authority" zniosła w Stanach
 Zjednoczonych z dniem 1 lipca br. system przydziałów molybde-
 nu, wolframu i kobaltu. Tym samym jedynym metalem, którego
 przydziały rządowe zostały jeszcze utrzymane, jest nikiel.

A l u m i n i u m

W związku z podjęciem wolnych obrotów aluminium w Wiel-
 kiej Brytanii w dniu 1 lipca br., a tym samym swobodnym impor-
 tem metalu przez przedsiębiorstwa prywatne, została obniżona
 w tym dniu cena aluminium kanadyjskiego, dostarczanego konsu-
 tom brytyjskim, z £ 161 do £ 150 za tonę. Jest to cena dla
 ków o zawartości nie niższej niż 99,5% metalu.

Jak donosi Reuter, nowa cena aluminium została przyjęta z zadowoleniem przez brytyjskie koła handlowe. W dniu 22 czerwca ministerstwo gospodarki surowcowej ujawniło, iż dostawcy aluminium poszli na większe ustępstwa niż było do przewidzenia, gdyż na podstawie porozumienia ustalone pułapową cenę aluminium na £ 155, gdy tymczasem sami dostawcy tego metalu zgodzili się bieżąco na £ 150 za tonę długą, co jest poziomem notowań niższym niż w Stanach Zjednoczonych. Rzecznik "Aluminium Union" tłumaczy tę redukcję korzystniejszym kształtowaniem się kursu funta szterlinga, jak również wzrastającą konkurencją na rynkach międzynarodowych.

С 7 2 1 2 3 4

1952 1/2 w dniu 8 lipca i Ł 622 w dniu 10 lipca
tę długą "spot".

Dnia 27 czerwca b.r. została zakończona w Brukseli kon-
ferencja robocza "International Tin Study Group", która opraco-
wała plan kontroli kapitalistycznego rynku cyny. O planie powyż-
szym zostały powiadomione rządy państw kapitalistycznych. Jeśli
zgodzą się one do dnia 15 sierpnia b.r. na ponowne zwołanie kon-
ferencji genewskiej w sprawie cyny, odroczonej w roku 1950, to
odbywały się one w listopadzie b.r. Zdaniem korespondentów prasy
kapitalistycznej, uzasadnienie konieczności wprowadzenia w życie
nowego planu jest na tyle przekonujące, że opór przeciw jego
realizacji, nawet ze strony konsumentów, głównie USA, będzie mało
prawdopodobny i mało skuteczny. Raport konferencji roboczej prze-
widuje, że istnieje duże prawdopodobieństwo, iż obecnie względnie
niski, że istnieje duże prawdopodobieństwo, iż obecnie względnie
nawet poziom cen cyny na rynku kapitalistycznym utrzyma się lub
nieco obniży dalej w najbliższej przyszłości, o ile, co jest bar-
dziej prawdopodobne, nie będzie prowadzone nadal gromadzenie stra-
tegicznych zapasów. Utrzymanie się niskiego poziomu notowań cyny
spowoduje znaczne straty - zdaniem raportu - producentom tego me-
talu w Boliwii, Kongo Belgijskim a szczególnie na Malajach. Ogra-
niczenie produkcji cyny groziłoby za 2 - 3 lata powstaniem ponow-
nego niedoboru tego metalu na rynku i znacznym wzrostem notowań.

Plan pow...

Plan powyższy, opracowany ostatnio w Brukseli, opiera się zasadniczo na projekcie opracowanym już w r.1950 w Paryżu, przewidującym ograniczenie eksportu cyny przez państwa produkujące i utworzenie specjalnych zapasów "buforowych" cyny, które wchłaniałyby wszelkie nadwyżki i usuwałyby groźbę niedoborów w przyszłości.

Departament Stanu USA podał do wiadomości, że Stany Zjednoczone gotowe są podpisać jednoroczny kontrakt z Boliwią w sprawie ewent. zakupu cyny boliwijskiej po cenach rynku światowego, notowanych w czasie dostawy. Propozycja taka została przedłożona ambasadorowi Boliwii w Waszyngtonie. Równocześnie "Security Agency" zaleca, by amerykańska "pomoc techniczna" dla Boliwii została co najmniej podwojona.

Pomijając niewielkie transakcje krótkoterminowe, Stany Zjednoczone, jak wiadomo, od co najmniej dwu lat nie nabywały cyny boliwijskiej, przy czym jednym z głównych powodów były ceny żądane przez Boliwię.

Zdaniem północno-amerykańskich czynników oficjalnych, nie wiadomo dotychczas jak Boliwia zareaguje na wspomnianą propozycję oraz jakie ilości metalu gotowe są nabyć Stany Zjednoczone w ramach umowy.

W odpowiedzi na interpelacje poselskie w Izbie Gmin D. Sandys, brytyjski minister zaopatrzenia, oświadczył niedawno, że wprowadzić aktualna podaż białej blachy jest w Wielkiej Brytanii wystarczająca dla zaspokojenia bieżącego popytu, jednak popyt ów jest ostatnio nienormalnie niski. W kołach rządowych przeważa opinia, że w najbliższej przyszłości popyt na ten artykuł winien w Wielkiej Brytanii znacznie wzrosnąć, tak że możliwa jest nawet powstanie niedoboru. Zdaniem owego ministra, dopóki perspektywy rynku białej blachy nie dadzą wyraźniejszego obrazu sytuacji, dotychczasowy system przydziałów i kontroli tego metalu zostanie w Wielkiej Brytanii utrzymany.

C y n k

Brytyjskie ministerstwo surowców zamierza, począwszy od 1 sierpnia br., wyprzedawać resztę swych zapasów cynku w ratach miesięcznych po około 2.000 ton. Zgodnie z obecnie jeszcze obowiązującymi zarządzeniami, agencja rządowa sprzedawała miesięcznie około 4.000 ton metalu. Z dniem 1 sierpnia działalność ta zostanie zawieszona, a ministerstwo sprzedawać będzie cynk bezpośrednio, producentom lub innym odbiorcom za pośrednictwem członków londyńskiej giełdy metalowej.

W I dekadzie lipca londyńska giełda metalowa notowała cynk niezmiennie na poziomie £ 72 - 73 1/2 za tonę długą i do stawą w lipcu.

M i e d ź

W dalszym ciągu brytyjskie koła handlowe interesują się żywo zapowiedzianym na dzień 5 sierpnia b.r. podjęciem wolnych obrotów miedzią przez metalową giełdę londyńską, oraz sytuacją, jaka winna w następstwie zapanować na rynku. Oczywiście centralnym punktem zainteresowania pozostaje sprawa przyszłego kształtowania cen miedzi. Opinie różnych kół handlowych są w Wielkiej Brytanii podzielone w tej sprawie. Podczas gdy jedni sądzą, że spadek notowań miedzi po 5 sierpnia b.r. będzie bardziej gwałtowny i skłonni są przewidywać, iż będzie on wynosił około £ 50 w tonie do £ 200 za tonę, po czym cena winna się pod koniec września bieżącego ukształtować na poziomie £ 150 za tonę, to inni uważają, że

uwzględniają, że nie należy przewidywać zbyt ostrego spadku notowań, które powinny się obniżyć z chwilą podjęcia wolnych obrotów o £ 25 - £ 30 za tonę, a cena miedzi brytyjskiej w końcu b.r. winna się ustalić na poziomie ok. £ 180 za tonę długą.

Szereg kół handlowych jest skłonnych przewidywać przyszłą sytuację na brytyjskim rynku miedzi przez porównanie jej z położeniem, jakie się ukształtowało po wznowieniu prywatnych obrotów cynkiem i ołowiem. Nie zgadzają się z tym inni przedstawiciele kół handlowych twierdząc, że opieranie przewidywań na rynku miedzi wg sytuacji na rynkach ołowiu i cynku - po podjęciu prywatnych transakcji tymi metalami - byłoby ryzykowne. Podkreślają oni m.inn. tę okoliczność, że miedź jest metalem o większym znaczeniu dla produkcji wojennej niż ołów czy też cynk, w związku z czym jej rynek jest bardziej zależny od czynników natury polityczno-strategicznej. Koła te przypuszczają więc, że Wielka Brytania i Stany Zjednoczone będą utrzymywały w dalszym ciągu swe zapasy strategiczne miedzi na wysokim poziomie, chociaż nie usprawiedliwia tego bieżący poziom popytu i podaży na rynku międzynarodowym, wykazujący raczej tendencje słabnące.

Zgodnie z danymi "British Bureau of Non-Ferrous Metal Statistics", w grudniu r.ub. poziom zapasów miedzi, gromadzonych przez brytyjskie ministerstwo zaopatrzenia, wynosił ok. 112 tys ton, a trzymanych przez konsumentów - dodatkowo 20 tys ton. W końcu kwietnia b.r. zapasy ministerstwa wzrosły do 154 tys ton, a zapasy konsumenckie spadły do 11 tys ton. Import miedzi w maju do Wielkiej Brytanii wyniósł ok. 30 tys. ton, podczas gdy jej konsumpcja wyniosła tylko 15 tys. ton. Tym samym stan zapasów miedzi, będących w posiadaniu ministerstwa zaopatrzenia był szacowany na koniec maja przez brytyjskie koła handlowe na ok. 170 tys. ton.

Wzrost zapasów rządowych oraz spadek prywatnych spowodowany został przez powstrzymywanie się brytyjskich konsumentów miedzi od czynienia bieżących zakupów, wobec widoków spadku cen miedzi po 5 sierpnia. Zapasy miedzi u konsumentów kształtują się ostatnio na poziomie 10-u dni potrzeb produkcyjnych, podczas gdy zazwyczaj ich wielkość starczy na 3-4 tygodniową produkcję.

Rozwój produkcji miedzi w Rodezji Północnej poczynił ostatnimi laty znaczne postępy. Wartość eksportu miedzi wzrosła z £ 9 mln przed wojną, do £ 74 mln w roku 1952. Całkowita wielkość produkcji miedzi była w r. 1952 o 60% wyższa niż w r. 1946. Północna Rodezja jest obecnie największym producentem miedzi w imperium brytyjskim, i zajmuje trzecie co do wielkości miejsce w produkcji miedzi na świecie.

W III dekadzie czerwca popyt na miedź w dostawach lipcowej był w Stanach Zjednoczonych słaby, ze względu na intensyfikację okresu urlopowego, a notowania wahały się w granicach 29,75 - 30 £ za lb. Popyt na miedź chilijską utrzymywał się również na niskim poziomie.

"Kennecott Copper Company" podała do wiadomości, że postanowiła ona obniżyć wydobycie miedzi w El Teniente /Chile/ o 30% z powodu nagromadzenia niesprzedanej ilości tego metalu na składach. Ogólna produkcja miedzi w Chile wyniosła w ciągu pierwszych 6-u miesięcy r.b. - 189.342 ton metrycznych, w porównaniu z 178.867 ton w roku ub.

O ł ó w

Ciasnota brytyjskiego rynku ołowiu na szybkie dostawy była wciąż na początku I dekady lipca zasadniczym rysem charakterystycznym sytuacji, w związku z czym dostawcy tego metalu uzyskiwali znaczne marże zysku. Zdaniem kół handlowych należy się liczyć w najbliższej przyszłości z dalszym trwaniem ciasnoty rynku ołowiu w Wielkiej Brytanii, ponieważ metal ten dostarczany jest głównie do Stanów Zjednoczonych, gdzie poziom notowań jest ostatnio wyższy niż na londyńskiej giełdzie metalowej.

Na początku I dekady lipca ołów był notowany przez londyńską giełdę metalową nieregularnie na poziomie £ 89 1/4 za tonę długą z dostawą w lipcu, natomiast w Nowym Jorku nadal 13,50 \$ za lb "spot".

N i k i e l

Międzynarodowa Konferencja Surowcowa /I.M.C./ przydzieliła na II kwartał b.r. dla 36 krajów kapitalistycznych 36.315 ton metrycznych niklu pierwotnego i tlenku niklu. W III kwartale b.r. przydziały wynosiły 36.675 ton metr.

/Wg Fin.Times, 21.VI. - 7.VII.53

Reuter, 25.VI. - 10.VII.53

The Metal Bulletin, 16.VI. - 30.VI.53.

Dobra inwestycyjne

Nieznaczną poprawą na brytyjskim rynku maszyn i sprzętu rolniczego

Recesja jaka dotknęła większą część brytyjskiego przemysłu maszyn rolniczych w ostatnich miesiącach ub. roku ustąpiła ostatnio miejsca pocniejszym tendencjom na tym rynku, co sygnalizował w drugiej połowie czerwca Financial Times. Jakkolwiek trudniejsze warunki zbytu panują ostatnio na wszystkich rynkach krajowych i zagranicznych, popyt po większą się nieznacznie. Odnosi się to w pierwszym rzędzie do traktorów rolniczych, których kilku producentów zamiera ponoć zwiększyć produkcję. Jednakże perspektywy eksportowe dla producentów traktorów byłyby znacznie lepsze - jak pisze w/w dziennik londyński - gdyby nie trudności płatnicze i walutowe u importerów. Poprawa sytuacji rynkowej na odcinku maszyn i sprzętu rolniczego, jak również narzędzi rolniczych jest znacznie mniej widoczna i szereg zakładów wytwórczych posiadających na początku br. znaczne zapasy na składach nie zdołało ich dotąd zlikwidować. Na ogół przewiduje się, że dobre zbiory w Anglii i na kontynencie powinny sprzyjać dalszemu wzrostowi popytu, który wykaże prawdopodobnie największe nasilenie do końca sierpnia poczym ulegnie zmniejszeniu.

W pierwszych czterech miesiącach br. produkcja traktorów w Anglii kształtowała się na poziomie 111 tys sztuk w skali rocznej wobec 123 tys szt. wyprodukowanych w 1952 r. i 137,5 tys sztuk w 1951 r.

Wg. Financial Times z dn. 20.VI.53 r.

Wzrost bezrobocia w brytyjskiej firmie Leyland-Motors

Jeden z największych brytyjskich koncernów produkujących samochody ciężarowe, autobusy - Leyland, zmuszony został w końcu czerwca do ograniczenia godzin pracy. Około połowy robotników tej firmy zostało dotkniętych częściowym bezrobociem. Stosunkowo najmniej spadek przepracowanych godzin ma miejsce w działach produkujących autobusy. Dyrektor w/w koncernu motywuje zarządzenie skrócenia godzin pracy stwierdzeniem, że stało się ono konieczne na skutek zmniejszenia się zbytu wozów ciężarowych na rynkach zagranicznych i na rynku krajowym. /Na tym ostatnim na skutek odmowy rządu podniesienia limitu szybkości dla transportu drogowego powyżej 20 mln na godzinę/.

/Wg. Financial Times 20.VI.53r./

Czeskie i niemieckie maszyny do szycia dla Chin Ludowych

Według wiadomości z Tokio, japońscy producenci i eksporterzy maszyn do szycia poniechali ostatnio starań zapewnienia sobie rynku zbytu w Chinach Ludowych wobec wyjątkowo silnej konkurencji ze strony maszyn czeskich i niemieckich /NRD/. Tak Czechosłowacja jak i NRD oprócz gotowych maszyn do szycia eksportowanych do Chin Ludowych, zaopatruje ten kraj w części do tych maszyn oraz w warsztaty reperacyjne i montażowe, co wyklucza w tej chwili dostawy maszyn japońskich.

/Wg. Financial Times z dn. 20.VI.53 r.

Samochody Volkswagen na rynku brytyjskim

Na podstawie specjalnej umowy między Wielką Brytanią a Niemcami zachodnimi nastąpi w najbliższym czasie eksport zach. - niem. wozów tego typu do Anglii za sumę około £ 2 mln. Równocześnie Wielka Brytania będzie mogła eksportować do Niemiec zachodnich samochody brytyjskie za sumę £ 2,7 mln. Samochody zachodnio-niemieckie importowane do Anglii obciążane będą cłem w wysokości 33 1/2% ad valorem, a następnie podatkiem od zakupu samochodów obliczonym od ceny wozu plus cło. W ten sposób najtańszy model kosztować będzie w Anglii prawie £ 650, nieco droższy £ 739, a najdroższy £ 773. Będą to zatem ceny znacznie niż odpowiednich wozów brytyjskich o tym samym litrażu. Tym niemniej zainteresowanie tymi wozami w Anglii jest znaczne. Dla obniżenia ceny wozów zachodnio-niemieckich ich importowana będzie bez ogumienia, bez akumulatorów i narzędzi, a nawet bez siedzeń wewnątrz karoserii. W ten sposób wyszczególnione /absolutna/ cła i podatku zostałyby w pewnej mierze zmniejszone.

Wg. Financial Times z dn. 30.VI.53 r.

Spadek produkcji i eksportu traktorów we Francji

W pierwszym kwartale br. produkcja traktorów kolonijnych we Francji była o 21% niższa niż o rok wcześniej, wyniosła 4.982 sztuk. Eksport zmniejszył się natomiast o 50% wynosząc w pierwszych trzech miesiącach 442 szt. Produkcja i eksport traktorów na gąsienicach nie wykazywały w tym okresie większych zmian. Produkcja wzrosła o 17 sztuk do poziomu 284 sztuk, a eksport zmniejszył się o 52 sztuk. Większy wzrost produkcji można zaobserwować w odniesieniu do motokultywatorów, a mianowicie o 435 sztuk, czyli o 41% więcej niż w I kw. 1952 r.

Wg. BIKI 23.VI.53 r.

Eksport sprzętu dźwigowo-transportowego z Wielkiej Brytanii

Według statystyki opublikowanej przez BIKI pierwszy kwartał 1953 r. przyniósł wzrost eksportu sprzętu dźwigowo-transportowego z Wielkiej Brytanii. Ilościowo eksport zwiększył się o 5%, a wartościowo o 1% w porównaniu ze stanem z pierwszego kwartału 1952 r. W strukturze kierunkowej eksportu największa zmiana nastąpiła w odniesieniu do Australii, której import zmniejszył się o połowę i której pierwsze miejsce w odbiorze w/w sprzętu zajęły w I kw. 1953 r. Indie.

I kwartał

	1952 r.		1953 r.	
	ton	1000 Ł	ton	1000 Ł
Eksport ogółem	15.025	3.749	13.778	4.475
w tym:				
Kraje imperium bryt.:				
Indie	862	199	1.317	308
Zw.Afryki Płd.	986	294	802	296
Australia	2.170	565	907	273
Nowa Zelandia	660	178	940	231
Malaje	179	47	957	211
Bryt.Afryka Zach.	339	97	847	206
Inne kraje:				
Szwecja	790	183	545	154
Holandia	567	152	444	137
Belgia	470	68	361	109
Francja	223	63	286	105

Wg.BIKI z dn. 25.VI.53 r.

Niski poziom produkcji taboru kolejowego we Francji

Według danych opublikowanych przez Secofi na początku lipca br. produkcja taboru oraz sprzętu kolejowego kształtowała się nadal na niskim poziomie w pierwszych czterech miesiącach 1953 r. Produkcja parowozów wyniosła w tym okresie jedynie 6 sztuk wobec 8 sztuk średniej miesięcznej w 1952 r. Tabor w ogóle nie były produkowane, a produkcja wagonów towarowych kształtowała się na poziomie 235 sztuk miesięcznie wobec 476 sztuk średniej miesięcznej w r.ub. Ogólny tonaż wyprodukowanego sprzętu i taboru kolejowego wynosił w kwietniu br. 5.665 ton wobec 6.585 ton w marcu i 7.310 ton średniej miesięcznej w 1952 r. Jediną pozycją wykazującą wzrost produkcji w w/w okresie były wagony osobowe wyprodukowane w ilości 111 sztuk wobec 75 sztuk o rok wcześniej.

/Wg. Secofi z dn. 4.VII.53 r./

Spadek zamówień w szwajcarskim przemyśle maszynowym

Według wiadomości podanych przez brytyjską prasę brzożową pierwszy kwartał br. przyniósł znaczne obniżenie się napływu zamówień w szwajcarskim przemyśle maszynowym w porównaniu do stanu w ostatnim kwartale 1952 r. Cały szereg firm zmuszonych zostało do zwolnienia robotników, a liczba zamówień przekroczyła pod koniec kwartału 2.000. Bezrobocie wzrosłoby jeszcze silniej, gdy by nie znaczne portfele zamówień niewykonanych; posiadanych przez większość producentów. W chwili obecnej posiadane zamówienia przez szwajcarski przemysł maszynowy i precyzyjny odpowiadają około siedmiomiesięcznej produkcji, podczas gdy w tym samym okresie r.ub. odpowiadały one 9-cio miesięcznej produkcji. Eksport maszyn w pierwszym kwartale br. wyniósł fr.szw. 257,7 mln w porównaniu z 279,9 mln w IV kwartale 1952 r. Eksport instrumentów i aparatów kształtował się odpowiednio na następujących poziomach: fr.szw. 74,3 mln w porównaniu z 79,6 mln i 76,1 mln.

/Wg. Machinery Lloyd 27.VI.53 r./

Rozbudowa sieci kolejowej w Pakistanie

Rząd pakistański przystąpił ostatnio do realizowania programu rozbudowy i modernizacji komunikacji kolejowej zakupując w Stanach Zjednoczonych 76 lokomotyw elektrycznych na paliwo diesla. /Silniki diesla wytwarzają prąd elektryczny, który z kolei wprowadza w nich motory napędowe/. Blisko 1/3 tego zamówienia zostało już wykonane i nadesłane do Pakistanu. Oprócz lokomotyw pakistański tabor kolejowy otrzymał w r.ub. 1.300 wagonów zagranicznych przystosowanych do przewozu żywności i około 2.000 wagonów produkcji krajowej. Linie kolejowe we wschodnim Bengalu otrzymały ponadto mają w rb. 113 lekkich stalowych wagonów osobowych produkcji francuskiej. Niespełnienie od powiększenia taboru kolejowego oraz jego modernizacji program rządowy przewiduje rozbudowę torów i utworzenie nowych połączeń kolejowych, jak również rozbudowę transportu kolejowego w porcie Chittagong.

/Wg. Foreign Commmerc. Weekly/.

Bezrobocie w kapitalistycznej flocie tankowców wzrasta

Z przedłużającym się osłabieniem kapitalistycznego rynku frachtów na przewóz ropy i produktów naftowych wzrasta bezrobocie we flocie tankowców. Według szacunków zainteresowanych kół brytyjskich wielkość unieruchomionego tonażu tankowców wynosi obecnie w krajach kapitalistycznych 600-700 tys. ton, z czego największy procent przypada na tankowce amerykańskie. Ocenia się, że w portach USA pozostaje obecnie bezrobotnych 50 frachtowców, z czego większą część stanowią jednostki budowane w okresie wojny i posiadające znaczną ilość cję paliwa oraz tankowce starego typu 8-10 tys ton budowane

przed 1927 r. Jednostki większe pomimo spadku zapotrzebowania na tonaż, mogą ponoć jeszcze znaleźć zatrudnienie. Główną przyczyną zmniejszenia się popytu na tonaż tankowców w USA jest niewielki poziom dostaw paliw płynnych w północnych stanach. Ożywienie tych dostaw spodziewać się można dopiero z nadjeściem sezonu zimowego. Według opinii kół brytyjskich lipiec może przynieść dalszy wzrost bezrobocia tonażu tankowców, z chwilą pojawienia się na rynku nowoczesnych, bardziej ekonomicznych statków.

/Wg. Financial Times z dn.17.VI.53 r./

Dalsze osłabienie rynku tonażu używanego

Według informacji zamieszczonych w Financial Timesie z końca czerwca br. w drugim kwartale 1953 r. ceny statków z drugiej ręki ponownie się obniżyły co w szczególności miało miejsce w odniesieniu do statków typu Liberty. Jedna z firm brytyjskich Harley Mullian & Co oświadczyła ostatnio, że w marcu statek typu Liberty został sprzedany przez nią za sumę £ 286.500, podczas gdy analogiczny statek sprzedany w czerwcu br. osiągnął cenę £ 237.500. "Powyższy fakt - stwierdza raport w/w firmy - ilustruje dosyć znaczne obniżenie się cen tonażu używanego. Pomimo tej obniżki bardzo niewielu potencjalnych nabywców gotowych jest obecnie na zawarcie podobnych transakcji". Cena statku typu Liberty wynosiła w czerwcu 1950 r. - czyli przed inwazją na Koreę - około £ 105.000 - przy podobnym poziomie frachtów, jaki panuje obecnie. W międzyczasie jednak koszty eksploatacyjne reperacji i konserwacji, znacznie wzrosły, z drugiej zaś strony statki typu Liberty są o trzy lata starsze. Ogólnie biorąc, jednak wg. opinii zainteresowanych kół brytyjskich obecna cena tego typu statku nie jest uzasadniona warunkami rynkowymi i należy się liczyć z jej dalszym obniżeniem. Raport powyższy nadmienia ponadto, że ceny statków kupowanych na złom również znacznie się obniżyły a.m. do poziomu ca £ 6 za tonę, w porównaniu z ca £ 12 o 6 miesięcy wcześniej. Popyt na te statki jest ostatnio raczej ograniczony.

/ Wg.Financial Times z dn.30.VI.53 r./

Ponowne wycofanie zamówień na budowany tonaż w Anglii

W poprzednich numerach "Rynków Towarowych" wspomniano już o anulowaniu zamówień na budowany tonaż w Anglii. W końcu czerwca brytyjska prasa przyniosła wiadomość o wycofaniu zamówienia brytyjska prasa przyniosła wiadomość o wycofaniu zamówienia na pasażersko-towarowy parowiec turbinowy przez Pacific Steam Navigation Comp. Jednostka ta o 11.000 ton d.w. kosztować miała w/w armatorów ponad £ 1 mln. W ostatnich tygodniach w rejonie Glasgow i Greenock wycofane zostały ponadto zamówienia na 3 statki towarowe i jeden tankowiec.

/Wg. Financial Times 30.VI.53 r./

Sytuacja w zach.niemieckim przemyśle stoczniovym

Według opinii korespondenta Financial Times z Hamburga właściciele stoczni w Niemczech zachodnich nie są zbyt niepokojeni obecną sytuacją rynkową posiadając znaczny portfel niewykonanych zamówień. Tym niemniej zmiana w polityce handlowej stoczni będzie musiała niebawem nastąpić, gdyż "dawno minęły te dni - jak wyraził się jeden z właścicieli stoczni - kiedy klient skłonny był zapłacić duże premie za lepsze miejsce w "kolejce", lub za zarezerwowanie doku do budowy zamówionego przez niego statku. Obecnie klienci są zadowoleni, kiedy donosimy im, że nie możemy wykonać zamówienia z takich czy innych przyczyn".

Według szacunków zachodnio-niemieckich kół przemysłowych stocznie wyprodukują w r.b. w Niemczech zachodnich 600 tys GRT czyli około 20% więcej niż w r.ub. Ze wzrostu produkcji nastąpiło jednakże zmniejszenie się portfela zamówień w związku ze spadkiem popytu na nowy tonaż. Na początku stycznia br. portfel zamówień wynosił 2,1 mln GRT, a na początku czerwca br. już tylko 1,7 mln GRT, czyli o 19% mniej. Jedną z większych stoczni w Kilonii donosiła ostatnio o anulowaniu zamówień na 100.000 ton. Nowe zamówienia do stoczni zachodnio-niemieckich napływają obecnie bardzo powoli i w pierwszych 5-ciu miesiącach br. nie przekraczały nie 120.000 ton. W chwili bieżącej około 60% niewykonanych zamówień przypada na tankowce. Przeszło połowa wszystkich zamówień pochodzi od nabywców zagranicznych.

Wartość produkcji stoczni w 1952 r. oceniana jest około 1 mld DM, z czego na reperacje i remonty przypada 1/3. Średnia cena produkowanej tony wynosiła 1.300-1.400 DM w odniesieniu do frachtowców dla suchego ładunku i ca 1.150 DM dla tankowców. W pierwszych 5-ciu miesiącach ceny jednostkowe obniżyły się dosyć znacznie i wynoszą obecnie odpowiednio 1.150 DM za tonę budowanego frachtowca i od 900-950 DM za tonę tankowca. Jak dotychczas stocznie zach.-niemieckie budują statków pasażerskich. Według kalkulacji opublikowanych przez "ministra" transportu, koszt wybudowania statku pasażerskiego 20.000 GRT /25 węzłów, 850 miejsc pasażerskich wyniosłoby obecnie 80 mln DM, a koszt produkcji kombinowanego statku pasażersko-towarowego 9.000 GRT - 17,5 węzłów, 80 miejsc pasażerskich, ca 16 mln DM.

/ Wg. Financial Times 29.VI.53 r./

Spadek zamówień na tankowce

Po raz pierwszy od zakończenia wojny tonaż budowy w budowie oraz zakontraktowanych i czekających na budowę kazał spadek wynosząc 13.343.350 ton na dzień 1 lipca i dając o 1.198.750 ton mniejszy niż na początku br. W poprzednim półroczu wzrost tonażu tankowców w budowie i zakontraktowanych wyniósł 849.930 ton. W pierwszych 6-ciu miesiącach br. flota tankowców w krajach kapitalistycznych powiększyła się o 1,7 mln ton wobec 1,6 mln ton w półroczu poprzednim.

osiągając poziom 34,06 mln ton. W ostatnich 6-ciu miesiącach około 44 starych tankowców o łącznym tonażu 370.000 ton zostało rozebranych na złom. Obniżenie się tonażu tankowców w budowie objęło wszystkich producentów kapitalistycznych. Na Wielką Brytanię przypadło w tym okresie 400.000 ton spadku, na Szwecję 200.000 ton, na Stany Zjednoczone 250.000 ton, na Niemcy zachodnie 65.700 ton i na Japonię 261.000 ton.

W pierwszym półroczu br. tonaż tankowców pod flagą brytyjską powiększył się o 250.000 ton osiągając 7.585 tys ton, czyli 22% tonażu wszystkich krajów kapitalistycznych, wobec 23% rok wcześniej. Flota tankowców w USA powiększyła się w tym okresie o 80.000 ton do poziomu 7.151,3 tys ton, a flota tankowców w Norwegii wzrosła o 193 tys ton. Około połowy kapitalistycznej floty tankowców przypada na parowce, a ca 40,5% ogólnego tonażu zostało wybudowane w latach powojennych.

/Wg. Financial Times 2.VII.53 r./

Spadek eksportu statków z Anglii

Według wiadomości podanych przez BIKI w końcu czerwca Anglia eksportowała w I kw. br. statki morskie za sumę 8.488 tys £ w porównaniu z 9.902 tys £ w podobnym okresie roku poprzedniego.

Eksport statków do niektórych krajów

	tonaż		wartość	
	/w B.R.T./		/w B.R.T./	
	1952	1953	1952	1953
Nowa Zelandia	5,3	2,0	1.050	280
Kanada	0,8	0,3	191	84
Norwegia	52,3	38,9	3.417	2.878
Liberia	10,9	12,7	800	824
Panama	12,7	12,8	815	797
Szwecja	10,7	6,6	698	509

/Wg BIKI dn. 30.VI.53 r./

Transakcje tonażem używanym

Według wiadomości z brytyjskiej prasy branżowej, parowcy tankowiec typu T-2 "Cleveland" 10.667 GRT, 16.561 ton d.w. wybudowany w 1944 r. /generalny przegląd w 1949 r./ wyposażony do przewozu ropy luzem i napędzany olejem opałowym /szybkość nie podana/ został nabyty przez armatorów włoskich za sumę około £ 550.000. W ostatnich tygodniach zmieniły ponadto właściciele dwa statki typu Liberty, jeden norweski i jeden panamski, wybudowane w 1943 r. po odpowiednio £ 240.000 i £ 237.000.

/Wg. Fairplay 25.VI.1953 r./

Z A Ł A C Z N I K I

Z A Ł A C Z N I K NR 1

Handel zagraniczny świata kapitalistycznego w 1952 r.

W maju b.r. ukazała się statystyka obrotów zagranicznych krajów kapitalistycznych w 1952 r. opublikowana przez Biuro Statystyczne Narodów Zjednoczonych¹⁾, obejmująca w jednym z zestawień wskaźnik volumenu obrotów zagranicznych świata kapitalistycznego za szereg lat do 1952 r. włącznie. Jest to jak dotąd jedyne źródło statystyczne na podstawie którego można się zorientować w zmianach rozmiarów obrotów na całym obszarze kapitalistycznym w latach powojennych.

Rok ubiegły był pierwszym rokiem w latach powojennych, w którym rozmiary obrotów - t.zw. volumen - zmniejszyły się w stosunku do stanu z roku poprzedniego o ca 2% w pierwszym rzędzie na skutek obniżenia się obrotów kapitalistycznych krajów europejskich, których spadek wyniósł nie mniej niż 4,5%. Skurczenie się wymiany zagranicznej świata kapitalistycznego byłoby w r.ub. znacznie większe gdyby nie fakt nieznacznego wzrostu volumenu obrotów Ameryki Północnej, oraz stosunkowo mniejszego zmniejszenia się obrotów reszty świata kapitalistycznego nie licząc Europy i Ameryki Północnej.

Poniższe zestawienie ilustruje wskaźnik volumenu obrotów świata kapitalistycznego w latach powojennych: /1948 = 100/

Wskaźnik volumenu obrotów

	świat kapit. bez USA	świat kap. kap.kraje Europy	Ameryka Północna	reszta świata
1946	80	75	61	96
1947	97	87	80	123
1948	100	100	100	100
1949	108	110	119	100
1950	122	132	152	119
1951	136	142	173	120
1952	133	137	165	116

Porównanie obrotów powojennych z przedwojennymi przy utrzymaniu cen niezmiennych z 1948 r. następuje dosyć znaczne trudności techniczne /zmiana struktury obrotów, występowanie nowych towarów w obrotach a zanikanie innych, zmiana jakości artykułów obrotów międzynarodowych/ podważające dokładność takich obliczeń. Tym nie mniej abstrahując od powyższych momentów można szacować, że ilościowo rozmiary obrotów świata kapitalistycznego

¹⁾ Monthly Bulletin of Statistics - maj 1953.

stycznego były w 1952 r. o 1/3 większe niż w latach 1937-38. Jeśli wyliczy się z tego porównania Amerykę Północną - która wzrost obrotów w stosunku do lat przedwojennych wyniosła w r. 123% - to zwiększenie się volumenu obrotów nie przekraczało w r.ub. 1/4 w porównaniu ze stanem z 1937-38.

Ogólnie biorąc do zwiększenia się obrotów świata kap. listycznego w stosunku do lat przedwojennych przyczynił się wzrost volumenu obrotów w pierwszym rządzie Stanów Zjednoczonych, Kanady, oraz krajów zachodnio-europejskich. Reszta świata kapitalistycznego, na którą składają się kraje Ameryki Łacińskiej, Afryki, Środkowego Wschodu, Azji i Oceanii nie wykazała poważniejszych zmian w obrotach zagranicznych. W r.ub. volumenu obrotów dla tego obszaru był jedynie o 6% wyższy niż w 1937-38.

Jeśli zanalizuje się wahania obrotów świata kapitalistycznego w ostatnich trzech latach w odstępach kwartalnych, to szczytowym nasileniem tych obrotów był II kwart. 1951 r. kiedy wskaźnik volumenu obrotów osiągnął najwyższy po wojnie poziom 140 /1948 = 100/. Był to okres ożywionych dostaw surowców w pewnej części na rezerwy strategiczne - z krajów dominialnych i kolonii oraz z krajów azjatyckich i południowo-amerykańskich. Następne kwartały 1951 r. przyniosły jednak obniżenie się tych dostaw, co posiadało wpływ na kształtowanie się poziomu obrotów na całym obszarze krajów kapitalistycznych pomimo faktu, że najwyższy poziom volumenu obrotów w Europie kapitalistycznej przypadł na okres późniejszy s.m. na IV kw. 1951 r. Podobne zjawisko obserwujemy również w Ameryce Północnej. Wskaźnik volumenu obrotów kształtował się wówczas dla dwóch obszarów następująco 178 i 121. Począwszy od tego okresu następuje spadek volumenu obrotów w Europie i w Ameryce Północnej przybierający na sile w 1952 r., lecz zahamowany w IV kw.r.ub.

Wymieniona na wstępie publikacja zawiera ponadto interesujące zestawienie wskaźnika średnich cen towarów pozostających w obrocie międzynarodowym na obszarze krajów kapitalistycznych w latach powojennych z uwzględnieniem tych samych obszarów w zestawieniu podanym na stronie poprzedniej. Pomijając omówienie konstrukcji takiego wskaźnika należy zaznaczyć jednak jasno, że ma on charakter wybitnie orientacyjny i raczej dokładnie większe zmiany cen niż niewielkie ich wahania.

Wskaźnik średnich cen towarów w obrocie

międzynarodowym świata kap./1948=100/

	świat kapit.	świat kap. bez USA	kap.kraje Europy	Ameryka Północ.	Reszta świata
1946	76	74	85	79	67
1947	92	91	96	93	88
1948	100	100	100	100	100
1949	94	94	93	95	94
1950	86	86	76	92	95
1951	105	106	92	106	122
1952	104	104	96	107	106

KWARTAŁY	świat kap.	świat kap. bez USA	kap.kraje Europy	Ameryka Północ.	Reszta świata
1950 I					
II	82	80	74	89	85
III	83	83	75	89	90
IV	87	86	76	92	96
1951 I	92	92	79	98	106
II	102	102	84	103	122
III	106	106	91	107	124
IV	106	107	97	105	118
1952 I	107	108	99	106	118
II	105	106	98	107	113
III	103	103	98	107	106
IV	101	100	95	107	103
	99	98	93	105	100

Uwaga: obliczono na podstawie wartości obrotów w \$ USA.

Jak widać z powyższego zestawienia najwyższy poziom cen w obrotach zagranicznych na rynku kapitalistycznym osiągnięty został w IV kwartale 1951 r. kiedy średnie ceny w handlu zagranicznym były o 7% wyższe niż w 1948 r. W następnych kwartałach nastąpił stopniowy spadek cen. Ciekawym zjawiskiem i może w pewnym sensie nieoczekiwanym, jest fakt, że średnie ceny w obrotach kapitalistycznych krajów europejskich /import + eksport/ nigdy nie osiągnęły w czasie "Boomu koreańskiego" poziomu cen z 1948 r. Kiedy bowiem zaczęły wzrastać ceny eksportowanych artykułów gotowych i dóbr inwestycyjnych - z pewnym naturalnym opóźnieniem po wzroście cen surowców, równocześnie nastąpił już spadek cen tych ostatnich. Ilustruje to ostatnia kolumna powyższego zestawienia zatytułowana "Reszta świata kap." odnosząca się do krajów o znacznym eksporcie surowców i żywności.

W okresie od II kw. 1951 r. do IV kw. 1952 r. spadek cen w obrotach towarowych tego obszaru wyniósł 24% podczas gdy w Ameryce Północnej ca 2% a w Europie kapitalistycznej wskaźnik cen w ostatnim kwartale 1952 r. był jeszcze nieco wyższy niż w II kw. 1951 r.

Charakterystycznym momentem jest ponadto stosunkowo duża stałość cen towarów importowanych i eksportowanych w Ameryce Północnej, które w okresie ostatnich trzech lat zmieniały się stosunkowo nieznacznie.

Ogólnie biorąc w końcu r.ub. poziom cen w międzynarodowych obrotach rynku kapitalistycznego był nieco niższy w porównaniu z poziomem z 1948 r.; największą różnicę zaobserwować można w odniesieniu do cen handlu zagranicznego kapitalistycznych krajów europejskich.

Według obliczeń Biura Statystycznego Narodów Zjednoczonych wartość importu cif wszystkich krajów kapitalistycznych wyniosła w 1952 r. \$ 79,1 mld /I kw. - 21,2 mld; II kw. - 20,2; III kw. - 18,4 i IV kw. - 19,2 mld./ wobec 80,2 mld \$ w 1951 i 56,3 mld w 1950 r. Natomiast wartość eksportu

fob osiągnęła w r.ub. poziom \$ 72,5 mld /I kw. - 19,1 mld; II kw. - 18,1 mld; III kw. - 16,8 mld; IV kw. - 18,5 mld./ Z powyższego wynika, że wartość frachtów, transportu itp. oceniona była w r.ub. przez Biuro Statystyczne na około \$ 6,6 mld. czyli ca 8,5% wartości importu cif.

Poniższe zestawienie ilustruje zmiany w obrotach poszczególnych kontynentów w ostatnich trzech latach w mld dolarów USA

	i m p o r t c i f			e k s p o r t		fob 1952
	1950	1951	1952	1950	1951	
<u>Swiat kap.</u>	58,3	80,2	79,1	55,6	75,4	72,5
Afryka	4,49	6,14	6,42	3,93	5,08	4,81
Ameryka Łac.	6,31	8,94	8,74	7,30	8,75	8,40
Ameryka Płn.	12,96	16,28	16,43	13,06	18,66	19,20
Azja	7,31	11,05	11,26	8,51	11,72	9,10
Europa	25,14	34,77	33,55	20,53	28,37	28,10
Oceania	2,07	2,98	2,69	2,23	2,79	2,40

Jak widać z powyższego zestawienia jedynym obszarem wykazującym wzrost obrotów w r.ub. była Ameryka Północna, jakkolwiek powiększenia się importu wyróżniały się ponadto Azja i Afryka.

Spadek importu Europy kapitalistycznej wyniósł ponad \$ 1,2 mld co przyczyniło się do poprawienia salda bilansu całego tego obszaru ponieważ eksport obniżył się jedynie o 260 mln. dolarów. Największe zmiany w obrotach zaobserwowano w krajach azjatyckich gdzie łączny eksport zmniejszył się w r.ub. o 19% przy niewielkim wzroście importu, co pogorszyło sytuację płatniczą tego obszaru. Spadek eksportu w krajach azjatyckich spowodowany był obniżeniem się w pierwszym rzędzie cen staw kauczuku, cyny, juty i wyrobów bawełnianych.

Poniższe zestawienie ilustruje zmiany obrotów zagranicznych w niektórych wybranych krajach kapitalistycznych w ostatnich trzech latach.

Obroty zagraniczne niektórych krajów

kapitalistycznych						fob 1952
w mln \$						
i m p o r t c i f			e k s p o r t			
	1950	1951	1952	1950	1951	
<u>Europa:</u>						
Austria	431	657	654	305	451	505
Belgia-Luks.	1957	2550	2460	1656	2653	2451
Dania	853	1012	962	665	839	849
Finlandia	388	676	792	354	813	682
Francja	3068	4551	4431	3081	4175	3690
Niemcy zach.	2704	3503	3854	1981	3473	4037
Włochy	1446	2167	2313	1199	1647	1383
Holandia	2054	2545	2221	1412	1942	2107

	i m p o r t		c i f	e k s p o r t		f o b
	1950	1951	1952	1950	1951	1952
Szwecja	1182	1776	1730	1103	1782	1563
Szwajcaria	1047	1365	1205	903	1082	1100
Wielka Brytania	7066	10575	9346	6080	7223	7227
Kraje poza <u>Europejskie:</u>						
Stany Zjedn.	9617	11899	11819	10142	14880	15026
Kanada	3218	4264	4532	2910	3766	4452
Australia	1551	2316	1893	1668	2039	1691
Japonia	974	2044	2028	820	1355	1273
Indie	1154	1776	1662	1178	1646	1300
Pakistan	351	534	609	394	763	533
Egipt	564	666	608	504	583	417
Indonezja	431	805	975	777	1258	987
Brazylia	1098	2011	2010	1347	1757	1409

Z A Ł A C Z N I K N r 2

Wykaz niektórych miar i wag oraz przeliczników techniczno-ekonomicznych

Z b o ż a

Pszenica

/Anglia i USA/	1 buszel - 60 lbs - 0,027216 t
	1 t - 36,7431 buszli
/Anglia/	1 quarter - 480 lbs - 0,217724 t
	1 t - 4,5930 qrs
	1 t maki pszennej - 1,25 t ziarna
	£ za buszel - 0,367431 £ za tonę

Ż y t o

/Anglia i USA/	1 buszel - 56 lbs - 0,025401 t
	1 t - 39,3685 buszli
/Anglia/	1 quarter - 448 lbs - 0,203209 t
	1 t - 4,9210 qrs
	1 t maki żytniej - 1,25 t ziarna
	£ za buszel - 0,393685 £ za tonę

Jęczmień

/Anglia/	1 buszel - 50 lbs - 0,022680 t
	1 t - 44,0917 buszli
/ USA /	1 buszel - 48 lbs - 0,021772 t
	1 t - 45,9306 buszli
/Anglia/	1 quarter - 400 lbs - 0,181437 t
	1 t - 5,5116 qrs
/Anglia/	£ za buszel - 0,440917 £ za tonę

O w i e s

/ USA /	£ za buszel - 0,459306 £ za tonę
/ Anglia /	1 buszel - 39 lbs - 0,017690 t
	1 t - 56,5291 buszli
/ USA /	1 quarter - 312 lbs - 0,141521 t
	1 t - 7,0661 qrs

Kukurydza

/Anglia/	£ za buszel - 0,565291 £ za tonę
/ USA /	£ za buszel - 0,688942 £ za tonę
/Anglia i USA/	1 buszel - 56 lbs - 0,025401 t
	1 t - 39,3685 buszli
/Anglia/	1 quarter - 448 lbs - 0,203209 t
	1 t - 4,9210 qrs
	£ za buszel - 0,393685 £ za tonę

Ryż surowy / USA /

1 buszel - 45 lbs - 0,020412 t
1 t - 48,9908 buszli
\$ za buszel - 0,489908 \$ za t

O k o p o w e

Ziemniaki / USA /

1 buszel - 60 lbs - 0,027216 t
1 t - 36,7431 buszli

Z w i e r z ę t a z y w e

Teoretyczna jednostka zwierzęca =

1 koń
1 muł
1 bawół
0,8 bydło rogate
0,25 trzoda chlewna
0,08 owce

Teoretyczna jednostka pociągowa =

1/6 traktora
1 koń
1 muł
4 osły
1 1/2 wołu
2 krowy

M i ę s o

Przeliczenie żywca na mięso

1 szt bydła żywego = 0,22 tony mięsa
1 " żywca trzody chlewnej = 0,082 " "
1 owca /żywa/ = 0,0188 " "

J a j a

1 tona jaj = 145 great hundreds = 17.400 szt. jaj w skorupkach
1 tona jaj mrożonych = 1,2 tony jaj w skorupkach
1 tona jaj w proszku = 4,44 " " "
1 skrzynka jaj / USA / = 30 tuzinów = 0,02 ton /45 lb/
1 cwt jaj w płynie lub mrożonych = 1.120 szt.
1 cwt jaj w proszku /bez albuminy/ = 4.500 szt.
1 cwt albuminy = 5.600 szt.

R y b y i p r z e t w o r y

Oleje rybne 1 hektolitr = 93,0 kg
Olej wielorybi 1 baryłka = 169,333 kg
Sledzie solone 1 " = 94,0 kg Holandia

W i e l o r y b y

Jednostka wielorybia /przyjęta przez Konwencję Wielorybniczą/
 = 1 płetwal błękitny /balenoptera musculus/
 2 finwal /balenoptera phisalus/
 2 1/2 długopłetwiec tumbak /megaptera nodosa/
 6 płetwal sejszal /balenoptera borealis/

W e ł n a

Na wyprodukowanie 1 lb wełny merynosowej pranej potrzeba wełny potnej

w Australii	- 1,75 lb
w Nowej Zelandii	- 1,82 "
w Afryce Pd.	- 2,06 "
w Argentynie	- 2,38 "
w Urugwaju	- 2,04 "

Na wyprodukowanie 1 lb krzyżówek pranych potrzeba wełny potnej

w Australii	- 1,67 lb
w Nowej Zelandii	- 1,48 "
w Argentynie i Urugwaju	- 1,53 "

C u k i e r

1 tona cukru rafinowanego = 1,11 ton cukru surowego

N a s i o n a o l e i s t e

Procent zawartości oleju w nasionach i orzechach oleistych:

nasiona babassu	63	oiticica	45
ziarno rycynusa	43	oliwka	15
kopra	63	ziarno palmowe	45
siemie bawełniane	18	perilla	37
orzech ziemny łusk.	42	nasiona maku	41
" " niełusk.	31	ziarno rzepakowe	35
siemie konopone	24	ziarno sezamowe	45
kapok	18	ziarno sojowe	15
siemie lniane	33	ziarno słonecznik.	25
murumuru	33	orzech tungowy	16
ziarno gorczyczne	23	i n n e	30

B a w e ł n a

Przeliczniki dla bawełny:

amerykańskiej: Middling 15/16" z lb w \$ za dolary za tonę
 = 22046 x/
 np. notowanie z dnia 6.VII.53 bawełny amerykańskiej Middling
 15/16" wynosiło 34,20 \$ za lb, co po przemnożeniu przez

egipskiej : Karnak, Ashmouni, Giza 30 i inne za talarów
 kantar na tonę w funtach szterlingach =
 = 45668 xx/
 pakistańskiej: Punjab 289F i inne z rupii za maund na tonę
 w funtach szterlingach
 = 2891 xxx/

Surowce energetyczne

W ę g i e l :

Dla obliczenia całkowitej produkcji, lub konsumpcji energii w danym kraju należy stosować następujące współczynniki aby otrzymać agregat wyrażony w tonach węgla kamiennego:

rodzaj paliwa	ekwiwalent 1-ej tony węgla kam.
węgiel brunatny: Austria	2,0 tony
Czechosłowacja	1,7 "
Niemcy	4,5 "
Włochy /Picea/	1,5 "
" /Xiloides/	3,0 "
I n n e kraje	3,0 "
paliwa naftowe i produkty	0,75 kWh
energia elektryczna/zakłady wodne/	1.590

Kaloryczna wartość paliwa

węgiel = 100 x/

węgiel kamienny	100
Olej opałowy /bukier/ ...	141
Olej gazowy	148
Alkohol etylowy	89
Benzol	139
Nafta	152
Benzyna	158
Ropa surowa	od 141- 150
Drewno	62
Węgiel brunatny	88
x/ węgiel średniej jakości.	

xx/ Bawełnę Ashmouni good notowano w dniu 6.VII.53 po 69,50
 talar za kantar, co po przemnożeniu przez 45668 wyniosło
 £ 317 11s 6d za tonę.

xxx/ Bawełna pakistańska Punjab 289F w/g notowań rynku naft
 miast w Karachi w dn.6.VII.53 sprzedawana była po 74 ru
 za maund, pomnożone przez 2891 daje £ 213 18s 8d za tonę

R o p a n a f t o w a

1. Jedna baryłka = 0.15899 m³
ciężar właściwy paliw płynnych

	<u>współcz.</u>
surowa ropa	0.800 - 0.970
benzyny lotnicze	0.700 - 0.780
benzyny samochodowe	0.710 - 0.790
nafty	0.780 - 0.840
olej gazowy	0.820 - 0.900
paliwo diesla	0.820 - 0.920
oleje smarowne	0.850 - 0.950
oleje opałowe	0.920 - 0.990
Asfalt	1.000 - 1.100

Jedna tona produktów rafinowanych = 1,11 tonie ropy surowej.

D r e w n o

A. Miary ogólne

1 standard	= 1980 board feet	= 165 cubic feet =
	= 4,672 m ³	
1 stack of wood	= 108 cubic feet	= 3,058 m ³
1 cord	= 128 cubic feet	= 3,624 m ³
1 fathom	= 216 cubic feet	= 6,116 m ³
1 load /drewno nie- obrobione/	= 40 cubic feet	= 1,132 m ³
1 " /drewno obro- bione/	= 50 cubic feet	= 1,416 m ³
1000 board feet //	= 160 cubic feet	= 4,53 m ³
1000 super feet //		
1 stère	= 1 mp	

B. Współczynniki przy drewnie okrągłym

sortyment	jednostka	masa pełna w m ³	/bez kory/ w stopach ³
drewno okrągłe /ogólnie/	1 m ³	1	35,3
	1 stopa ³	0,0283	1
kłody tartarczne	1 load	1,13	40,0
	1000 board feet //		
Papierówka	1000 super "	4,53	160
	1 cord	2,55	90,0
	1 stère //		
	1 Raummeter //	0,75	26,5
	1 stère /igl./	0,70	24,7
	1 " /liść./	0,65	23,0
	1 cord	2,12	75,0
	1 fathom	4,28	151
	1000 linear feet	15,4	545,0
	1 sztuka /amer. Półn./	0,43	15,2
	1 sztuka /Europa/	0,165	5,83

drewno opałowe

kopalniaki
słupy t/k

C. Współczynniki przy drewnie obrobionym

sortyment	Jedn. miary	masa pełna				w przeliczeniu drewno okrągłe	
		m ³	stóp ³	stds	1000 board feet	m ³	stóp ³
drewno tarte i ciosane	m ³	1,	35,3	0,214	0,424	1,67	
	stopa ³	0,02832	1	0,00606	0,012	0,0472	
	standard	4,672	165	1	1,98	7,79	
	1000 board feet	2,36	83,3	0,505	1	3,96	
	1000 super feet	2,36	83,3	0,505	1	3,96	
	1 load	1,42	50,0	0,303	0,6	2,36	
podkł.kolej. sklejka	1 load	1,42	50,0	0,303	--	2,36	
grub. 5 mm	1000 m ²	5,00	177	--	--	12,5	
" 10 mm							
i wyżej	m ³	1	35,3	--	--	2,5	

D. Współczynnik¹ przeliczenia drewna okrągłego na tarcicę

Jednostka miary	m ³	standard	1000 board feet	cubic feet
1 m ³	0,600	0,128	0,254	21,2
1000 board feet	2,72	0,582	1,152	96,0
1000 cubic feet	17,0	3,64	7,20	600,0

Miazga drzewna, celuloza i papier

produkt	jednostka miary	zawartość	w przeliczeniu na drewno okrągłe	
			m ³	stóp ³
ścier mechan.	1 tona metr. /powietrzno- cucha/		2,55	
celuloza chem.	j.w.		5,04	
papier gazetowy	1 tona metr.	0,13 ton celu- lozy i 0,92 ton ścieru	3,00	
inny papier	1 tona metr.	0,68 t.celulozy i 0,09 t. ścieru	3,65	
płyty pilśn.	1 tona metr.	0,62 t.ścieru	1,6	
karton	1 tona metr.	0,32 t.celulozy i 0,07 t.ścieru	1,8	

Żelazo i stal

Wskaźnik procentowej zawartości czystego żelaza w rudach żelaza kapitalistycznych państw Europy i Afryki Półn.

kraj - obszar rudonośny	przeciętny procent za- wartości Fe dla obszarux/	przeciętny procent za- wartości Fe dla kraju xx/
<u>Austria</u>		
Erzberg		30
<u>Francja</u>	36	
Normandia		33
Anjou-Bretania	45	
Lotaryngia	25	
Nancy	32	
Wsch.Pireneje	32	
Niemcy zach.	50	
Osnabrück		31-35
Salzgitter-Peine	28	
Sieg, Lahn i Dill	30	
Bawaria	33	
Baden	43	
<u>Włochy</u> ..	22	
Cogne		45
Elba	45	
Bergamo	45	
<u>Luksemburg</u>	43	
<u>Norwegia</u>		30
<u>Hiszpania</u>		65
<u>Szwecja</u>		48
Kiruna		61
Inne rejony Laponii	63	
Gällivare	63	
Bergslagen	63	
<u>Wielka Brytania</u>	58	
Wybrzeże zachodnie		30
Cleveland	50	
Frodingham	29	
Northamptonshire	22	
Marlstone	30	
<u>Marokko franc.</u>	25	
<u>Alger</u>		47
<u>Tunis</u>		53
x/		50

xx/ "European Steel Trends in the Setting of the World Market"
Genewa 1949;
"Quarterly Steel Statistics for Europe", Nr 10, marzec 1953.

Do wytopu jednej tony surówki żelaza, zależnie od maganej zawartości krzemu zużywa się 1,1 - 1,3 tony koksu.

Przy wytopie surówki manganowej, jeśli się chce ją otrzymać z większą zawartością manganu, zużywa się od 2,5 2,75 tony koksu na jedną tonę surówki.

Dla otrzymania tysiąckg surówki żelaza z wielkiego pieca w ciągu 24 godzin, należy zużyć 2.000 kg rud /o zawartości około 50% Fe/, ok. 1.000 kg koksu i ok. 600 kg ków /kamienia wapiennego, skał zawierających węglany itp/.

Na podstawie schematu obiegu metalu w produkcji stali żelaza, stali surowej i wyrobów walcowanych na świecie w 1951, ogłoszonego w "Monthly Bulletin of Statistics" z maja 1953 r. /wydawnictwo ONZ/ można ustalić następujące proporcje:

1. Dla otrzymania 148 mln ton metr. surówki zużyto 284 mln ton rud żelaza, 11 mln ton pirytów, i 8 mln ton manganu - razem 303 mln ton rud oraz 11 mln ton złomu, czyli dla otrzymania jednej tony surówki zużyto 2 tony rud żelaza, manganu i pirytów i 70 kg złomu;
2. Dla otrzymania 210 mln ton stali surowej zużyto 131 mln ton surówki i 105 mln ton złomu, czyli dla produkcji 1 tony stali surowej zużyto około 62% surówki żelaza i 38% złomu żelaza; 26 mln ton, czyli około 13% masy surówki złomu uległo stracie w procesie technologicznym.

$$1.000 \text{ kg stali surowej} + /130 \text{ kg strat}/ = 1130 \text{ kg surówki żelaza i złomu.}$$
3. Dla otrzymania 159 mln ton wyrobów walcowanych zużyto 210 mln ton stali surowej, czyli dla otrzymania 1 tony stali walcowanej zużyto 1,320 tony stali surowej, stąd

$$1.000 \text{ kg stali walcowanej} + /320 \text{ kg złomu odpadowego}/ = 1320 \text{ kg stali surowej.}$$